Лист
святого
Апостола ПАВЛА
до Галатів.

Глава I.

1. Павло, Апостол не од людей, и не через
   чоловіка, а од Ісуса Христа и Бога
   Батька, котрий воскресив єго з мерт-
2. вих, И усі, що зо мною, браття цер-
3. квам Галатийським: Благодать ваш
   и мир од Бога Батька и Господа наше-
4. го Ісуса Христа, Котрий сам себе од-
   дав, що б нас слободнити нас од сёго віку
   лукавого, по волі Бога и Батька нашого,
5. Коми слава во віки вікув, аминь.
6. Дивно мині, що ви отще так хутко
   од призвавшого вас благодатю Хри-
   стовою до иншого евангелия переходите,
7. Котре и нет инше, а тількі є инші, ко-
   трі конфузять вас, и хочуть перевер-
8. нути евангелие Христове. Ли хоч би
   й ми, або навет янгол з неба Вам
   проповідувати вам не те, що ми
   вам проповідували — анафема!
9. Як перше сказали ми, так и теперь
   знов кажу: хто буде проповідувати
   вам не те, що ви прийняли — анафе-
10. ма! Бо чи перед людьми я теперь
    справу маю, чи перед Богом? Або, мо-
    же догодити людям шукаю? Коли б
    я и досі годив людям, то не був би
11. рабом Христовим. Так кажу вам

вамъ, браття, що євангеліе, которе одъ
мене проповѣдано, не є чоловѣческое:
12. Бо я и пріймівъ єго, и навчився єму не
одъ чоловѣка, а черезъ одкровеніе Іису-
13. са Христа. Ви чули, яко я живъ хо-
лись у жидівствѣ, яко безмірно гнавъ
14. церкву божу и руйновавъ ії, И пості-
вавъ у жидівствѣ бѣльшимъ пѣзнъ багато
ровесниківъ моіхъ у моімъ родѣ, бу-
усѣго щирого серця любячи и выпов-
15. нячи устави батьківъ моіхъ. Та
коли Богъ, которий збравъ мене зъ ут-
роби матери моєї, и призвавъ благо-
16. даттю своєю, благоволивъ Явити
Сина свого у мині, щобъ я проповѣдавъ
єго у невірныхъ: то я зъ того часу
17. не мирковавсь зъ плоттю и кровью, И
не пішовъ у Єрусалимъ до першихъ одъ
мене апостолівъ, а пішовъ у Аравію,
18. та И знова вернувсь до Дамаску. Адеже,
черезъ три роки, ходивъ я до Єрусалиму,
щобъ подивитись зъ Петромъ, и пробувъ
19. у єго пятнадцять днівъ. И бѣльшихъ ні-
кого другого зъ апостолівъ не бачивъ,
20. окромъ Якова, брата Господнѣго. А
що не брешу, пишучи вамъ се, то отъ
21. Бога свідокъ. Після сего я ходивъ я
у краї Сирські та Кілікійські.
22. Не знали мене ще у лице церкви Жидів-
23. ської землі Христові; А тѣлькі чули,
що той, хто колись гнавъ ихъ, теперъ
проповідує віру, котру руйновавъ перше,
24. И славили за мене Бога.

Глава II.

1. Адеже взе, черезъ чотирнадцять роківъ,
знова ходивъ я у Єрусалимъ, зъ Варна-
2. вою, узявши зъ собою и Тита. А хо-
дивъ я по одкровенню, тай виложивъ
имъ євангеліе, которе проповідую у не-
вірныхъ, найпаче имъ значнѣйшимъ, що-
бъ знати, чи не марно я працюю, або
3. працювавъ. Однакже и Тита, що бувъ

зо мною, хоч він и Грек, не примушали обріза-
4. тись. И хоч втиснулись проміжь їх и хвалишиві браття, котрі потайкомъ приходили
наглядати за нашою волею, що ми маємо у
Христі Ісусі, що б'ґ підбити нас у невolю,
5. Тамми ні на хвилину не піддались їм, що б'ґ
6. правда евангелія зберегласъ у вас. Що ж б'ґ
тих, котрі здавались чимсь значкими, хо-
б'ґ вони таки не були, мині все рівно: Бі'ґ
не глядить на лице чоловіка. И значні ні-
7. чого більше мині не добавили. А ще, бачучи,
що мині довірено евангеліє для необрізанних,
8 як Петрові для обрізанних (бо той, хто до-
помагав Петрові у апостольстві їх обрізан-
9. ним, допомагав и мині у невірних), И пі-
знавши данную мині благодать, Яківа и Ки-
фа и Івана, котрих приняли за стовпів,
подали мині и Варнаві руку товариства,
що б'ґ нам йти до невірних, а їм до обрі-
10. заних. Тількі що б'ґ ми пам'ятали про
убогих, що и пильнував я виповнити їх
11. слід. А коли Петро прийшов до Антіохії,
тогді я у вічи став супротив єго, бо він
12. годен був осуди. Бо поки не прийшли деякі
од Якова, він їв з невірними; а як при-
йшли, то ховавсь и сторонився од них,
13. опасуючись обрізаних. Разом з ним ли-
цемірили и другі Жиди, так що и Варна-
14. ва до їх лицемірства пристав. Але я, ба-
чучи, що вони не прямо ходять по правді е-
вангельській, сказав Петрові при всіх:
коли ти, Жид з роду, живеш по язичеськи,
а не по жидівськи, то на що ти невір-
них примушаєш вчити по жидівськи?
15. Ми з роду Жиди, а не з невірних грішних;
16. Але, познавши, що не оправдується чоло-
вік з діланя закону, а тількі вірою у Ісу-
са Христа, ми и увірували у Ісуса Хри-
ста, що б'ґ оправдитись вірою у Христа,
а не діланя закону: затим що діланя
17. закону ніяка плоть не оправдується. А
коли ми, шукаючи оправдитись у Христі,
и самі стались грішниками, то Христос
чи не є нам уже слуга гріху? Боронь Боже!
18. Бо коли я знов буду, що розбурив, то самъ

19. себе виною. Через закон я вмер для закона,
щоб жити для Бога: я розп'явся з Хрис-
20. том; і живу вже не я, а живе у мені
Христос. А що я живу тепер у плоті,
то живу вірою у Сина божого, котрий так
злюбив мене, що и віддав себе за мене.
21. Я не цураюсь благодаті божої: бо коли че-
рез закон оправдиться людина, то Христос
даремно умер.

Глава III.

1. О безмізкі Галати! хто отуманив вас,
що ви не похоронились правді, коли перед ва-
шими ж очима Ісус Христос, про кото-
го наперед ще було написано, розп'ятий у
2. вас? Ото що тільки я хотів би знати од
вас: через діла закону ви прийняли духа, чи
3. через науку віри? Чи так вже ви обезумі-
ли, що, почавши духом, кінчаєте тепер
4. плоттю? Так дуже терпіли — и не все дар-
ма? О, коли б тільки й того, що дарма!
5. Той, хто подає вам духа и творить у вас
чудеса — через діла закону, чи через науку
6. віри те робить? Як Авраам, повірив Бо-
гові, и се сталось йому у оправдання. Бит. 15:6.
7. Так знайте, що тільки віруючі — сини
8. Авраамові. И писання, пробачивши, що ві-
рою Бог оправдає невірних, наперед уже
сказало Авраамові: „у тобі благословляться
9. усі народи." Бит. 12:3. Так віруючі благо-
10. словляться з вірним Авраамом. А ко-
трі тільки живуть по ділам закону, ті
під клятвою: бо написано: „проклятий ко-
жний, хто не виповнює всього, що написано
у книзі закону, щоб він те чинив."
11. Втор. 27:26. А що через закон ніхто не
оправдається перед Богом, то ясно: за-
тим що „праведний вірою живий буде."
12. Авак. 2:4. А закон не од віри є; але хто
13. виповнює його, той ним и живий буде. Христос
викупив нас від-під клятви закону, ста-
вши за нас клятвою: (бо написано: „проклятий

хозиний, хто виситъ на древі). Втор. 21:23.
14. Що бъ через Христа Исуса благословенне
Авраамове розійшлось на невірних, що бъ
через віру ми прийняли обіцяного духа.
15. Братя! по-человічески скажу: але и чо-
ловіком утвержденого завіту ніхто не
16. одміняє, и більш не добавляє. А Авраа-
мові дани обіти и сімю его. Не сказано:
и сімьмъ, як бы их багато, а як одно: и сімю твойму, котре є Христос.
17. Євит. 12: 7. Я кажу про те, що наперед
утвержденного богом про Христа завіту закон, даний через чотириста
и тридцять рокїв після того, не одміняє, так що бъ обіт бувъ вничен.
18. Бо коли по закону наслідство, то воно
вже не по обіту. А Авраамові Бігъ да-
19. ровавъ по обіту. Так що ми таке
закон? Він постановлен ради пре-
ступлений, поки не прийде сімя, кото-
рому бувъ обіт, и спорядженъ через ан-
20. гелів рукою заступничою. Але заст-
упник не буває при одному, а Бігъ
21. один. Так закон хиба супротивний
є обітам божим? Крий Боже! Бо ко-
ли бъ дан бувъ такий закон, що бъ
міг оживити, то заправде од зако-
22. ну була бъ правда; Та писаніе усіх
замкнуло під гріхом, що бъ обіт
через віру у Исуса Христа дан бувъ ві-
23. рующим. А поки прийшла віра, ми
замкнуті були під сторожею закону
од тої віри, котра одкрилась на-
24. ми. Так закон бувъ нам поводи-
ром до Христа, що бъ вірою ми о-
25. правдились. А коли прийшла віра, то
26. ми уже не під поводирем: бо усі ви
сини божі, по вірі у Христа Исуса.
27. Затим що хто тількі (за васъ) охрестивсь у
28. Христа, у Христа и обліксь. Нема
вже ні жида, ні невірного; нема ні
раба, ні вольного; нема ні человіка,
ні сімки: бо усі ви одно єсте у Хри-
29. сті Исусі. А коли ви Христові, то

и сімья Авраамова єсте, и наслідники
по обіту.

Глава IV.

1. Ще скажу: поки наслідникъ дитина, ні-
чимъ не рознитця одъ слуги, хочъ и панъ
2. надъ усімъ: Вінъ підъ окомъ опекунівъ
та приставниківъ єсть до строку, назна-
3. ченного батькомъ. Такъ и ми, поки
були дітьми, підъ силами світу єго
4. були; А якъ настала повнота часу,
Вігъ послався Сина свого єдинородного, ко-
трий народився одъ жінки, и був підъ
5. закономъ, що бъ викупити підзакон-
никъ, що бъ ми прийняли усиновленне.
6. И такъ якъ ви сини єсте, то Вігъ послався
у серця ваши Духа Сина свого, вопію-
7. щого: Авва Батьку! Такъ ти вже не
рабъ, а синъ; а коли синъ, то и наслідникъ
8. божий черезъ Ісуса Христа. Але тоді,
не знаючи бога, ви служили богамъ,
котрі по натурі свойй не були боги;
9. А теперъ, познавши бога, а ще лїпъ,
познанні богомъ, якъ же вертаєтесь
ви знов до немочних и нїкчемних
силъ, которимъ знов служити хочете?
10. Днівъ пильнуєте и місяцівъ и часівъ
11. и роківъ? Боюсь за васъ, чи не даромъ
12. я коло васъ працював. Будьте якъ я: бо
и я якъ ви. Благаю васъ, браття, ви
13. нічимъ мене не уразили, и знаєте,
що я при немочі тілесній проповідую
14. вамъ вамъ єванґеліе уперше; Однак-
же искушенія мого, що у тілі моїй,
ви не обернули у нівець и не опльова-
ли; а прийняли мене, якъ анґела бо-
жого, якъ самого Христа Ісуса.
15. О, якъ ви були тоді блаженні! я
самъ свідчу за васъ, що колибъ могли
було, ви бъ очи собі повирвали, и
16. оддали мині. Такъ не вже я и вамъ
ворогомъ вашимъ, кажучи вамъ правду?

17. Побиваютъ за ваши не на добро гаразд; але од-
лучити васъ хочуть, щоб ви за ними
18. побивались. Добре побиватися по добро-
му завсѣди, а не тількі тоді, коли я
19. передъ вами. Дітки мої, которихъ рбда-
ми я знову мучусь, поки не вихустує
20. у васъ образъ Христа. Хотівъ би я теперъ
бути у васъ, и вдінгнути мій голосъ: бо ду-
21. маю за васъ не певний. Скажіть мині, ви,
котрі підъ закономъ хочете бути: чи слу-
22. хаете ви закона? Тамъ написано: „Авра-
амъ мавъ двохъ синівъ, одного одъ рабині,
а другого одъ вольної". Бит. 16:15. 21:3.
23. Але котрий одъ рабині, той народився по
плоті; а котрий одъ вольної, той по обі-
24. тю. Тутъ є загадка: се два завіти, одинъ
одъ гори Синайської, и родивъ на рабство,
25. котрий є Агарь: бо Агарь значитъ гора
Синай у Аравії, и прирівнюється до тепе-
рішнього Єрусалиму, котрий у рабстві зъ
26. дітьми своїми. А вишній Єрусалимъ
вольний: він-то и є матірь усімъ намъ.
27. Бо написано: „звесели ся неплідная, не ро-
„жающая; кричи и гукасуй не бувшая
„у муках рбдівъ: бо багато дітей у по-
„кинутої, більше ніжъ у тої, котра
„чоловіка не має." Ісая 54:1.
28. А ми, браття, діти обіцяння, по Ісаакові.
29. Але, якъ тоді, той, що народився по пло-
ті, гнавъ народившогось по духу, такъ
30. и теперъ. Що ж писаніе каже? „Вижени
„рабиню и її сина: бо син рабині не бу-
„де наслідникомъ разомъ зъ синомъ воль-
31. „ної." Бит. 21:10. Такъ, браття, ми
діти не одъ рабині, а одъ вольної.

Глава V.

1. Такъ стійте ж у тій волі, которою
Христосъ вчинивъ насъ вольними, и
не хміться знову підъ ярмо рабства.
2. Отъ, я, Павло, кажу вамъ, що коли ви
обрізуєтесь, Христосъ нічого вамъ не по-
3. магає. А ще свідчу кожному чоловікові,

котрий обрізуєтесь, що він повинен ви-
4. повнити увесь закон. Ви, що стратили Хри-
ста, ті, котрі законом оправдуєтесь,
5. ви одпали од благодаті; а ми духом
з віри надію ждемо и сподіваємось оправдатись ві-
6. рою. Бо у Христі Ісусі ні обрізання,
ні необрізання нічого не вартує; але
7. віра, доповнювана любов'ю. Ви
йшли добре: хто вам заборонив по-
8. коритись правді? Та наука не від
9. того, хто вас призвав. Мала закваш-
10. ка усе тісто квасить. Я маю надію
на вас у Господі, що ви нічого иншого ро-
зумієте не будете; а той, хто конфу-
тує вас, понесе суд, хто б він не
11. був. А я, браття, коли б я й тепер
ще проповідував обрізання: так за що
[illegible]ив би и гнати мене? Тоді знищено бу-
12. ло б искушення хреста. О, бодай зни-
щені були ті, котрі вас конфузять!
13. Ви на волю призвані, браття: тільки
що б воля ваша не була в угоду плоті;
але по любові служіть друзяка другові.
14. Бо увесь закон лягає на одній сло-
ві: люби ближнього твого, як самого
15. себе. Лев. 19:18. Бо коли один другого
гризете та їсте, то глядіть, що б ви
16. один другого не знищили. А я кажу:
по духу ходіть, и похоті плотської
17. не піддавайтесь. Бо плоть бажає супро-
тивного духові, а дух супротивного
плоті. Вони супротивляються друзя-
ка другові, що б ви не те робили, чо-
18. го хочете. А коли ви духом правитесь,
19. то ви не під законом. Діла плоті
звісні; от вони: любочинство, без-
стидство, нахабність, нечистість,
20. Ідолослужіння, чарівництво, зради,
свари, заздрість, гнів, змагання, незгоди,
21. искушення, єресі, ненависть, душогуб-
ство, пяництво, бешкетництво и инші на
те похожі, про що я перекажую вам,
як и перше перекажував, що ті, ко-
трі роблять так, царства божого
22. не наслідують. А овощ духа ось ей:

Дек. 21.

любовь, радість, миръ, довготерпіньє, бласкость,
23. милосердіє, віра, Тихость, чистотьі: на такихъ нема закону. Ті, котрі Христові, роспьялиш плоть свою зъ страстями и похотьми.
24. Коли ми живемо по духу, то по духу мя
25. и ходімъ. Не будьмо чванитись, одинъ другому доїкаючи, одинъ другому завидуючи.

Глава VI.

1. Браття! коли и впаде часомъ чоловіка у яку провинность, то ви, яки духовни, справляйте такого у дусі тихості; та пильнуй и за собою, що бъ и самому не впасти у иску-
2. шенъе. Другъіха другъіхи тяготи носіть, и
3. такъ виповните законъ Христовъ. Бо коли кому здастця, що вінъ щось-таке, коли
4. вінъ ніщо, то той самъ себе дурить. Кожний нехай тильно розбирае свое діло, и тогді самъ тількі у собі матиме похвалу, а не
5. у чиімому кому: Бо кожний свого власну
6. тяготу нестиме. Той, кого навчаютъ у слові, нехай усіма добрима ділитця зъ тима,
7. хто его учить. Не дуріть самі себе: Бігъ не дасть насміятись зъ себе: бо що посіе чело-
8. вікъ, те тількі и пожне. Такъ, хто у плоть ~~ві~~ свою сіе, у плоті и пожне тління; а хто сіе у дусі, у дусі и пожне живіть вічний.
9. Будемо же робити добро такъ, що бъ ми не втомилисъ: бо у свій часъ и жати будемо
10. не втомлючись. Такъ, поки маємо часъ, будьмо робити добро усіма, а найбільшъ
11. своіма по вірі. Гледіть, який листъ написавъ я вамъ своєю рукою. Ті, котрі хцуть подобатись по плоті, примушаютъ всіх обрізатись, за тількі, що бъ за хрестъ Христовъ не бути гоне-
13. нимі. Бо й ті самі, котрі обрізуютця, не хранять закону, а тількі хочуть, що бъ ви обрізались, що бъ вашою плоттю по-
14. хвалитись. А мене боронь Боже одъ того, що бъ я хвалився, хиба тількі хрестомъ Господа нашого Ісуса Христа, котримъ світъ для мене роспятъ, и я для світу.

15. Бо у Христі Ісусі ні обрізанє нічого не
важить, ні необрізанє; але новатварь.
16. Усім тим, котрі живуть по сёмy спо-
собу, миръ и милость, и Ізраилеві божо-
17. му. Однакже ніхто не втруждай мене:
бо я ношу на моїм тілі рани Господа
18. Ісуса. Благодать Господа нашого Ісуса
Христа зъ духомъ вашимъ, браттє.
Аминь.

Листъ
святого Апостола
ПАВЛА
до Ефесіївъ.

Глава I.

1. Павло, волею божою, Апостолъ Ісуса Хри-
ста, усімъ святимъ, що у Ефесі, и вірнимъ
2. у Христі Ісусі: Благодать вамъ и миръ
відъ Бога Батька нашого и Господа Ісуса Хри-
3. ста. Благословенъ Бігъ и Батько Господа на-
шого Ісуса Христа, который благословивъ
насъ у Христі усякимъ благословенствомъ ду-
4. ховнимъ на небесахъ, Якъ и избравъ насъ у
ёму перше нізли світъ зложився, що бы ми
були свяві и непорочні передъ нимъ у любо-
5. ві, Который призначивъ насъ на усиновлен-
ня собі черезъ Ісуса Христа, по благості
6. волі своєї, На хвалу слави благодаті сво-
єї, которою обдаровавъ насъ у Возлюб-
7. леномъ, У которомъ ми маємо искуп-
леня черезъ кровъ ёго, и прощеня гріхівъ,
8. по багатству ёго благодаті, Котору
виливъ на насъ черезъ край у всякій муд-
9. рості и розумі, Одкривши намъ тайну волі
своєї, по благословенню своїму, которе поло-
10. жилъ у собі спокон-віку, Поки не виповнить
ся часъ: що бы усе, що тількі є на небе-
сахъ и на земли, зчучить зъ собою підъ коло-
11. вою Христа. У ёму ся ми и наслідниками
стались, призначенні на те спокон-віку
по благословенству божою, Которъ усе справивъ

12. Зъ ради волі своєї, Що бъ ваш бути на хва-
лу слави єго, тимъ, котрі и перше на-
13. ли надію на Христа. У єму и ви, почув-
ши слово правди, ваученіе вашого спасе-
нія, и увірувавши у єго, запечатані сві
14. святимъ духомъ обітту, Котрий є задаток
наслідства нашого, на викупъ долі, на
15. хвалу слави єго. Затимъ-то и я, почув-
ши про вашу віру у Христа Ісуса, и лю-
16. бов их усіхъ святихъ, Не перестаю дяку-
вати за васъ, поминаючи васъ у моїхъ
17. молитвах, Щобъ Бігъ Господа нашого
Ісуса Христа, Батько слави, далъ вамъ
духа премудрості и одкровенія на познан-
18. ня єго, И просвітивъ очи серця вашого, що-
бъ ви знали, яка надія призванія єго, и
яке багатство слави наслідства єго у
19. святихъ, И яке незмірне величество кріп-
кості єго у нас, котрі віруютъ, по дійлу
20. всемогущої сили єго, Котрою вінъ справивъ
у Христі, що воскресивъ єго зъ мертвих и
посадивъ зъ правого одъ себе боку на небесах,
21. Превище одъ усякого начальства и власті
и сили и панства, и усякого имення,
єкими вимикаютця не тількі у сім вікі,
22. але и въ тім, що буде, И усе покоривъ
під ноги єго, и постановивъ єго вище
23. всього, головою церкви, Котра є тіло єго,
повнота того, хто усе усім наповняє.

Глава II.

1. И васъ, котрі мертві були через провин-
2. кості и гріхи ваші, У котрих ви ко-
лись ходили по звичаю світу сього, по во-
лі князя сили оздушної, пануючого
и теперь надъ синами супротивленнія,
3. Промежи котрих и ми усі колись сви-
ми у похотях плоті нашої, чинячи
волю плоті и мисві, и були по нату-
4. рі дітьми гнівну, як и други, Бігъ, бага-
тий милостю, по великій любові своїй,
5. якою нас полюбивъ, И насъ, котрі мерт-
ві були через провинності, ожививъ разомъ

з Христомъ, котрого благодатю ви спасе-
6. ні есте, И воскресивъ разомъ зъ нимъ, и посадивъ разомъ на небесахъ у Христі Ісусі,
7. Що бъ показати у вікахъ настоящихъ превелике богатство благодаті своєї добродійствами своїми на насъ у Христі Ісусі.
8. Бо благодатю ви спасені есте черезъ віру,
9. и то не одъ васъ, бо то даръ божий; Не одъ
10. дівъ, що бъ хіхто не хвалився: Бо ми творъ
его, создані у Христі Ісусі на діла добрі,
котрі Богъ наготовивъ намъ, що бъ ми у іхъ
11. ходили. Тожъ пом'ятайте ся, що ви, колись невірні по плоті, котрі називались необрізанними одъ тихъ, що звались обрізанними обрізанемъ плоті, руками учи-
12. неними, Що ви у той часъ були безъ Христа, одлучені одъ громади Ізраілевої, чужі були завітамъ обітівъ, не мали надії, и жи-
13. ли безъ Бога у світі. А теперъ, у Христі Ісусі, ви, котрі були колись далеко, стали близь-
14. ко кровю Христовою. Бо він є миръ нашъ, зробивши зъ обохъ одно, и одгороджавшую насъ стіну, ворожду, зруйнувавши плотію
15. свою, И законъ заповідей наукою свою одмінивши, що бъ у собі самому изъ двохъ створивъ одного чоловіка, чинячи миръ,
16. И у одному тілі обохъ поєднати зъ Богомъ черезъ хрестъ, убивши на ёму ворожду.
17. И пришовши, благовістствовавъ миръ вамъ,
18. дальнимъ и близькимъ: Бо черезъ его обидва у одному дусі маємо доступъ до Батька.
19. Вже тимъ-то и ви уже не чужі и прийшлі, а співгражане есте святимъ и домочадці
20. Божові, Вибудовані на основі апостолівъ и пророківъ, маючи краєугольнимъ каме-
21. нем самого Ісуса Христа, На котрім цілий виведений будинокъ росте у церк-
22. ву святую у Господі, На котрім и ви будуєтесь на господу богу духомъ.

Глава III.

1. На те я, Павло, узникъ Ісуса Христа
2. за васъ, невірнихъ. Аже ви чули про тудому

благодаті божої, котра досталась мині
3. дав вась, що відома сталась мині через
одкровення тайна, про що я и перше
4. писав вам трохи, відкіль ви, чита-
ючи, можете впізнать познання моє
5. у тайні Христовій, котра у инші віки
не була показана синам чоловіческим,
як теперь одкрита святим апостолам
6. єго и пророкам Духом святим, що б
и невірним стати разом зь нами на-
слідниками, одно тіло маючими, и
спільниками обіту єго у Христі Ісусі,
7. через евангеліє, котрому я слугою став
ся, по дару благодаті божої, даної мині
8. дійством сили єго. Мині, найменшому
зь усіх святих, дана ся благодать, що б
невірним проповідать невисліджене багат-
9. ство Христове, и вивіть усім, що то
за будова тайни, котра од віків кри-
лась у Бозі, создавшому усе через Ісуса
10. Христа, що б теперь через церкву сталась
відомою начальствам и власвим на не-
бесах довконечно розмаїтая премудрость
11. божиа, зь споконвічної волі, котру він
учинив у Христі Ісусі Господі нашому,
12. у котрім ми маємо смілость и каден-
13. ний доступ через віру у єго. Тако, бла-
гаю вась, не тужіть, що я терплю за
14. вась напасті: бо то ваша слава. И за-
тим я схиляю коліна мої перед Бать-
ком Господа нашого Ісуса Христа,
15. Од кого бере имя усякий рід на небе-
16. сах и на земині, що б дав вам, по ба-
гатству слави своєї, сили и хріпость си-
лою духа єго утвердитися у чоловіці
17. духовнім, Тако що б Христос поселився
18. через віру у серцях ваших, Тако що б ви,
укоренившися и утвердившися зь собі любов,
могли вирозуміть зь усіма святими
що то за ширина и довжина и глибина
19. и вишина тако, И познати переходя-
щую розум любов Христову, що б ви
повні були усякою повнотою божою.
20. А тому, хто дійсмующую у нас силою
безмірно більше може зробити усього, чого

21. ми проcимо, чи бажаємо, Тому слава у
церкві, що у Христі Ісусі, на всі роди од
віку и до віку. Аминь.

Глава IV.

1. Тако я, узник у Господі, молю вас, хо-
діть пригодно тому званню, у яке ви при-
2. звані есте; Зъ усякою покорою и тихос-
тю, и зъ терпінням спускаючи другика
3. другіці по любові, Пильнуючи дбати за
4. одностайность духа у союзі мира. Одно
тіло, один дух, як и призвані ви у один
5. надій званя вашого. Один Господь, одна
6. віра, одно хрещенє. Один Бігъ и Батько
усіхъ, котрий є надъ усіма и черезъ усіхъ
7. и у всіхъ насъ. А кожному зъ насъ дана
8. благодать по мірі дару Христового. За-
тим и сказано: „Взійшовши на вишину,
„ти взяв у полон полонених, и дав
9. „дари людям." Псал. 67: 19. А що ж то
значить: взійшов, – як не те, що він
и сходив перше до самих спідніх кра-
10. їв земні? Взійшовший є той же, котрий
и взійшов превише усіхъ небесъ, щобъ
11. наповнити усе. И він постановивъ одних
апостолами, других пророками, ин-
ших євангелистами, а тих пастирь-
12. ми и учителями, Для повноти свя-
тих на діло служби, як будові ті-
13. ла Христового, Поки усі ми не дійдемо
до одної віри и познання Сина божого,
до повного чоловіка, під міру віку пов-
14. ноти Христової, Щобъ не були вже дітьми
дітьми, котрі вагаються та хитаються
за всяким вітром науки, по шука-
ству чоловіческому, по хитрості зрадъ
15. уменя; А зъ щирою любовю усе рос-
тими въ того, котрий є голова, Хрис-
16. тос, Од котрого усе тіло, складне
и збиване як суть, за помічю кож-
ного уда, при праці у міру кожної ча-
стини, росте – виростає на будову само-
17. го себе у любові. Затим-то я и кажу

и закликаю вас Господом, не ходіть
уже більш так, як другі невірні
18. ходять, у пустоті мислей своїх, в за-
мороченнім розумом, відчуженні од
життя божого за недовірство їх и
19. за закам'янілость сердець їх. Вони, ра-
тивши усяку надію, дійшли до того,
що оддали себе на всі непотрібства, и
чинять усяку нікчемність для власної ко-
20. ристі. А ви не тому учились у Христа,
21. бо чули його и у його научились, що ось
22. яка правда у Ісусі: що б вам відло-
жити, як ви перше, ветхого чо-
ловіка, тліючого у похотях у неща-
23. щих; А обновитись духом розуму
24. вашого, И облектись у чоловіка нового,
созданого по Богу у правді и в святості
25. правди. Так, відложивши неправду,
кажіть правду кожний ближнёму свій-
26. му: бо ми один другого другці. Гні-вай-
тесь, та не грішіть: що б сонце не зай-
27. шло, поки ви у гніві; И не дайте міс-
28. ця дияволові. Хто крав, нехай вже
не краде, а хутчій працює нехай, ро-
бивши нужне своїми руками, що б
мав що уділити и тому, хто у нуж-
29. ді. Ніяке скверне слово нехай не вихо-
дить из уст ваших, а тільки що є
добре на будову віри, що б завдало
30. б'ласкавість на слухаючих. И не зас-
мучуйте духа святого божого, кот-
рим ви запечатані єсте у день иску-
31. пления. Усяка досада и гримання и
гнів и крик и лайка нехай одійдуть
32. від вас з усякою злостю; А будь-
те другі до другі ласкаві, милo-
серді, прощаючи другі другці,
як и Бог простив вам у Христі.

Глава V.

1. Так идіть по слідам Бога, як діти
2. кохані; И ходіть у любові, як и Хри-
стос полюбив нас, и оддав самого

себе за нас на дар и жертву Богові у во-
3. нь самого доброго Духучого духу. А непотріб-
ство и всяка гидость та здирство щоб і
не поминалось у вас, як годиться святим.
4. Тощ щоб не чуть було хрониться вас
ні сквернословства, ні суєсловства, ні
жартів неподобних, що все не до річи;
5. а хутчій — дяка. Бо знайте, що ніякий
непотрібник, ні нахосник, ні обидчик,
котрий и є служа дияволський, не має
наслідства у царстві Христа и Бога.
6. Ніхто нехай не морочить вас пікними
ми словами: бо се веде за собою гнів бо-
7. жий на синів непокірних. Так не
8. будьте вже їм спільниками. Ви були хо-
лись тьма, а тепер світло у Господі;
так и ходіть вже як діти світла:
9. Бо овощь світла є у всякім доброчин-
стві и справедливості и правді.
10. Розпізнавайте пильно, що благовгодно
11. є Богові, И не будьте спільниками у не-
потрібних ділах тьми, а ще уличай-
12. те. Бо що вони потайком виробляють,
13. сорому про те и казати. А все улича-
ене од світла бувае явним: бо все, що
14. робиться явно, є світло. Затим-то и
сказано: „прокинсь, хто спить, воскрес-
ни зо мертвих, и освітить тебе Хрис-
15. тос." Іес. 60:1. Так гляділь вже, зо ве-
ликою пильностю ходіть, не як не-
16. мудрі, а як премудрі, Не тратячи
17. часу: бо дні теперь злі. И затим не
будьте безрозсудними, а познавайте, що
18. є воля Божа. Та не упивайтесь вином,
у котрім є непотріб ство, а наповняй-
19. тесь найбільш духом, Розмовляючи
собі у псальмах и піснях и співах
духовних, співаючи та виспівуючи у
20. серцях ваших Господеві, Дякуючи за-
вжди за все у імя Господа нашого Ісу-
21. са Христа Богові и Батькові, И пока-
рюючись другим другиці у страсі Бож-
22. ім. Жінки, покоряйтесь своїм чоло-
23. вікам, як Господу: Затим що чо-
ловік є голова жінки, як и Христос

голова церкви; та він же и спаситель
24. тіла. Але, як церква покоряється
Христу, так и жінки своїм чолові-
25. кам у всьому. Чоловіки, любіть жінок
своїх, як и Христос полюбив церкву,
26. що й самого себе віддав за її, Що б освя-
тити її, очистивши водяною банею у
27. слові, Що б виставити її собі пишною, не ма-
ющею ніякої плями, чи мор-
щини, чи иншого якого браку; а що б
28. була свята и непорочна. Чоловіки
так повинні любити жінок своїх,
як свої тіла: Хто любить свою жін-
29. ку, той самого себе любить. А ніхому
ніколи своє тіло не обридне; але кож-
ний годує її и гріє, як и Господь церкву:
30. Бо ми уди тіла єго, з плоті єго и з
31. кісток єго. И затим-то „покине чо-
„ловік батька свого й матір, и прилу-
„питься до жінки своєї, и будуть обидва
32. „одна плоть." Тит. 2: 24. Тайна ве-
лика; а я кажу од Христа и од церкви.
33. Так и кожний з вас особно що б
так любив свою жінку, як само-
го себе; а жінка що б боялась свого чо-
ловіка.

Глава VI.

1. Діти, слухайтесь свого батька й матери
2. у Господі: бо так тому слід. „Шануй
„батька твого й матір!" се перша заповідь
3. и має ось який обіт: „И добре тобі бу-
„де, и довго житимеш на землі." Исх.
4. 20: 12. Та й ви, батьки, не дражніть
дітей своїх, а виховуйте їх у покорі
5. и у науці господній. Слуги, слухайтесь
панів своїх по плоті, з страхом и
трепетом, у простоті серця вашого,
6. як и Христа, Не на очах тільки пра-
цюючи, як чоловіковгодники які, а як
раби Христові, чинячи волю божу од
7. душі, З доброю охотою служачи,
як самому Господеві, а не як людям,

6. И знаючи, що кожний, по мірі добра, яке він
зробив, візьме від Господа, чи раб він, чи вол-
9. ний. И ви, пани, те ж чиніть з ними,
посадивши ім грозьби ваші; бо ви знає-
те, що и над ваші самими, в небесах
10. Господь, а у Його нема поблажу на лиця. На
останок, браття мої, укріпляйтесь у Гос-
11. поді, и в силі кріпості Його; облачіться у пов-
ну збрую Його, що б вилоґоту було стали
12. вам супротив зрад диявольських: бо не
з кровю и плоттю нам воювати, а з на-
чальствами и властями и мироде[ржи]телями
тьми віку сего, з духами злості під-
13. небесними. И для того беріть усю збрую бо-
жу, що б ви злому супротив стати мог-
ли у день злий, и справивши усю справу,
14. встоять. Так стійте ж, підперезавши
боки ваші справедливостю и облачившись
15. у броню правди, и обувши ноги у готовість
16. євангелія миру. А найперше всього вхопіть
щит віри, котрим усі огненні стріли
17. лукавого загасити здужаєте, Та шолом
спасення возьміть и меч духовний, що-
18. є слово боже, у всякій молитві и прозьбі
на всякий час молячись духом, и тим-то
пильнуючи щиро, зо усяким терпінням
19. и молитвою за всіх святих, И за мене,
що б мені дано було слово одкритими
устами моїми сміло благовістити тай-
20. ну євангелія, для котрого я справляю
апостольство моє у кайданах, що б
мені сміло проповідувати Його, як по-
21. винно. А що б и ви знали, що діється
до мого, и що я роблю, то про все ваше
роскажуть Тихик, милий брат и вір-
22. ний слуга у Господі, Котрого я посилаю
до вас на те саме, що б ви вчули,
як ся ми маємо, и що б він утішив
23. серця ваші. Мир браттям и любов
з вірою од Бога Батька и Господа Ісуса
24. Христа. Благодать з усіма, незмінно
любящими Господа нашого Ісуса Хри-
ста. Аминь.

Dok. 22.

Листъ
Святого Апостола
ПАВЛА
до Филиппійцівъ.

Глава I.

1. Павло та Тимохвій, рабы Исуса Христа,
усімъ святымъ у Христі Исусі, що у
Филипахъ, зъ епископами и дяконами:
2. Благодать вамъ и миръ одъ Бога батька
нашого и Господа Исуса Христа.
3. Дякую Богові моймъ, яко тількі згадую
4. про васъ, Завсіди у всякій молитві моій
5. зъ радістю за усіхъ васъ молячись, За то,
що ви спільники есте у ваангеліи одъ пер-
6. шого дня и досі, Певний и въ тому самому, що по-
чавшій у васъ добре діло доведе ёго до кін-
7. ця, аминъ до дня Исуса-Христового. Такъ и
повинно мині думати про всіхъ васъ, за-
тимъ що я маю васъ у серці, и у кайда-
нахъ моіхъ и у обороні и утвержденні
ваангелія, усіхъ васъ, яко спільниковъ
8. моіхъ у благодаті. Бо мині свідокъ, що
я люблю усіхъ васъ утробою Исуса-Христо-
9. вою; И молюсь одъ тіла, що бъ любовъ ва-
ша ще більше и більше росла у розумі и
10. у всякій науці, Що бъ, розпізнаваючи ліпше,
ви були чисті и непорочні у день Исуса-Хри-
11. стовий, повні овощу правди черезъ Исуса
12. Христа, на славу и хвалу Божу. Хочу
ще мині, що бъ ви знали, браття, що все,
що сталось зо мною, обернулось більше
13. на поспіхъ ваангелія, Такъ що кайдани

мої у Христі стались відомі усій прето-
14. рії и усім другим, и дуже багато браті в,
прибодрившись моїми кайданами, ще зъ
більшею смілостю, безъ страху, почали
15. проповідувати слово боже. Инші, правда,
зъ завісті и (ради) спору проповідують Христа,
за тим другі зъ самою щирою хітю.
16. Так вони ради спору проповідують Хри-
ста, не чисто, думаючи, що більшу тя-
17. гу придадуть моїм кайданам; А дру-
гі зъ любови, знаючи, що я поставлений
18. на оборону євангелиї. Так що ж? якимъ
би способом Христа ні проповідувано, чи
лицемірно, чи щиро, я и тому радуюсь
19. и ще порадуюсь. Бо знаю, що то буде мині
у спасенне (за) Вашою молитвою и помічю
20. Духа Ісуса-Христового, По вірі и надії мо-
їй, що не тількі ні зачо сороміс мині не
буде, а ще більшим зъ усякою смілостю, и
теперь, як и завсіди, возвеличиться Хри-
стос у тілі моїм, чи то животом,
21. чи ~~то~~ смертю. Бо для мене, що жити —
то Христос, а що вмерти — то прибель.
22. А коли чи жити мині у тілі, чи ні —
усе овоцъ моїму ділу, то що и вибрати,
23. не знаю. Задерешся мене и те и друге: бажа-
ти розвязатись и бути зъ Христом —
24. се бъ-то далеко було краще; Та остатись
25. у плоті — потрібніше для вас. Але те
певно знаю, що останусь, и житиму зъ
вами ради вашого поспіху и радости ві-
26. ри, Що бъ ви могли ще хвалитись мною
у Христі Ісусі, коли знов до вас приду.
27. Тількі живіть гідно євангелиї Христо-
вого, що бъ мині, чи приду и побачу вас,
чи не приду — чути про вас, що ви сто-
іте у одній дусі, и одностайно разом
28. працюєте за віру євангельську, И нікого
зъ супротивників не боїтесь ні схількі:
се для них знак погибелі, а для вас спа-
29. сення, и то для Бога: Бо вам дано, що
до Христа, не тількі вірувать у єго, ~~ще~~ а
30. и терпіти за єго, Маючи тугу саму до-
лю, яку ви на мині бачили, и теперь
про мене чуєте.

Глава II.

1. Такъ, коли є у васъ яке утѣшеніе у Христѣ,
коли є яка утѣха любови, коли є яке до-
ля духа, коли є яке милосердіе у серцяхъ,
2. То доповнѣть мою радість: мѣйте одну
мисль, одну любовь, будьте одностайні, одно-
3. мудрені; Нічого не робѣть ради спору, або зъ
хвальства; а зъ смиренномудрисмъ чтѣть
4. другъ другъ другъ другъ, вѣщъ себе. Не за себе
тѣлькі кожний нехай дбає, а кожний и за
5. другихъ: Бо ви те повинні чути у собі, що
6. и Христосъ Исусъ, Котрій, бувши у образѣ
богомому, хоть и не призналъ за ~~рівність~~ краду того,
7. що був равенъ Богові; але знищивъ само-
го себе, прийнявши постать раба, и явив-
шись у образѣ чоловѣческомъ, по виду явъ
8. якъ чоловѣкъ; Самъ себе понизивъ, став-
шись покірнимъ аже до самої смерті,
9. та ще й смерті хресної. За те ж и Богъ
високо підвивъ его, и далъ ёму имя вище
10. ще усякого имення, Щоб на имя Ису-
сове склонилось усяке коліно, тѣхъ на
11. небі, чи на землі, чи підъ землею, И
що бъ усякий языкъ познавъ, що Исусъ
Христосъ є Господь, на славу Бога Батька.
12. Такъ, милій мої, якъ ви завсѣди слу-
хались мене, не тѣлькі коли був є у
васъ передъ очима, а ще далеко більше
теперь, коли мене нема зъ вами, зъ
страхомъ и трепетомъ дбайте за свое
13. спасеніе. Бо то Богъ наводитъ васъ на
те, и того хотѣть, и що чинитъ, по своїй
14. благій волі. Усе робѣть безъ одмови и не
15. вагаючись, Щоб бъ бути вамъ неповинними
и чистими, дѣтьми божими непорочни-
ми, посередъ роду нечестивого и непотрѣб-
ного, промѣжъ котрого ви свѣтите, якъ
16. свѣтила у свѣті, Зберігаючи слово життя, на
хвалу мині у день Христовий, що
я не марно побивався, и працёвавъ не мар-
17. но. Хоть я и приношусь на жертву за

жертву и службу віри вашої; та радуюсь,
18. и радуюсь разомъ зъ усіма вами. Такъ
и ви радуйтесь, и радуйтесь разомъ зо
19. мною. Сподіваюсь у Господі Ісусі незабаромъ послать до васъ Тимотія, що бъ и
мині прибодритись духомъ, побачивши,
20. що зъ вами дієтця. Бо не маю нікого
стількі щирого, що бъ такъ пікнувавсь за
21. васъ; Затимъ, що усі свого шукаютъ, а не
22. того, що є Ісуса Христа. А єго щирость
и вамъ відомо: бо якъ отцю дитькові, такъ
23. вінъ мині служивъ у Євангелії. Такъ єго
сподіваюсь послати, якъ тількі провідаю,
24. що зо мною буде. Але сподіваюсь у Господі,
25. що й самъ незабаромъ прибуду до васъ. А нужнійшимъ я шанувавъ послати до васъ
Епафродита, брата и помощника и
сільника мого у войні, а вашого посла-
26. ця и слугу у моїй потребі: Затимъ що
вінъ дуже бажавъ васъ усіхъ бачити, и туживъ про те, що ви чули, якъ вінъ болівъ.
27. А вінъ такъ болівъ, що бувъ при смерті;
та Бігъ помиловавъ єго, и не єго тількі; а
и мене, що бъ не додати мині болести на
28. болесть. Такъ я хутчій и пославъ єго, що-
бъ, побачивши єго, ви знов радувались,
29. та й я не стількі бъ сумовавъ. Прийміть
же єго зъ усякою радістю, и шануйте
30. такихъ почетомъ. Бо вінъ задімо Христове бувъ уже наветь недалеко од смерті,
не щадівши души своєї, аби тількі по-
повнить, чого не ставало мині у васъ
для посуги моєї.

Глава III.

1. Наостатокъ, брати мої, радуйтесь у
Господі: писать до васъ тежъ саме для
мене не тяжко, а для васъ нужно.
2. Стережітця од собакъ, стережітця отъ
злихъ робітниківъ, стережітця од обрі-
3. занія. Бо ми, обрізанні, служимо Богові
духомъ, и хвалимось Ісусомъ Христомъ,
4. а не на плоть маємо надію; хочъ и я

тому и на плоть надію мою. Коли вже
хто инший має надіятись на плоть,
5. то я більше: Обрізаний у вісьмий день,
ізъ роду Израилёвого, зъ коліна Веніямі-
нового, Жидъ зъ Жидівъ, по закону Фа-
6. рисей, По пильності гонитель церкви бо-
жої, по правді, що у законі, безъ пороку.
7. Але те, що було мині у користь, я прийнявъ
8. ради Христа за шкоду. Так и все я приймаю
за шкоду передъ високимъ познанням Хри-
ста Ісуса Господа мого, для котрого я
одъ усього відрікся, и все ліку за гній, абы
9. тільки добути Христа, Та самому най-
тись у ёму, не зъ правдою моєю, котра
зъ закону, а тою, котра зъ віри Ісусъ-
Христової, що одъ Бога, и є правда по вірі,
10. Що бъ познати ёго и силу воскресенія ёго,
и долю страстей ёго, приподобившись до
11. ёго смерті, Абы тільки досягти до вос-
12. кресенія мертвихъ. Я не досягъ ще и не
дойшовъ ще до повноти, а тільки рвусь, що бъ
яко-небудь досягти, яко и мене досягъ уже
13. Христосъ Ісусъ. Браття, я и не думаю, що-
бъ я уже досягъ; а тільки, ~~рвусь~~ забуваю-
чи задніе и ~~простягаючись~~ простягаючись
14. до переднього, рвусь до цілі, до награди
вишнього званія божого у Христі Ісусі.
15. Усі ми виповненні такъ повинні мис-
лить; а коли ви инакше що мислите,
16. то и се Богъ вамъ одкриє. Одначе до
чого ми дійшли, такъ и повинні розу-
міти, и по тому зъ способу ступати.
17. Приспособляйтесь до мене, браття, и
глядіть на тихъ, котрі такъ як я ходять,
18. Яко ви и насъ бачите. Бо багато їхъ хо-
дять, про котрихъ я часто говорівъ вамъ,
а тепер и зъ слізами говорю, яко про
19. ворогівъ хреста Христового. Їхъ конець—
погибель, їхъ Богъ—черево, а слава—у со-
20. ромі їхъ; вони думають про земне. А
наша зъ господа на небесахъ, звідкіля
ми и Спасителя ждемо Господа нашого
21. Ісуса Христа, Котрий и нікчемне тіло
наше одмінить, такъ що воно присно-

собитиця до тіла слави єго, по дійству сили,
которою він усе собі покорити може.

Глава IV.

1. Тако, браттє мої милиі и цьоробажаємиі,
радосте моя, и вінче мій, тако, стійте,
2. коханиі, у Господі! Молю Євводію, молю
и Синтихію, що бо тожь мислити у Гос-
3. поді. Тако и тебе прошу, ~~помовитнице~~ товаришу
щирий, помагай тимь, котрі у євангелії
працёвали разомь зо мною и зь Климентомь
и зь другими помощниками моіми, ко-
4. трихь имена у книгахь животнихь. Ра-
дуйтесь завседи у Господі, и ще кажу: радуй-
5. тесь! Тихость ваша нехай відома буде
6. усімь людямь. Господь близько: ні про що
не пікуйтесь, а у всякій молитві и просьбі
зь дякою откривайте передь Богомь, чого ви
7. хочете: И миръ божиій, которий усякий ро-
зумь перевищає, нехай збереже серця ваши
8. и мисліі ваши у Христі Ісусі. Наостаток,
браттє мої, що є правдиве, що чесне, що праведне, що чисте, що миле, що
доброхвальне, коли яке доброчинство
и коли яка хвала — про те тількі и
9. помишляйте. Чому ви навчились, що
приняли, що чули и бачили у мині, те
чиніть, и Бігь миру буде зь вами.
10. Я дуже зрадівь у Господі, що ви знов уже
почали дбати за мене; ви и дбали, та
11. чась буль непригодний. Не затим се го-
ворю, що я въ нужді: бо я навчився за до-
12. сить мати те, що є. Вмію и въ нужді
жити, вмію сити и въ роскоші; всі-
му и у всёму навчився — и бути ситим,
и голодати, и роскошовати и терпі-
13. ти недостаток. Усе перемагаю у укрі-
14. пляющому мене Ісусі Христі. Однакеж
ви гаразд зробили, що и на мою нужду
15. здялились. Та ви ось, Филипийці, знає.
те, що въ самого початку євангелія,
єкь я вийшов зь Македонії, ~~*~~ ні одна

церква не ділилась до мною подачею и
взяткою, окромь вас тількі одних.
16. Бо и у Фессалоніку раз и два на нужди
17. мої ви присилали. Не ких тому, що б
я шукав подачи, ні, я шукаю двоцу уро-
18. жайнійшого, вам же у користь. Я маю
усе, и маю більше, ніж треба: я повен,
прийнявши од Епафродита посилки ва-
ши, ях саме добропахуче кадило, жер-
19. тву милую, благовгодную Богові. А мій
Бігъ нехай наповнить усяку потребу вашу,
по багатству свойму славою, у Христі Іису-
20. сі. Богові ж и Батькові нашому слава на
віки віків, аминь.
21. Поклоніться кождому святому у Іису-
сі Христі. Вам кланяються браття,
22. що до мною; Кланяються усі святі, а
найбільше ті, що до Кесарового дому.
23. Благодать Господа нашого Ісуса Христа
до усіма вами. Аминь.

Лист
Святого Апостола
ПАВЛА
до Колосян.

Глава I.

1. Павло, волею божою, апостоль Ісуса
2. Христа, та брать Тимохвій Святим,
що у Колосах, и вірним братіям у
Христі Ісусі: благодать вам и мир
од Бога Батька нашого, и Господа Ісу-
3. са Христа. Дякуємо Богові и Батькові
Господа нашого Ісуса Христа, завжди
4. молячись за вас, як тільки почули
про віру вашу, що у Ісусі Христі, и
про любов, яку ви маєте их усім
5. святим, Ради надії на те, що приго-
товано вам на небесах, про що ви пер-
ше чули у слові правди євангелия,
6. Котре проповідується у вас, як и на
всім світі, и приносить овощ, и ми-
рится, як и у вас, з того дня, як
ви почули и познали благодать божу
7. у правді, як ви и навчились у Епафра-
са, коханого спімника нашого у праці,
8. вірного для вас слуги Христового, Ко-
рий и звістив нас про любов вашу
9. у дусі. Затим-то й ми, з того дня
як почули, не перестаємо молитись
за вас та просити, що б ви наповня-
лись познанием волі єго у всякій пре-
мудрості и розумі духовному,

10. Що бъ ходити вамъ гідно Богові, догожа-
ючи ёму усе силы, у всякому добромудрі-
ї приносячи овощъ, и вирастаючи у
11. познанні Бога, Укріпившись усякою
силою підъ кріпостію слави ёго, у вся-
кому терпінні и добробудущі, зъ ра-
12. дістю, Дякуючи Богові и Батькові, ко-
трий призвавъ насъ на спілку наслідя-
13. ва святихъ у світі, Котрий вивольівъ
насъ изъ-підъ власті тьми, и перенісъ
14. у царство Сина любови своєї, У котрім
ми маємо избавленне кровію ёго, и
15. прощенне гріхівъ, Котрий є образъ Бога
невидимого, рожденний перше усякої
16. твари: Бо ёмъ создано усе, що на не-
сахъ и що на землі, видиме и невиди-
ме, чи то престоли, чи панства, чи на-
чалства, чи власті: усе ёмъ и для ёго
17. создано. И вінъ перше за всіхъ, и все у ёму
18. стоіть. Вінъ голова тілу церкви, вінъ
початокъ первороженний зъ мертвихъ,
19. що бъ первенствувати у всему. Бо такъ
благовгодно було, що бъ у ёму сила уся-
20. ка повнота, И що бъ черезъ ёго усе покда-
ти зъ собою, и земне и небесне, утихоми-
ривши черезъ ёго кровію хреста ёго.
21. И васъ, котрі були колись чужі и вороги
22. по прихильності до дівъ злихъ, Теперъ
повдавъ у тілі плоті ёго смертю ёго,
що бъ поставити васъ святими и не-
порочними и неповинними передъ собою,
23. Коли тількі остаетесь у вірі нерухомі
и тверді, не оступаючись одъ надії
евангелія, котре ви чули, котре прово-
відано усій твари підъ небесній, и кот-
24. рому я, Павло, ставсь слугою. Теперъ
радуюсь у болістяхъ моіхъ за васъ, що
доповню те, чого не ставало страдань
Христовихъ у моій плоті за тіло ёго,
25. котре є церква, Котрій я ставсь слу-
гою, по зволенню Божому, даному
мині для васъ, що бъ виповнити сло-
26. во Боже, Тайну, котра закрита була
одъ віківъ и одъ рідівъ; а теперъ вияв-
27. лена святимъ ёго, Которимъ благовгодно

було Богові показати, яке багатство
слави тайни сёї у невірних, котра
28. є у вас Христос, надія слави, Про-
кого ми проповідуємо, наводячи на
розум кожного чоловіка, и навчаючи
усякої премудрості, що б ~~зробити~~ поставити усе-
кого чоловіка повним у Христі Ісу-
29. сі. ~~Для того~~ На те ж и я тружусь и
побиваюсь єго силою, котра дієствує
у мині вемогучо.

Глава II.

1. Хотів би я, що б ви знали, скільки побива-
юсь я за вас и за тих, що у Лаодикії
и у Єраполі, так й за всіх, котрі и мене
2. моєго не бачили в тілі, Що б утішились
серця іхъ, злившихся у любові для
всякого багатства повноти розуму, на
познанє тайни Бога и батька и Христа,
3. У котрім схоронені усі скарби премуд-
4. рості и розуму. А се кажу я на те, що-
б хто не уместивъ васъ хитрощудрими
5. словами. Бо хоч тілом я и далеко, та
духом зъ вами, и радуюсь, бачучи вашу
справу и кріпость віри вашої у Хрис-
6. та. Такъ, іякъ прийняли ви Христа
Ісуса Господа, так и ходіть у ёму,
7. Укоренені и вибудовані у ёму, и укрі-
плені вірою, якъ навчені, що разъ на-
8. повняючись єю більше, зъ дякою. Отере-
гайтесь, браття, що б хто не уместивъ
васъ хвилозопією та марною бурою,
по звичаю чоловічьскому, по силамъ
9. світу, а не по Христу: бо у ёму живе
уся повнота божества тілесно.
10. Та й ви маєте повноту у ёму: він
голова усякому начальству и власті.
11. У ёму ви и обрізані єсте обрізанням,
не руками вчиненим, а зложенням
гріховного тіла зъ плоті, обрізанням
12. Христовим. Разом похоронені зъ ним
у хрещенні, у ёму та и встали разом зъ
ним и возвигнетесь вірою, по силі

Бога, воскресившого ёго зъ мертвихъ.
13. И васъ, котрі мертві були, по гріхамъ
и по необрізанію плоті вашої, оживив-
шого разомъ зъ нимъ, простивши вамъ
14. усі гріхи, знищивши рукописаніе на-
казівъ на насъ, котре було супротивъ
насъ, и вінъ удавъ ёго зъ середини, та й
15. приговодивъ до хреста; И обнявши си-
ли у накаствъ и власті, вивівъ іхъ
на позорище всёму світу, побідивши
16. іхъ на ёму. Такъ нехай не хто не
судитъ васъ за ідю, чи за питтє, чи що
до празника, або новоміс[illegible]чча, або суботи:
17. Бо то тільки тінь того, що буде, а са-
18. ме тіло — Христосъ. Ніхто нехай не
завдитъ васъ самохітнімъ смиренно-
мудріемъ и смутнобою ангелівъ, вход-
чи у те, чого не бачивъ, марно надува-
ючись плотськимъ своїмъ розумомъ,
19. И не держачись голови, одъ котрої усе тіл-
ло, суставами та звъздами зложене и
звязане, росте зростомъ божимъ.
20. Такъ, коли ви вмерли зъ Христомъ для
силъ сёго світу, то чого ви, ніби живу-
щі у світі, зналастесь ~~за звичаї~~?
21. Не доторкайся, и не коштуй, и не рушъ;
22. бо все те на погибель тому, хто ёго по-
23. тріблює, По заповідямъ и наукамъ чоло-
вічеськимъ, Котрі мають одинъ тільки
видъ мудрости самохітнёю смутнобою
и смиреномудріемъ, та тимъ, що не
щадютъ тіла, и нікімькі не вважаютъ
за ситость плоті.

Глава III.

1. Такъ, коли ви воскресли зъ Христомъ,
то шукайте вишнёго, де Христосъ си-
2. дитъ зъ правого одъ Бога боку; Про виш-
3. нє думайте, а не про земне. Бо ви вмер-
ли, и життє ваше сховане зъ Христомъ
4. у Бозі. А коли явитъся Христосъ, життє
ваше, тоді и ви зъ нимъ явитесь у славі.

Дек. 23.

5. Умерщвийте тих буди ваши, що на землі: не-
потрібство, нечистоту, любочистьство, злую по-
хоть и нечистость, котра є те тих ідолопокло-
6. ство, За що гнів божий паде на синів супро-
7. тивлення. Так и ви колись ходили, коли жи-
8. ли промежи них; А теперь відкиньте усе те,
гнів, ярость, злость, осуду, сквернословие
9. од уст ваших; Не брешіть друзіка на дру-
зіку, скинувши зъ себе ветхого чоловіка зъ ді-
10. лами его, И облачившись у нового, котрий
обновляється розумом, по образу создавшого
11. его: Де нема ні Грека, ні Жида, ні обрізання,
ні необрізання, ні чужоплеменника, ни Скі-
ва, ні раба, ні вольного; а все и у всёму —
12. Христос. Так облачіться, яко зборанні божі,
святі и милі, у милосердіе, благость, сми-
13. ренномудріе, тихость и довготерпіння, спуска-
ючи друзіка друзіці, и прощаючи один дру-
гому, коли хто має на кого жалітись: як
14. Христос простив вам, так и ви. А вы-
ше всёго того поставте любов, котра звязує
15. усіку повноту. И мир божий, до котрого
ви и призвані есте у одно тіло, нехай па-
нує у серцях ваших, та живіть по-братськи.
16. Слово Христове нехай живе у вас роскіш-
но; зъ усякою мудростю навчайте и довод-
те до розуму друзіка друзіку псальмами,
співами и піснями духовними, зъ дякою
виспівуючи у серцях ваших Господеві.
17. И все, що бъ ви ні робили, чи словом, чи ді-
лом, усе робіть у имя Господа Ісуса Хри-
ста, дякуючи Богові и Батькові через его.
18. Жінки, покоріться чоловікам своїм,
19. яко повинно бути у Господі. Чоловіки, лю-
біть жінок ваших, и не будте гіркими
20. для них. Діти, слухайтесь батька и
матери у всёму: бо се вгодно Господеві.
21. Батьки, не дражніть дітей ~~своїх~~ ваших,
що бъ вони не стались слабодушними.
22. Слуги, слухайтесь у всёму панів ваших
по плоті, не перед очима их тількі пра-
цюючи, яко чоловіководники, а у простоті
23. серця, бовчись Бога, И все, що ні робите,
робіть од души, яко для самого Господа,
24. а не для людей, Знаючи, що од Господа

прийміте заплату наслідства: бо Госпо-
25. ду Христу служите. А хто не по правді
робить, той и прийме по своїй неправді: бо
Бігъ не гивдить на лиця.

Глава IV.

1. Пани, оддавайте слугамъ своїмъ що повин-
но и по правді, знаючи, що и надъ вами
2. Господь на небесахъ. У молитві будте ку-
стовні, и творіть її зъ увагою, зъ дякою,
3. Молячись и за насъ разомъ, що бъ Бігъ од-
крывъ намъ двери слова проповідувати
тайну Христову, за котру и я у хайда-
4. нахъ, що бъ я одкрывъ її, якъ повинно
5. мині проповідати. Въ чужими обход-
6. тесь зъ розумомъ, пильнуючи часу. Слово
ваше що бъ було завжди ласкаве, сіллю по-
сипане, що бъ ви знали, кому якъ одвіли-
7. ти. Що гиъ до мене, то все вамъ скаже
Тихикъ, милий братъ и вірний слуга
8. и співникъ праці моєї у Господі, Кот-
рого я на те саме й пославъ до васъ, що бъ
довідавсь, що въ вами, и втішивъ сер-
9. ця ваші, Въ Онисимомъ, вірнимъ и ми-
лимъ братомъ нашимъ, котрий одъ
васъ же: вони усе вамъ роскажутъ, що ді-
ється тутъ.
10. Вітаютъ васъ Аристархъ, товаришъ
неволі моєї, и Марко, небожъ Варнавинъ,
про котрого ви маєте наказъ: коли при-
11. де до васъ, прийміть его, И Ісусъ, кот-
рого прозвали Юстомъ, одинъ зъ обрізан-
ныхъ: вони єдині помощники мої у
царстві божомъ, и були утіхою моєю.
12. Вітаютъ васъ Епафрасъ, що одъ васъ
же, рабъ Ісуса Христа, завжди здаю-
щий за васъ у молитвахъ, що бъ ви були
чисті и повні для всякої волі божої.
13. Я свідокъ за его, що вінъ дуже працює и
піклуютъ за васъ, и за тихъ, що у Лаоди-
14. кії и у Єраполі. Вітаютъ васъ Лу-
ка, лікарь коханий, и Димасъ.

15. Кланяйтесь братіям, що у Лабдикії, и Нимфану зъ домашнёю его церквою.
16. Коли сей листъ прочитанъ буде у васъ, то зробіть такъ, що бъ и въ Лабдикійскій церкві бувъ вінъ прочитанъ, а той, що у Лабдикії, що бъ и ви прочитали.
17. Та скажіть Архипові: пильнуй служби, котру прийнявъ єси у Господі, що бъ виповнивъ
18. ії. Привіт тобою, Павловою, рукою. Пам'ятайте мої кайдани. Благодать зъ усіма вами. Амінь.

Перший Лист
святого Апостола
ПАВЛА
до Солунців.

Глава I.

1. Павло та Силуан та Тимофій церкві
Солунській у Богі Батькі и Господі Ісусі
Христі: благодать вам и мир од Бо-
га Батька нашого и Господа Ісуса Хри-
2. ста. Завсіди дякуємо Богові за всіх
вас, поминаючи вас у молитвах
3. наших, Неустанно памятаючи ва-
ше діло віри, и труд любви, и тверп-
дость надії на Господа нашого Ісуса
Христа перед Богом и Батьком на-
4 шим, Відаючи избранне ваше, Бо-
5. гом любимії братя. Затим що
євангеліє наше було вам не словом
тільки, а и силою и духом святим,
и во великим знаках певності,
як и самі знаєте, якові були ми
6. у вас ради вас ене. И ви зробились
наслідниками нам и Господеві, посе-
ред великих напасей приймаючи слово
7. в радість Духа святого; Так, що
ви стались образом для всіх вірую-
8. щих у Македонії и Ахаї. Бо од вас
розійшлось слово Господнє не тільки по
Македонії и Ахаї, а и ~~про~~ по всіх
краях пошла слава про віру вашу
у Бога, так що нам не треба вже ні-

9. того роскажувати. Бо сами роскажуютъ про
насъ, якій приходъ нашъ мы до васъ, и
якъ вы навернулись до Бога одъ идолівъ,
щобъ служити Богові живому и правди-
10. вому, и видати зъ небесъ Сина Его, ко-
трого вінъ воскресивъ зъ мертвихъ, Іису-
са, слободившого насъ одъ настающого
гніву.

Главы II.

1. Вы сами знаете, братіе, що приходъ
2. нашъ до васъ не былъ даремный; Але
перше набравшись шпка и натерпів-
шись усякої наруги у Филипахъ, якъ
вы знаете, мы посміли, сподаючи
надію на Бога нашого, проповідувать
вамъ евангеліе боже зъ великою при-
3. тугою. Бо наука наша не зъ облуди, а ні
4. зъ нечисті якої, а ні зъ зради; Але якъ
мы вибрані Богомъ на те, щобъ при-
нять евангеліе, то такъ и говоримо,
не годячись догождаючи, а Богові, который
5. спитуе серця наши. Бо ніколи не бу-
ло у насъ ні слова, запобігаючого до васъ,
якъ вы й самы знаете, ні думки корис-
6. ної — Бігъ свідокъ! Не шукаемо одъ лю-
дей слави, ні одъ васъ, ні одъ иншихъ.
7. Мы могли бъ явитись зъ повагою, якъ
апостоли Христові; а були посредъ
васъ зъ такимъ тихимъ привітомъ,
якъ би мамка гріла своіхъ дітокъ.
8. Такъ мы, зъ щирою мітю до васъ за-
хотіли видати вамъ не тількі еван-
геліе боже, а и души свої, затимъ що
9. вы стали намъ милими. Бо вы па-
мятаете, братіе, труди наши и
пильность: ніч и день працюючи, щобъ
ніякого зъ васъ не отяготити, мы
проповідували у васъ евангеліе боже.
10. Свідкі вы и самъ Бігъ, якъ свято, праведно и непорочно обходились мы зъ вами,
11. віруючими. Вы знаете, якъ кожного зъ
12. васъ, ніби батько дітей своіхъ, Мы просили

и запевнили и намовили вас ходити годно
Бога, приймающого вас у своє царство и славу.
13. За те ми и ми дякуємо Богові безустанно, що ви,
приймаючи чуте од нас слово боже, прийняли не
як слово чоловіческе, а як слово боже, якими
воно и справді є, и виявив силу свою у вас, ві-
14. рующих. Бо ви, браття, стались похожі на
церкви божі, що у Жидівській землі, у Христі
Ісусі, затим що ~~и вам~~ те ми саме и ви ви-
терпіли од своїх єдноплеменників, що и ті
15. од Жидів, котрі убили и Господа Ісуса и єго
пророків, и нас повигонили, и Богові не дого-
16. дають, и всім людям супротивляються, ко-
трі забороняють нам говорити невірним про
спасенне, и тим завсіди доповняють міру
гріхів своїх; але гнів постиже їх до кінця.
17. А ми, браття, розлучені з вами на недов-
гий час лицем, а не серцем, тим з більшою
18. хіттю хвапились бачити лице ваше. И за-
тим хотіли ми, а найпаче я, Павло, раз
и вдруге ити до вас, та сатана не допус-
19. тив нас. Бо хто наша надія, або утіха,
або вінець похвали? Чи не ви ми перед Гос-
подом нашим Ісусом Христом у при-
20. ході єго? Бо ви слава наша и утіха.

Глава III.

1. Так, не здоліючи вже більш терпіти, ми
2. порішили остались у Ахвинах одни, И по-
слали Тимохвія, брата нашого и слугу бо-
жого и помощника нашого у євангелії Хри-
стовім, що б укріпити вас и наставити
3. у вірі вашій, Що б ніхто не смущувався при
сіх напастях: бо самі знаєте, що на те
4. ми ми и поставлені. Бо коли и у вас були,
то наперед уже казали вам, що будемо тер-
піти напасті, як и збулось, и ви знаєте.
5. Затим и я, не міючи більш уже терпіти,
послав провідати про вашу віру, що б вас не
искусив як искуситель, и труд наш не став-
6. ся б марним. А тепер, як вернувсь до нас
од вас Тимохвій, и звістив нас про віру
вашу и любов, и що ви завсіди маєте нас

1864.
- ген. І. Стародуб.

у добрій памяти, бажаючи нас бачити, як
7. и ми вас: То ми, при всіх напастях на-
ших и нуждѣ, утішились за вас, браття,
8. вашою вірою. Бо ми живі теперь, коли ви
9. стоїте у Господі. Якою якою можемо ми
одвічити Богові за вас, за всю радість, якою
ми радуємось за вас передъ Богомъ нашимъ,
10. Ночь и день щиро молячись, щоб побачити
лице ваше, и доповнити, чого не стає ще ва-
11. шій вірі? Самъ Бігъ и Батько нашъ, и Господь
нашъ Ісусъ Христосъ нехай направить дорогу
12. нашу до вас. А вас нехай Господь розмно-
жить, и переповнить любовію другъ ку
13. другъ, и до всіх, як и ми до вас, щоб
утвердити серця ваші у святості непороч-
ній передъ Богомъ и Батькомъ нашимъ, у при-
ходъ Господа нашого Ісуса Христа, зъ усіма
святими єго, аминь.

Глава IV.

1. За сімъ, браття, просимо вас и молимо Госпо-
домъ Ісусомъ, як прийняли ви одъ насъ, як по-
винно вамъ ходити и догождати Богові, так
що бъ ви и ходили, и що разъ більше и більше
2. поспівали. Бо ви знаєте, які заповіді дали ми
3. вамъ одъ Господа Ісуса. И така воля Бога,
святость ваша, щоб ви самі себе берегли
4. одъ любочинства, Та щоб кожний зъ васъ
умівъ держати свою посудину у святості
5. и чесности; А не у запалі похоті, як и не-
6. вірні, не знаючі Бога, Та щоб ви не чи-
нили кривди братові своїмъ, и не користу-
вались зъ єго справи: бо за все те вдомстивець
є Господь, як ми и перше сказали вамъ и за-
7. свідчили: Бігъ призвавъ насъ не на пакость, а
8. на святость. Такъ, хто супротивиться,
не чоловікові супротивиться, а Богові, котрий
9. давъ намъ духа свого святого. Про любовъ бра-
терську нікого вамъ писати: ви самі Бо-
гомъ научені, щоб любили другъ друга.
10. Бо ви такъ и робите зъ усіма братами, що
у всій Македонії. Просимо ж вас, брат-
тя, щоб ви ще більше тутъ поспівали,

11. Що б ізиро пильнували спити тихо, справ-
ляти свої справи, и працёвати своїми ру-
12.ками, яко ми вамъ заповідали, що б ви звичайно обходились зъ посторонніми, и нічиёго
13. не бажали. Не хочу, браття, що б ви не знали про померших, що б ви не тужили,
14. яко другі, котрі не мають надії: Бо коли ми вірусмо, що Ісусъ умеръ и воскресъ, то
так и померших у Ісусі Бігъ приведе зъ
15. нимъ. Отъ що скажемо вамъ словомъ господнім: що ми, живущі, оставшіся до при-
ходу господнёго, не попередимо умерших:
16. Бо самъ Господь, якъ тількі дасть знати голосъ архангольський та труба божа, зійде
зъ неба, и мертві у Христі воскресуть
17. перше; Адеже вше ми, живущі, оставшіся, укупі зъ ними, захопені будемъ на
хмарахъ воздушних назустріч Господеві,
18. и так завжди зъ Господомъ будемъ. Такъ утішайте ми сімъ другъ другу.

Глава V.

1. Про часи ми и минути нічого, браття, пи-
2. сать вамъ. Бо ви самі певно знаєте, що день
3. господній, яко злодій у ночі, так прийде. Бо коли казатимуть: миръ и певность! тоді знена-
цька нападе на них погибель миттю, яко
4. болесть родільниці, и ніхто не утіче. Але ви, браття, не у тьмі єсте, що б день вас
5. застав, яко той злодій. Усі ви сини світла
6. и сини дня: ми не зъ ночи и не зъ тьми. Такъ не будемо ми спати, а пильнуймо та тверe-
7. зімось. Бо спящі спять ночю, и п'яні
8. ночю напиваються. Ми ми, яко сини дня, будемо пильнувати, обдягнувшись у броню
віри и любви, та у шоломъ надії спасен-
9. ня. Бо не на гнівъ призначивъ нас Бігъ, а на долю спасення, черезъ Господа нашого
10. Ісуса Христа, Умершого за нас, що б ми, чи пильнуємо, чи спимо, укупі зъ нимъ жи-
11. ли. И затимъ навчайте другъ другу та будуйте кожний ближнёго, яко ви и робите.
12. Просимо ми вас, браття, шануйте тих, котрі працюють у вас, и наставте-

лівъ вашихъ у Господі, и тихъ, хотрі доводятъ
13. васъ до розуму. Майте іхъ найбільше у любові за
дїло іхъ, та живіть у мирі промежъ собою.
14. Молимо тожъ васъ, браття, доводьте до розу-
му невзиточнихъ, утішайте слабодушнихъ,
заступайтесь за немочнихъ, будьте терпеливі
15. ихъ усякому. Глядіть, щобъ хто кому не одда-
16. вавъ злого за зло; А завсіди бажайте добра
17. одинъ другому, тай усімъ. Завсіди радуй-
18. тесь. Неустанно моліться; за все дякуйте: бо
така за васъ воля божа у Христі Ісусі.
19. Духа не гасіть; пророчества не зневажайте;
20. Всього спитуйте; доброго держіться.
21. Отъ усякого виду злого одгребайтесь.
22. А самъ Богъ миру нехай освятитъ васъ увсій
23. повноті. И ваш духъ и душа и тіло у всій
повноті нехай збережеться безпорочно на при-
24. ходъ Господа нашого Ісуса Христа. Вірний
є той, хто призвавъ васъ; він те и вчинитъ.
25. Браття! моліться и за насъ.
26. Привитайте братів усіхъ ~~цілованьомъ~~
27. поцілунсмъ святимъ. Закликаю васъ Госпо-
домъ прочитати листъ сей передъ усею свя-
28. тою братією. Благодать Господа нашого
Ісуса Христа зъ вами. Аминь.

Другий лист
святого Апостола
ПАВЛА
до Солунців.

Глава I.

1. Павло та Силуан та Тимофій церкві Солун-
ській у Бозі батці нашім и Господі Ісусі Хри-
2. сті: Благодать вам и мир од Бога Бать-
ка нашого и Господа Ісуса Христа.
3. Завжди дякувати повинні ми, як слід,
Богові за вас, браття, що віра ваша роз-
ростається, и любов кожного з вас дру-
4. ка до другіх розмножається, Так що
ми й самі на нахвалимось вами у цер-
квах божих, вашим терпінням и ві-
рою у всіх напастях ваших и боліснях,
5. що ви переносите, На знак праведного суда
божого, що б вам гідними стать цар-
6. ва божого, ради котрого и терпите, Коли
тільки праведно у бога оддать напасть
7. тим, що вам чинять напасті, А вам,
напастуємим, утіхою разом з нами,
Як появиться Господь Ісус з неба з ан-
8. гелами сили своєї, Та у помсті огненній
одомстить незнающим бога, и непокірним
евангелію Господа нашого Ісуса Христа
9. Котрі примуть муки вічної погибелі од
лиця Господнього и од слави кріпості єго,
10. Коли прийде, що б прославитись у святих
своїх, и дивним стати у всіх увірував-
ших: бо оправдається свідоцтво наше у
11. вас у той день. Затим и молимось ми

завгиди за васъ, що бъ Бігъ нашъ вчинивъ васъ
годними свого званя, и виповнивъ усяку до-
12. бру волю благості и дїло віри у силї, Що бъ
прославилось имя Господа нашого Ісуса Хри-
ста у васъ, и ви у ёму, по благодатї Бога
нашого и Господа Ісуса Христа.

Глава II.

1. Що зась до приходу Господа нашого Ісуса Хри-
ста, и нашого зборища до ёго, то молимо
2. васъ, браття: Не хапайтесь заноситись ро-
зумомъ, а ні смущайтесь ні духомъ, ні сло-
вомъ, ні листомъ, якъ би одъ насъ посла-
нимъ, що ніби-то вже настае день Христовий.
3. Нехай ніхто не зводитъ васъ ніякимъ спосо-
бомъ: бо не настане, поки не прийде перше
одступленне, та не откриється чоловікъ грі-
4. ха, синъ погибелї, Котрий є супротивникъ,
и заноситься вищше всёго, що зовется Богомъ,
або святичею, такъ що сяде у церкві божій,
5. якъ бігъ, видаючи себе за Бога. Чи ви зась не
памятаєте, що, ще бувши у васъ, я говоривъ
6. вамъ про се? И теперь ви знаєте, що-то
задержує ёго, що бъ вінъ явився у свій часъ.
7. Бо тайна беззаконства уже справляється,
тількі не виповнится, поки задержуючого
8. не буде на світі. И тогді откриється безза-
конникъ, котрого Господь Ісусъ побє духомъ
устъ своіхъ, и погубитъ явленнємъ прихо-
9. ду свого Того, чий приходъ, по справі сатани,
буде зъ усякою силою, зъ знаками и чу-
10. десами хвалшивими, И зъ усякою лестю
неправди для гинучихъ, затимъ що
вони любови правди не прийняли, що бъ
11. вони спастись. И за те пошле на нихъ бігъ
дуру лести, що вони повірятъ віри брехні,
12. Що бъ суду прийняли усї, котрі не мали віри
правді, а більшъ схилялись до неправди.
13. Ми жъ повинні завгиди дякувати Богові
за васъ, браття, любимі Господомъ, що
бігъ зпочатку збравъ васъ на спасенне че-
14. резъ освященне духа и віру правди, На що
и призвавъ васъ євангеліємъ нашимъ

день добудуть слави Господа нашого Ісуса
15. Христа. Так, браття, стійте и держіть-
ся тих заповідей, которих ви научились,
чи-то словом, чи-то листом нашим.
16. А сам Господь Бог наш Ісус Христос
и Бог и Батько наш, полюбивший нас,
и давший утіху вічну и надію добру,
17. по благодаті, нехай утішить серця ва-
ші, и укріпить вас у всякім слові и
ділі добрім.

Глава III.

1. Наостаток моліться за нас, браття,
що б слово господнє росло и славилось, як
2. и у вас, и що б нас избавитись від
злих и лукавих людей: бо не у всіх
3. віра. Але вірний є Бог, котрий укріпить
4. вас и сохранить від зла. Ми певні за вас
у Господі, що ви виповняєте и виповнятиме-
мете усе те, що ми вам заповідуємо.
5. А Господь нехай направить серця ваші
на любов божу и на терпіння Христове.
6. Заповідуємо же вам, браття, именем
Господа нашого Ісуса Христа, що б ви од-
мурались від кожного брата, котрий без-
чинно, а не по завіту, приватному наш
7. від нас, ходить: бо ви самі знаєте,
якім способом повинно вам ити по
слідам нашим: ми не безчинствували
8. у вас, ні хліба ні у кого даром не іли;
а трудились, працюючи и побиваючись
ніч и день, що б нікого з вас не отяго-
9. тити; Не затим, що б ми власті не
мали, а що б собою показати вам об-
раз, як повинно вам ити по слідам
10. нашим. Бо коли ми у вас були, то
от що вам заповідували: Коли хто
не хоче трудитись, нехай и не їсть.
11. Але чуємо, що деякі у вас не добре
поводяться, нічого не робячи, а тільки
12. за чужим гоняючись. Таких ми бла-
гаємо и молимо Господом нашим
Ісусом Христом, що б вони, работаючи

13. мовчки, ілиш хлібъ свій. А ви, браття, не тя-
14. готітиць, робивчи добрес. А коли хто не по-
слухає слова нашого, того назначте у листі,
и не зміщуйтесь зъ нимъ, щобъ застидивъ.
15. Однакже не якъ ворога єго майте, а справ-
16. майте, якъ брата. Самъ же Господь мира
нехай дастъ вамъ миръ завжди и у вся-
кімъ разі. Господь зъ усіма вами.
17. Привітъ моєю рукою, Павловою, ко-
трий є знакомъ у кожнімъ листі, а
18. такъ пишу: Благодать Господа нашого
Ісуса Христа зъ усіма вами. Аминь.

Перший лист
святого Апостола
ПАВЛА
до Тимохвія.

Глава I.

1. Павло, апостоль Ісуса Христа, по наказу
Бога Спаса нашого и Господа Ісуса Христа,
2. надії нашої, Тимохвієві, щирому синові
у вірі: благодать, милость, мирь одъ Бога
Батька нашого, и Христа Ісуса Господа
3. нашого. Яко я, ідучи до Македонії, про-
сивъ тебе остатись у Ефесі, що бъ ти
наказувавъ инчимъ не инакше учити,
4. И не забавлятись байками та безконечни-
ми породами, котрі більше справляють
5. спори, ніжъ будову божу у вірі! А конець
наказу є любовь зъ щирого серця и доброї
6. совісті и віри нелицемірної, Одъ чого
инчші ухилившись, вдались у суєсло-
7. вє, бажаючи бути учителями закону,
не розумічи ні того, що говорять, ні
8. того, про що запевняють. А ми знаємо,
що законъ є добрий, коли хто його по зако-
9. ну виповнює; Коли хто відає, що законъ
не для праведника зложенъ, а для безза-
конних и непокірних, для нечестивих
и грішників, для непотрібних и не-
дбаль, для батькогубців и матерогуб-
10. ців и чоловікогубців, Для любочинців
и мужоложників, розбійників, дуро-
світів, скотоложників, брехунів, кри-
воприсяжників, и для всього, що тільки
11. є супротивне здоровій науці, По еван-

ґлорію слави блаґословенного Бога, котре ми-
12. ні довірено. Дякую укріпившому мене
Христу Ісусу Ґоспьдеві нашому, що він
признавъ мене за вірного и призначивъ на
13. службу, Мене, котрий бувъ перше и хулі-
никъ и ґонитель и обидчикъ; та помило-
ванъ затимъ, що не знаючи чинивъ у не-
14. вірстві. И благодать Ґоспьда нашого Ісуса
Христа тимъ багатше вилилась на ме-
не зъ вірою и любовію у Христі Ісусі.
15. Певне слово и всякої віри годне, що Христосъ
Ісусъ пришовъ у світъ спасти ґрішниківъ,
16. изъ которихъ найпершій я. Але на те я и
помилуванъ бувъ, що въ на мині першому
показавъ Ісусъ Христосъ усе довготерпінне,
на образъ тимъ, котрі увірують у ёго на
17. живіть вічний. А ґареві віківъ нетлінно-
му, невидимому, єдиному премудрому
Богові, честь и слава изъ віківъ у віки,
18. аминь. Сей завіть передаю тобі, сине Ти-
мохвію, по бувшимъ на те перше на тебе
проро~~ц~~тваннямъ, що въ по нимъ справивъ
19. ти добру справу, маючи віру та чисту
совість, одъ которої одчуравшись инші,
20. обпали одъ віри. Изъ іхъ є Гименей ~~и~~
и Олександеръ, которихъ я видавъ сата-
ні, що въ вони поучились не богохуль-
ствувати.

Глава II.

1. Такъ перше всёго прошу молитись, про-
~~с~~ити, благати, дякувати за всіхъ лю-
2. дей, За царівъ и за всю старшину, що въ
намъ тихо и спокійно жити у всякій
3. кімъ благочестиї и чистоті: бо се добре
и мило є передъ Спасителемъ нашимъ Бо-
4. гомъ, Котрий хоче, що въ усі люде спаслись
5. и до розуму правди дойшли. Бо одинъ Бігъ,
одинъ и заступникъ проміжъ Богомъ и
людьми, чоловікъ Христосъ Ісусъ,
6. Котрий оддавъ самого себе на искупле-
7. нє всіхъ, свідецьтво часівъ своіхъ, Для ко-
трого я постановленъ проповідникомъ

и апостолом (правду кажу у Христі, не брешу), учителем віри и правди у невірних.
8. Так я хочу, щоб на всякім місці молились чоловіки, підіймаючи чисті руки,
9. без гніву и без думок. И жінки тоже, одягаючись звичайно, що б красили тіло своє, зо сорому и ціломудрієм,
не переплітаючи кіс, не золотом, чи дорогими
10. чуганами, чи платтями дорогими; А як пристойно жінкам, що вдивуючим благочестиво, добрими ділами. Жінка нехай
11. учиться мовчки, зо всякою покорою;
12. А учить жінці не допускаю, а ні панувать
13. над чоловіком; але мовчати. Бо перше
14. создан був Адам, а ото вже Єва; И не Адам уміщен був, а жінка, уведшись,
15. упала у гріх. Однакже спасеться через народженне дітей, коли останеться у вірі и святості зо ціломудрієм.

Глава III.

1. Певне слово: коли хто бажає єпископства,
2. доброго діла бажає. Але єпископ мусить бути безпорочний, одної жінки чоловік, тверезий, ціломудрений, доброчинний, чесний, страннолюбець, у науці досвідний;
3. Не пьяниця, не борець, не сварливий, не користолюбець; а тихий, незавидющий, не
4. сварливий, Господом своєю добре правящий, дітей держащий у покорі зо всякою ~~чес~~ звичайностю.
5. тостю. Бо коли хто своїм домом правити не вміє, то як ёму за церкву
6. богу дбати? Не з новохрещених, що б, зачванившись, не впав під суд дияволь-
7. ський. Треба ёму ще мати и свідоцтво добре од сторонніх, що б не впасти у
8. наругу и в тенета лукавого. Діякони тоже повинні бути чесні, не двоязичні,
9. не винопійці, не лихоімці, Хранящі тай-
10. ни віри у чистоті совісті. И таких треба

перше спитувати, а деле вже, коли безвинні,
11. нехай служать. Жінки їхъ також повинні
бути чесні, небрехливі, тверезі, вірні у
12. всёму. Дяконъ мусить бути чоловіка доброї
жінки, добре правящий дітьми и до-
13. момъ своїмъ. Бо ті, що добре служили,
добрий ступінь собі добувають и велику
14. твердость у вірі у Ісуса Христа. Се пишу
тобі, сподіваючись, що незабаромъ приду до
15. тебе; А коли забарюсь, то що бъ ти знавъ,
ёкъ справитись повинно у господі божій,
котра є церква Бога живого, стовпъ и кі-
16. пость правди. И уочевидь велика тайна
благочестия: Бігъ явився у плоті, оправдав-
ся у дусі, показавъ себе ангелямъ, пропові-
давъ у невірнихъ, увірувався у ~~цілі~~ світі,
вознісся у славі.

Глава IV.

1. Дух же ясно говоритъ, що у останні ча-
си відпадуть деякі від віри, слухаючись
2. духів-звідників и науки бісівської, через
лукавство дуросвітів, опаленихъ своєю
3. совістю, котрі боронять женитись и
істи те, що Бігъ сотворивъ, що бъ вірний
и познавший правду їли, ~~за~~ дякуючи.
4. Бо усяке создание боже добре, и ніщо не гид-
5. ке, коли причастця зъ дякою: Затимъ, що
освящаєть словомъ божимъ и молитвою.
6. Коли се будешъ наказувати братії, то-
брий будешъ слуга Ісуса Христа, вихова-
ний словомъ віри и доброю наукою, за
7. котрою ти пішовъ. Неподобнихъ же и
бабськихъ ~~басень~~ казокъ цурайся; а укріпляй се-
8. бе у благочестії. Бо тілесне укріплення
небагато користі приносить; а благо-
честие на все пригодно, маючи обітъ жи-
вота теперешнього и настающого.
9. Певне слово и всякої віри годне.
10. Бо ми затимъ и побиваємось и всяку
наругу терпимо, що кладемо надію на
Бога живого, котрий є спасъ усіхъ людей,
11. а найпаче вірнихъ. Проповідуй се и учи.

Гень. 14.

12. А що б ніхто не зневажав твоєї молодо-
сті, то будь образом вірних у слові
і в житті, і в любові, і в дусі, і в ві-
13. рі, і в чистоті. Поки я приду, пильнуй
читать, і укріпляй себе мислями та на-
14. укою. Не занедбуй дару свого, котрий є у
тобі, котрий дано тобі по пророцтву, з
15. положенням рук на попівство. Про се роз-
мишляй, надь сім працюй, що б по-
ступ твій для всіх був явний.
16. Пильнуй самого себе і науки, і бувайся
сього щиро: бо так справивши, і себе
спасеш, і тих, що тебе слухають.

Глава V.

1. Старішого не май, а вимовляй, як батька,
2. а молодших, як братів; старих баб,
як матоньку; молодиць, як сестри, в усі-
3. кою звичайністю. Удів шануй, котрі
4. правдиві удови; А коли яка удова дітей
або унучат має, нехай учить перше го-
споду свою благочестиво встроїти, та за-
платити долг батькові й матері: бо се
5. благовгодно є перед Богом. Котра прав-
дива удова і сирота, тая на Бога кладе
надію, і бував у молитвах і молінних
6. день і ніч; А роскошуюча живцем умер-
7. ла. І се тверди їм, що б були безпорочні.
8. А коли хто за своїх, а найпаче за домаш-
ніх не дбає, той одкурився од віри і гірш
9. невірного. Удова що б вибиралась не моло-
ша шестидесяти років, і була б жінка од-
10. ного чоловіка, звіснав добрими ділами,
коли дітей давала до розуму, коли свя-
тих ноги умивала, коли страждних приймала
коли убогим помагала, коли до всякого до-
11. брого діла була щира. А молодших удів
стережись: бо вони як вибухнуть за-під
Христового, то проду хочуть замужж.
12. Зате вони і будуть винні, що од першої
13. віри одкурились. А до того ще, живучи без
усякого діла, привикають шевендати по до-

маєть, та не тільки без діла, а становить-
ця в такими цокотухами, та такими ціка-
вими, що ради пепетати, того бъ и вимо-
14. вити не повинно. Такъ я хочу, що бъ мо-
лоді удовиці виходили замужъ, роз-
ділі дітей, займались хазяйствомъ, и не дава-
ли бъ супротивнику нїякого приклёчу зневіри-
15. ти на себе. Бо не одна пішла вже слідомъ
16. за сатаною. Коли який вірний, або вірная,
має удовицъ, то самъ нехай дбає за їхъ потреби,
и не тяготить церкви, що бъ вона здолїла
дбати за потреби правдивихъ удовицъ.
17. Гаразд порядкуючимъ старшинами ду-
ховнимъ що бъ двойная честь оддавалась,
найпаче имъ тимъ, що працюютъ у слові
18. и у науці. Бо писаніе каже: „Не замуздуй
„вола молотящого“; и: „годенъ робітникъ
„заплати своєї.“ — Второз. 25: 4. Мат. 10: 10.
19. Жаноби на попа не приймай, хиба за двома,
20. або за трома свідками. Тихъ, котрі гріх-
вать, уличай передъ усіми, що бъ и другі
21. страхъ мали. Передъ Богомъ и Господомъ
Ісусомъ Христомъ и збраннимі ангелами
закликаю тебе, зберехи се, не вважаючись ні-
скількі, и нічого не робячи по прихильно-
22. сті. Рукъ ні якого не клади спішно, и не ги-
нись спільникомъ чужихъ гріхівъ. Храни се-
23. бе у чистоті. Води одної уже не пий, а бери
потроху и винца, ради жолудка твого и
24. частихъ твоїхъ недужей. Инших людей
гріхи навидоці, и просто ведуть на судъ;
25. а инших идуть за ними ззаду. То ги са-
мо и добрі діла — навидоці; а коли ни и
ні, то все-таки затаїтися не можуть.

Глава VI.

1. Слуги, котрі у кріпацтві, нехай панамъ
своїмъ оддаютъ усяку честь, що бъ на имя
2. божа и наука не було осуди. Ті, котрі па-
нами свої маютъ вірних, нехай не зневі-
дуютъ їхъ, затимъ, що вони браття, а ще
більше нехай пильнуютъ, затимъ, що вони

вірні и возлюбленні, и роблять ілих усяке
3. добро. Сёму учи и наставляй. — А коли хто
инакше учить, и не пристає до спасенної мо-
ви Господа нашого Ісуса Христа, и до нау-
4. ки благочестия: Той занімавсь, нічого не
тямить, тай недужає тількі знагати,
та спорами, од котрих бувають зависть,
5. свари, зловірне, лукавії думки, Нечести-
вії вигадки людей, котрих ум зайшов
за розумів, котрі одщурались правди и ду-
мають, що благочестие є тількі користь.
6. Уходь од таких. — Велика користь благо-
7. честие зъ довольством. Нічого не принесли
ми на світ сей; запевне, що й винести
8. нічого не зможемо. Будьмо ми довольні
9. тим, що маємо хліб та одежу. А хто
бажає розбагатіти, той впадає у искушен-
ня и тенета и въ розликії похоті неро-
зумнії та шкодящії, котрі топлять лю-
10. дей у сіду та въ погибель. Бо корень усёго
злого є сріблолюбие, котрому оддавшись
инші, збились зъ віри, и самі наклика-
11. ли на свою голову бонестей багато. А ти,
чоловіче божий, утікай од сёго, а гонись
за правдою, благочестием, вірою, любовью,
12. терпінием, тихостю. Воюй доброю
войною віри, достигай живота вічнёго,
для котрого ти и призваний и сповідавсь си
добре сповідание, ~~инак~~ передъ стількими
13. свідками. Заповідую тобі передъ Богом,
котрий все оживляє, и передъ Христом Ісу-
сом, котрий при Понтійському Пилато-
14. ві засвідчив ~~сповідание~~ віру добре, Що бъ ти
зберіг заповідь чисто и безукорно аж до
явленния Господа нашого Ісуса Христа,
15. Котре у свій час одкрие блаженний и еди-
ний сильний Царь царствующих и Господь
16. Господствующих, Єдиний, котрий має без-
смертие, и у світі живе неприступному,
кого ніхто зъ людей не бачив и бачити не
вможе, Кому честь и царство вічне, аминь.
17. Багатим сёго віку не давай высокомудрствы-
вати про себе, та не на багатство сущее
покладати надію, а на Бога живого, ко-
трий усёго дає нам багато на потребу:

18. Щоб вони добро робили, ділами добрими ба-
гатіли, та були щедрі на милостиві,
19. скарбуючи собі ґрунт добрий напотім,
щоб достигнути життя вічнього.
20. О Тимохвію! храни, що тобі довірено, ухи-
ляючись од сквернихъ суєсловій та прекосло-
21. вій хвалькувато-званного розуму, которимъ ха-
лячись деякі, збрели од віри. Благодать ъ
тобою. Аминь.

Другий лист
святого Апостола
ПАВЛА
до Тимохвія.

Глава I.

1. Павло, апостол Ісуса-Христова волею бо-
жою, по обіту життьа, у Христі Ісусі,
2. Тимохвієві, коханому синові: благодать,
милость, мир од Бога Батька и Христа
Ісуса, Господа нашого.
3. Дякую Богові, котрому од предків служу
зо чистою совістю, що неустанно згадую
4. тебе у молитвах моїх день и ніч, И
памятаючи слёзи твої, бажаю бачити
тебе, що б наповнитись мині радістю.
5. Я храню у памяті нелицемірну віру твою,
котра жила перше у бабці твоїй Лоиді,
и в матері твоїй Евниці, и я певний,
6. що вона и в тобі. И затим нагадую
тобі, що б ти підгрівав дарь божий,
що зійшов на тебе од мого рукоположен-
7. ня. Бо не духа страху дав нам Бог, а
8. сили и любови и цімомудрія. Так не
соромся див свідецьтва Господа нашого Ісу-
са Христа, а ні мене, полоника єго; але
терпи разом зо євангелиским Христовим,
9. силою Бога, Котрий спас нас, и призвав
~~євангельским~~ званнєм святим, не по учинкам на-
шим, а по своїй волі и благодаті, що дана
нам у Христі Ісусі перше часів вічних;
10. А обкрита теперь світлом Спасителя
нашого Ісуса Христа, котрий знищив

смерть, и освітив життя и нетлінне че-
11. рез євангеліє, для котрого я постанов-
лений проповідником и апостолом и учи-
12. телем невірних. Затим же я и терплю
се, та й не соромлюсь: бо знаю, у кого вірую,
и певний, що він силен зберегти довірене
13. мині до того дня. Май навидноці спасенні
слова, що ти чув од мене, зо вірою и любов'ю,
14. у Христі Ісусі. Збережи дорогий завіт Духа
15. святого, живущого у нас. Ти знаєш, що
всі, котрі зо Азії, покинули мене, а між ни-
16. ми Хвигел и Ермоген. Нехай Господь пошле
милость свою на господу Онисифорову, що він
мене стількі покоїв, и кайданів моїх не
17. соромився. Навпаки, бувши у Римі, дуже пиль-
но шукав мене, поки-таки не знайшов.
18. Що б Господь дав ёму найти милость у
Господа у той день! А скільки він служив
мині у Ефесі, ти лучче знаєш.

Глава II.

1. Так ти, дитя моє, укріпляйся у благодаті,
2. що у Христі Ісусі, И що чув од мене при
стількох свідках, те передай певним лю-
дям, котрі були б достойні и других нав-
3. чити. Побивайся зо мною, як добрий во-
4. їн Ісуса Христа. Ніякий воїн не мішаєть-
ся у справи житейські, що б догодити вое-
5. водї. А коли хто и воює, не візьме вінця,
6. коли не по закону воюватиме. Працюючому
працюющому перше повинно постигати
7. овощу. Розумій, що я кажу: нехай же Гос-
8. подь дасть тобі розум на все. Памятай,
що Господь Ісус Христос воскрес зо мерт-
вих, из сімя Давидового, по євангелию
9. моїму, За котре я побиваюсь зо мною
аж до кайданів, як злочинець який; та
10. для слова божого нема кайданів. И за-
тим я терплю все ради збраних, що б
и вони достигли спасення, що у Христі Ісу-
11. сі, зо славою вічною. Певне слово: коли ми
зо ним умерли, то зо ним и оживемо;
12. Коли терпимо, то й царствувати будемо

зъ нимъ разомъ; а коли вдурѣвсь ёго,
13. то й вінъ васъ вдурѣетъ. Коли ми не
вірумо, вінъ остаетъ вірний: бо вдурѣвъ-
14. ши одъ себе не може. Наседуй собі про се,
свідчучи передъ Господомъ, що ти не пійдешъ
змагатись за слово, котре нікої користі
не приносить, а одно тількі розладдя слу-
15. хающимъ. Пильнуй поставити себе передъ
Богомъ достойнимъ, робітникомъ непостид-
нимъ, що правді правящимъ слово правди.
16. А непотрібного пустословства цурайся:
бо щодень більше ще поспѣватимуть вони
17. у нечести, и слово ихъ, яко антонівъ огонь
(ракъ) ростиме: изъ такихъ Именей и Ви-
18. литъ, котрі оступились одъ правди, доказу-
ючи, що воскресенне уже було, и коимъ-
19. тінь віру ничимъ. Та твердо стоіть
основа божа, маючи сю печать: знає Гос-
подь своіхъ, и нехай оступится одъ не-
правди кожний, призиваючий имя Гос-
20. подне. А у великімъ будинці не все тількі зо-
лотні та срібні посудини, а є и деревя-
ні и черепяні, и одни у чести, а другі
21. не въ чести. Такъ, коли хто очистить се-
бе одъ сіхъ, той буде посудиною у чести, осві-
щенною, благопотрібною Господеві, годною
22. на всяку добру справу. Одъ молодихъ похо-
тей утікай; а держись правди, віри, любо-
ви, миру зъ усіма, призиваючими Гос-
23. пода зъ щирого серця. Буйнихъ и нерозум-
нихъ спорівъ цурайся, знаючи, що вони
24. породжають сварки. А рабу Господньому
не повинно сваритись; але бути ласка-
вому до усіхъ, навчательному, терпі-
25. ливому, зъ тихостю образумливати
супротивнихъ, чи не дасть имъ Богъ,
що бъ вони похавались и познали правду,
26. Та що бъ висвободились зъ тенета діяво-
ва, котрий поймавъ ихъ у неволю, та
й держитъ у своій волі.

Глава III.

1. Знай же и те, що у останні дні настануть
2. часи тяжкі. Бо люде стануть самолюбці,
сріблолюбці, чванні, пишні, злорічливі, бать-
ькові й матері непокірні, незнаючі ні вд-
3. ки, ні любови братерської, Дуросвіти, бре-
хуни, сластолюбці, безсердечні, ворогі до-
4. бра, Зрадники, ненаситні, надуті, більш
люблящі роскоши, ніж самого Бога,
5. Мающі вид благочестив, а сили єго од-
рікшись. И од таких одвертайся.
6. Из них-то вриваются у господи, и зво-
дять жіночок, втопающих у гріхах
и водимих розмаїтими похотьми,
7. Котрі завжди учаться, та до розуму
8. правди ніколи дойти не можуть. Як
той Янній та Ямврій супротивились
Мойсієві, так и сі супротивляються прав-
ді, люде нависнаного розуму и одверже-
9. ні вірою. Та недалеко зайдуть: бо безум-
ство їх одкриється перед усіма, як и
10. зь тими сталось. А ти за мною пішов
у науці, житті, звичаю, вірі, тихості,
11. любові, терпінні, У напастях, бідах,
які були мині у Антиохії и в Иконії
и в Листрі, які напасті я витерпів, и
од яких усіх избавив мене Господь.
12. Та и всі, бажаючі благочестиво жити,
13. у Христі Исусі, гонимі будуть; А злиі
люде та зводники розмножаться гірше,
збиваючись зь дороги и збиваючи.
14. А ти держись того, чому научен єси,
та що тобі довірено, відаючи од кого на-
15. учився. Та ти зь змолоду знаєш свя-
щенні писання, котрі можуть умудри-
ти тебе на спасення вірою у Исуса Хри-
16. ста. Усе писание натхнуто Богом, и
прибудне для науки, для чумичення, для
поправлення, для наставлення у правді,
17. Щоб чоловік божий, на вся-
ку добру справу доспілий.

Глава IV.

1. Так закликаю тебе передъ Богомъ и Госпо-
домъ нашимъ Исусомъ Христомъ, котрий
судити має живих и мертвих у приходъ
2. свій и царство своє, Проповідуй слово, на-
магай и вчору и не вчору, уликай, ка-
рай, доказуй зъ усякимъ терпінням и
3. наукою. Бо настане часъ, коли здорові
науки не слухатимуть, а по своїм по-
хотям наберуть собі учителівъ, мовчи
4. сверблячі уши, И одъ правди одвернуть
5. слухом, и обернуться до ~~баснь~~ казокъ. А ти
будь пильним до всёго, знеси кривди, справ-
ний справу евангелиста, виповнивъ твою
6. службу. Бо мене уже приносять у жертву,
7. и часъ спочинку мого настав. Войною доб-
рою повоював я, до кінця дороги добрив,
8. віру зберіг. А теперь готується мині ві-
нець правди, котрий оддасть мині Господь,
праведний судія, у той день, та не тіль-
кі мині, а и всім, приходъ ёго полюбив-
9. шим. Поспішайсь прити до мене хут-
10. чій. Бо Димасъ покинувъ мене, полюбив-
ши сей вікъ, та й пішовъ до Солуня, Кре-
сценъ до Галатії, Титъ до Даламатії.
11. Одинъ Лука зо мною. Возьми Марка,
та приведи зъ собою: бо вінъ потрібенъ
12. мині для служби. А Тихика я пос-
13. лавъ до Ефесу. Кирею, що я покинувъ
у Троаді у Карпа, як итимеш, при-
неси, и книжки, а найпаче пергамено-
14. ві. Олександеръ мідникъ багато зла мі-
ні зробивъ: нехай Господь оддасть ёму по
15. дїламъ ёго! И ти стережись ёго: бо вінъ
дуже супротививсь словам нашим.
16. У першім одвіті моїм нікого не було
зо мною, а усі мене покинули: бодай не
17. не почитось ім того! Та Господь ста-
вивсь передо мною, и укріпивъ мене, що бъ
чрезъ мене виповнилось проповіданнє,

и почули усі невірні: и я збавлень буду
18. од зубів львиних. И збавить мене
Господь од усякого діла злого, и збереже
для царства свого небесного. Єму слава
во віки віків, аминь.
19. Поклонись Приску и Аквилі, и госпóді
20. Онисихоровій. Єраст остався у Корин-
хві; а Трохима я покинув у Милеті
21. больщого. Поспішайсь притиди зими.
Кланяютця тобі Евбул, та Пуд, та
Лин, та Клавдія, та й усі братя.
22. Господь Исус Христос з духом тво-
їм. Благодать з вами. Аминь.

Лист
святого Апостола
ПАВЛА
до Тита.

Глава I.

1. Павло, рабъ божий и апостолъ Исуса Хри-
та, ради вiри збранних божих и по-
2. знання правди благочестив, ради надiї
живота вічнёго, що Бiг, котрий не об-
манює, обіцявъ ще до часівъ вічних,
3. И у свій часъ явивъ слово своє, черезъ про-
повіданнє, которе мині довірено було по
4. волі Спаса нашого Бога: Титові, прав-
дивому синові моїму по спільній вірі:
благодать, милость, миръ одъ Бога Бать-
ка и Господа Исуса Христа, Спаса наше-
го.
5. На те я покинувъ тебе у Криті, що бъ
недокінчене ти довівъ до ладу, та по-
ставивъ по всіх городах попівъ, яких я
6. тобі наказувавъ, коли хто безъ вини,
чоловікъ одної жінки, дітей має вір-
них, не запримічених непотрібст-
7. вомъ, або непокірностію. Бо епископъ
повинен бути безъ пороку, як будів-
тель божий, не чванний, не гнівливий,
не пьяниця, не бесъ, не хрістолюбецъ,
8. А странноприимний, добролюбецъ, тверe-
зий, правдивий, благочестивий, терпіли-
9. вий, держащийся певного слова науки,
що бъ здужавъ и запевнить добрим роз-
умом и уличать тих, котрі супротивля-

10. ютиця. Бо багато є непокірних, суєсловів
и зводників, а найпаче зъ обрізанних,
11. Которим треба затикати уста: вони
цілі господи перевертають, навчаючи то-
му, чого не треба, ради скарбної корисі.
12. Изъ них же самих один пророк сказавъ:
Критяне завсяди брехливі, звірюки злі,
13. утроби лінивиі. Свідецтво те правдиве.
И затим-то уникай їхъ, не щадіючи,
14. щобъ зъ тверді були у вірі, Та не слухали
Жидівських казокъ, та наказів людей,
15. Котрі одвертаються одъ правди. Для чи-
стих усе чисте, а для осквернених та
недовірків нічого нема чистого: усе у них
16. скверне, и розумъ и совість. Показують,
що вони знають Бога, а ділами одрікаю-
ться одъ єго, скарбні и непокірні и ні
до якого ~~діла~~ доброго діла не здатні.

Глава II.

1. А ти учи, якъ подобає здоровій науці:
2. Старі щоби щоб зъ були тверезі, чесні, по-
важні, здорові вірою, любовю, терпін-
3. нем. Старі баби тожъ, щоб зъ одягалисъ
якъ слідъ святоліпним, щоб зъ не були
брехливі, не оддавались пянству, навча-
4. ли добру, Щоб зъ образумлювали молодиць любити чоловіків, кохати дітей;
5. Щоб зъ вони були ціломудрені, чисті, щи-
ро пильнували за господу, добрі, ~~покір-~~
~~ні своїм~~ чоловіками своїми покірні,
щоб зъ на слово боже не було нарікy.
6. Молодиків тожъ вмовляй, щоб зъ зими
7. благочестиво. На самому собі у всьому
подавай образъ добрих дівъ, а въ науці
8. чистоту, поважность, слово розумне,
безпереченне, щоб зъ супротивних присти-
гнень був, не маючи нічого, що зъ сказа-
9. ти на насъ дурного. Слуги щоб зъ слухались панів своїх, догождали імъ у всьому
10. и ні въ чому не перечили; Не крали зъ,
а у всьому щиру вірность показували
щоб зъ усім красили науку Спасителя

11. нашого Бога. Бо явилась благодать бо-
жа, спасительная для усіх людей,
12. Навчающая нас, щоб ми, покинувши
нечестіе и мірські похоті, цілому-
дренно и праведно и благочестиво жили
13. у сім вікі, чекаючи благодатної на-
дії и явленія слави великого Бога
14. и Спаса нашого Ісуса Христа, Котрий
самого себе вдав за нас, щоб нас слобо-
дити нас од усякого беззаконства, и
очистити собі люд збранний, до добрих
15. дїл ревний. Так учи и вмовляй и уми-
чай зъ усякою повагою, щоб ніхто не
зневажав тебе.

Глава III.

1. Твердо їм, щоб начальства и властей
слухались, та були їм покірні и на вся-
2. ке добре дїло готові; Ні з кимъ не лаї-
лись, не сварились, а були тихі и до всі-
3. кого чоловіка привітні. Бо й ми були
колись нерозумні и непокірні, и блу-
кали, втопаючи у похотях и роско-
шах розличних, жили у злобі и за-
висті, були бридкі, и ненавиділи дру-
4. зи́ка друзику. А коли явилась благодать
и чоловіколюбіе Спаса нашого Бога,
5. То він, не за дїла праведні, що ми
вчинили, а по своїй милосердію, спас
нас банею новонарождения и обновле-
6. ня святого Духа, Котрого вилив на
нас ~~багато~~ щедро через Ісуса Христа,
7. Спасителя нашого, Щоб ми, оправдив-
шись єго благодатю, стались наслідни-
8. ками по надії живота вічнёго. Певне
слово, и я хочу, щоб и ти заповідав у
сёму, щоб увіруваші у Бога пильнова-
ли добрі учинки чинити: се добре и
користне для ~~чоловіка~~ людей.

Геп. 15.

9. Нерозумних же гадок и родословий и спорів и
сварок за законъ уходь: бо вони некористні и
10. пусті. Чоловіка єретика після першої и дру-
11. гої уномови цурайся, знаючи, що він зоповався,
и грішить, власним судом осуждений.
12. Коли пошлю до тебе Артему, або Тихика,
то поспішись притти до мене у Никополь: бо
13. там я порішив зимовати. Зину законника,
та Аполлоса пильну одправити так,
14. що бъ вони ні въ чому не мали нужди. Нехай
и наши учатця пильнувати до добрих діл
на нужнні потреби, що бъ не були безовощні.
15. Кланяютця тобі усі, що зо мною. Поклонись
любящим нас у вірі. Благодать зъ усіма
вами. Аминь.

Листъ
святого Апостола
ПАВЛА
до Филимона.

1. Павло, юзникъ Исуса Христа, та Тимо-
хвій братъ, Филимонові коханому и
2. помощникові нашому, И Аппіі сестрі
коханій, и Архипові, товаришеві наше-
3. му, и домашній твоїй церкві: Благодать
вамъ и миръ отъ Бога Батька нашого и
Господа Исуса Христа.
4. Дякую Богові моїму, завжди пам'ятаю-
5. чи тебе у молитвах моїх, Чуючи про
любовъ твою и віру, яку маєш къ Гос-
6. поду Исусу и къ усімъ святимъ, Що спіл-
ность твоєї віри сталась видочною у
познанні усякого добра, котре є у васъ,
7. ради Христа Исуса. Бо радість велику
ми маємо и утіху зъ любови твоєї,
затимъ що серця святихъ заспокоєні то-
8. бою, брате. И для того хоч велику власть
маю я у Христі приказувати тобі що
9. треба, Та по любові хутчій прошу, бо
й ти, якъ и я, Павло, такий же старець,
10. а теперь и юзникъ Исуса Христа, Про-
шу тебе за мого сина, котрого породивъ
11. я у кайданахъ моїхъ, Онисимиса, Котрий
бувъ колись тобі невгодний, а теперь и то-
12. бі и мині дуже вгодний. Я одправивъ
його до тебе; а ти прими його, якъ моє
13. власне серце. Я хотівъ бувъ при собі його
держати, що бъ замість тебе посужилъ

14. мині у кайданах євангельських, Та без
твої волі нічого не хотів робити, щоб
добродійство твоє не по нужді було, а по
15. добрій волі. Бо, може, він на те и одлу-
чився од тебе на час, щоб ти приймав
16. його навіки, И вже не як слугу, а вище
слуги, як брата коханого, найпаче мені
мині, а тим більш найпаче тобі, и по
17. плоті, и у Господі. Так коли ти маєш
мене за товариша свого, то прийми його, як
18. мене самого. А коли він чим скривдив
19. тебе, або винен, лічи те за мною. Я, Пав-
ло, моєю рукою написав: я оддячу, – щоб
не сказати тобі, що ти и самого собою ми-
20. ні винен. Так, брате, нехай же и я по-
користуюсь з тебе у Господі: заспокой моє
21. серце у Господі. Покладаючи надію на посу-
шанне твоє, я написав до тебе, певний, що
ти и більш, ніж що я кажу, зробиш.
22. А разом з тим, приготуй мині и гос-
по́ду: бо сподіваюсь, що молитвами ва-
шими я вам дарований буду.
23. Кланяються тобі Епафрас, товарищ
кайданів моїх у Христі Ісусі, Марко,
Аристарх, Димас, Лука, помощни-
24. ки мої. Благодать Господа нашого Ісу-
са Христа з духом вашим. Аминь.

Листъ
святого Апостола
ПАВЛА
до Жидівъ.

Глава I.

1. Бігъ, котрий такъ часто и такими розли-
чними способами говоривъ колись до бать-
ківъ черезъ пророківъ, у останні дні сії за-
2. говоривъ до насъ черезъ Сина, Котрого пода-
новивъ наслідникомъ усёго, черезъ котрого и
3. віки сотворивъ, Котрий, якъ світло слави
и образъ лиця ёго, носячи на собі усе сло-
вомъ сили своєї, очистивъ собою гріхи
наши, сівъ зъ правого боку отъ пресвя-
4. величества на высотахъ. Стількі лі-
пший вінъ отъ янголівъ, скількі славній-
5. шее ніжъ вони имя наслідувавъ. Бо ко-
му изъ коли зъ янголівъ сказавъ Бігъ: „ти
„синъ мій єси, я порбдивъ тебе сёгодні?“
И ще: „я буду ёму за батька, а вінъ за
„сина мині буде.“ Псал. 2: 7. 2цар. 7: 14.
6. „И знова, якъ увабдитъ первака у світъ, ка-
же: „та нехай кланяются ёму усі янго-
7. „лі божі.“ Псал. 96: 7. Та й про янголівъ
отъ що каже: „ти творишъ янголівъ сво-
„іхъ духами, и слугъ своїхъ огнемъ па-
8. „лячимъ.“ Псал. 96: 7. А про Сина:
„Престолъ твій, Боже, отъ віку и до віку;
„скипетръ царства твого скипетръ пра-
9. „ди. Ти полюбивъ правду, и зненавидівъ

„беззаконство: и затимъ-то помазавъ тебе,
„Боже, Богъ твій елеємъ радости більшимъ, ніжъ
„усіхъ співниківъ твоіхъ." Псал. 44: 7, 8.
10. И ще: „Зпочатку ти, Господи, основавъ єси
11. „землю, и небеса є дїло рукъ твоіхъ. Вони
„погинуть, а ти завъсди будешъ; и всі, якъ
12. „та шата, постарівють, И якъ вдежину,
„звернешъ іхъ, и вони зміняться; а ти той
„же, и літа твої не матимуть кінця." 13. Псал. 101: 26—28. Кому зъ анголівъ сказавъ
коли Богъ: „сядь зъ правого одъ мене боку, по-
„ки не положу ворогівъ твоіхъ підніжкомъ
14. „нігъ твоіхъ?" Псал. 109: 1. Чи не всі єсть
вони духи служащі, посилаємі на
прислугу для тіхъ, котрі мають на-
слідувати спасенне?

Глава II.

1. И затимъ-то намъ треба тимъ пильнѣ звважа-
ти те, що чули, щобъ часомъ не одпа-
2. сти. Бо коли анголами вимовлене сло-
во було твердо, и всяка провинность и
непослушенне взяло правідную запла-
3. ту: То якъ же ми утічемъ, коли занед-
баємъ таке спасенне, которе спочатку
проповідано було Господомъ, адеже чув-
4. шими одъ єго у насъ заневнилось, Тогді,
якъ самъ Богъ свідчивъ знаками и чудеса-
ми и розличними силами, и дарами
5. Духа Святого, по своїй волі? Бо не анго-
лимъ покоривъ Богъ настающий світъ,
6. про котрий ми говоримо; Але хтось
десь засвідчивъ, кажучи: „що таке чоло-
„вікъ, що ти памятаешъ про єго, або
„сынъ чоловічеський, що ти єго одвідуешъ?
7. „Мало чимъ уменшивъ ти єго одъ анго-
„лівъ, славою и честю вінчавъ єго, и
„поставивъ єго надъ дїлами рукъ тво-
„іхъ; Усе покоривъ підъ ноги єго." Псал.
8. 8: 5—7. А коли усе покорено ёму, то ні-
чого не осталось ёму непокірного. А те-
перъ ми ще не бачимо, що бъ усе було ёму
9. покірно; А уменшеного мало чимъ одъ

ангелів Ісуса бачимо, що за те, що прийняв смерть, він вінчаний славою и честю, що бг, по ласкавості своїй, за всіх
10. спитати йому смерті. Бо треба було тому, для кого усе, и через кого усе, хто багато синів привів у славу, старшому спасення їх страстями виповнити:
11. Затим що и освящающий и освящаємі — усі од одного: и для того не соромиться
12. він звати їх братіями, Кажучи: „Проповідаю имя твоє братіям мо„їм; посеред церкви величатиму тебе.“
13. Псал. 21:23. И знов: „Я на його покладаму надію.“ И ще: „се я и діти, котрих „дав мині бг.“ Псал. 17:3. Ісав: 8:17,18.
14. А так як усі діти спільники плоті и крови, то й він тоїх спільником став того, що бг через смерть знищити того, хто мав власть смерті, значить, ди-
15. явола; И визволити тих, котрі, зі страху смерті, через усе життє своє підбава-
16. лись неволі. Бо заневне не ангелів він приймає, а приймає сімя Авраамове.
17. Звідсіль мусив він у всёму походити на братів, що бг милостивий був и вірний архирей богові, що бг умилости-
18. вити за гріхи людські. Бо коли він сам терпів искушення, то й искушаємим допомогти зможе.

Глава III.

1. Так, браття святі, званя небесного спільники, глядіть пильно на апостола и архирея віри нашої Ісуса Христа,
2. Котрий вірен є постановившому єго, як и Мойсій у всій господі єго: Бо він більшої слави годен, як Мойсій, скільки більшую честь перед господою має
3. той, хто її збудував: Затим що

у всіка господа каким-небудь будуть; а збу-
5. довавший усе є Бів. И Мойсій вірний був
у всій господі єго, яко слуга, на свідецтво
6. того, що сказати мались. А Христос,
яко син у своій господі, котрого господа-
ми, коли віру и надію, котрою хва-
лимось, аж до кінця зберемо цверо.
7. Затим-то, яко Дух Святий каже: „Те-
8. „пер, коли голос єго почуєте, Не закаме-
„нійть сердець ваших, яко у гніві, у день
9. „искушенія, во пустині, Де искушали
„мене батьки ваші, випробували мене, и
10. „бачили справи мої сорок років. За те-
„ж я и гнівався на рід той, и сказав:
„завжди блукають серцем; вони не пі-
11. „знали шляхів моїх; За те я и покляв
„ся у гніві моїм, що не увійдуть вони
12. „до мого покою.“ Псал. 94: 7–11. Стере-
жіть ся, браття, що б у кого з вас
не було часом серце лукаве и невірне,
що б ваш не відступились од Бога жи-
13. вого. Та добре до розуму друзіка
друзіку щодень, поки сёгодні зоветь ся,
що б хто з вас не закаменівсь при-
14. манкою гріха. Бо ми спільники Христу
стались, коли тількі почали життє
15. аж до кінця зберемо цверо. Поки
говорить ся: сёгодні, коли почуєте голос
єго, не закаменіть сердець ваших, яко
16. у тім гніві. Бо хиші з чувших гні-
вались, але не всі, котрі вийшли з Єги-
17. ту з Мойсієм. На кого ж він гнівавсь
сорок років? Чи не на тих же, котрі
согрішили, котрих кістки попали
18. во пустині? Та й кому ~~же~~ він клявсь,
що не увійдуть до єго покою? Чи не
тим же, котрі супротивились?
19. Тако, бачимо, що вони не змогли
увійти за недовірство.

Глава IV.

1. Такъ біймося ми, щоб къ, заховбавши обітъ,
увійти до покою его хто-небудь зъ васъ не
2. опізнився. Бо й намъ оповідано, якъ и имъ;
та не помогло имъ слово, що вони чули уши-
ма, затимъ що не розведено було вірою
3. слухавшихъ. А увійдемъ до покою тільки
увірувавши, якъ и сказано: „Я клявся у гні-
„ві моімъ, що не увійдутъ до мого покою,
хочъ діла мої тогді ще, якъ світъ зложив-
4. ся, були готові. Бо про семий день десь
такъ сказано: „и спочивъ Бігъ у день семий
5. „одъ усіхъ ділъ своіхъ.“ Бит. 2:2. И особенце:
6. „не увійдутъ до мого покою.“ И такъ якъ
инши тільки достанутся увійти до его,
а ті, которимъ перше оповідано було, не
7. увійшли за непокірность, То ще якись
постановивъ день, сёгодні, казучи черезъ
Давида, коли стільки роківъ уже минуло,
якъ вище сказано: сёгодні, коли голосъ
его почуете, не закаменіть сердецъ вашихъ.
8. Бо коли бъ Исусъ давъ имъ покій, то не гово-
9. ривъ би про другий день після того. Такъ
народові божому зостанется ще одинъ по-
10. кій [субота]. Бо хто увійшовъ до покою
его, той спочивъ одъ ділъ своіхъ, якъ и Бігъ
11. одъ своіхъ. Такъ пильнуймо ми, щобъ у-
війти до того покою, щобъ хто не впавъ
12. у ту ми притчу непокірности. Бо слово бо-
же живе и міцне, и гострійше одъ усякого
міча зъ обохъ боківъ гострого, и пронизуе
аже до поділу души и духа, суставівъ и
мозківъ, и роспізнае мисли и думки
13. сердечні. И нема твари, которабъ закри-
та була одъ его; а усе голе и одкрите передъ
14. очима его: ёму-то даймо обітъ. Такъ, ма-
ючи архирея великого, пройшовшого небе-
са, Исуса, Сина Божого, держімось віри.
15. Бо не такого архирея маємо, которий не

змігъ бы терпіти зъ нами у немочахъ нашихъ, але котрий усёго спитавъ, якъ и ми,
16. окромъ гріха. Такъ приступимо зъ смілостю до престолу благодати, щобъ получити милость, и найти благодать для пригодного ратунку.

Глава V.

1. Бо усякий архирей, зъ людей взятий, ради людей поставляється на службу Богові, щобъ
2. приносивъ дари та жертви за гріхи, котрий зміг бы зъмагитись надъ нерозумними и блукаючими: бо и самъ вінъ обложенъ неміччю.
3. И ватимесь повинен якъ за людей, такъ и за
4. себе приносити жертву за гріхи. И ніхто самъ собою не приме тої чести, а тількі
5. призванний одъ Бога, якъ и Аарон. Такъ и Христосъ не самъ собі присвоівъ славу бути архиреємъ; а той, хто сказавъ до ёго: ти „сынъ мій єси; я породивъ тебе сёгодні."
6. Псал. 2:7. Якъ и у иншімъ місці каже: „ти архирей навіки, по уряду Мелхиседе-
7. „ковому." Псал. 109:4. Вінъ, у дні плоті своєї, молінне и моленіа тому, хто міг визволити ёго одъ смерті, зъ великим гуканнем и слізами приніс, и бувъ
8. вислуханъ за свою щирость. А хочъ бувъ и сином божим, та зъ того, що перенісъ,
9. навчивсь послушанна. И виповнившись, для усіхъ, слухаючихся ёго, ставсь ви-
10. ною спасенна вічного, И названъ одъ Бога архиреємъ по уряду Мелхиседековому.
11. Про се багато намъ, та й трудно говорити, затимъ що ви не вдатні стались слухати.
12. Бо и васъ, котрі по літамъ сами повинні бъ були бути учителями, ще треба учити першим початкам слова божого, и вамъ треба ще молока, а не твердого
13. корму. А всякъ, хто кормиться молокомъ, не розуміс слова правди: бо то ще
14. дитина. А твердий корм тількі для дойшовшихъ до повности, котрі довгою наукою довели розумъ свій до того, що можуть роз-

личати добро од зла.

Глава VI.

1. И затимъ, покинувши початки Христової
науки, приймемось за діло, більшої уваги
стоящее; и не стаємо знов класти осно-
ви покаянню од мертвих діл та віри
2. у Бога, Од науки хрещення, положення
рук, воскресення мертвих и суда вічнёго;
3. Та й зробимо те, коли Бігъ дозволитъ.
4. Бо не гараздъ було бъ, щоб бъ тих, котрі разъ
уже просвітились, и поспитали дару не-
бесного, и стали спільниками Духа святого,
5. И поспитали доброго глаголу божого, и си-
6. ли настоящого віку, та вдпали, знов
обновити покаянием, коли вони вдруге
самі собою распинаютъ Сина Божого и ви-
7. ~~вигутъ~~ ставляютъ за ёго. Земля, напоєнная часто йшов-
шим на ню дощем, и урожающая трави
добрі тому, хто її оре, благословенствуе
8. од Бога; А та, що тернину та бодяки ро-
дитъ, никчемна є и близька до прокльону, и
9. конець її той, що спасена буде. Сподівае-
мось однакже, що ви ліпші есте и до спа-
10. сення ближші, хоч и так говоримо. Бо
Бігъ не несправедливий є, щоб бъ забувъ діло ва-
ше и трудъ любви, що ви ну явили ёго по-
казами, послугувавши святим и служа-
11. чи. И бажаємо, щоб бъ кожний з васъ для
виповнення надії таку ж тщательность по-
12. казував и до кінця: Щоб бъ ви не були ле-
дачі, а йшли по слідах тих, котрі
вірою та довготерпінням наслідуютъ
13. обітъ. Бо Бігъ, даючи обітъ Авраамові,
бо не мавъ нікого вищого, кимъ би міг
14. клястись, клявся самим собою, Кажучи:
„заповне, благословлячи благословлю тебе,
„и розмноживши розмножу." Бит. 22: 16, 17.
15. И таким способом довготерпівши чека-
16. ючи, вінъ добувъ обітъ. Люде клянутъ
вищим, и конець, усякий спор їх запев-

17. имущий, є клятва. Затимъ-то й Вінъ, що бъ
ще більше показати наслідникамъ обітну не-
змінность волі своєї, уявивъ на підмогу клят-
18. ву, Що бъ ми черезъ дві невблінні річи, у
которихъ не можна имъ Богові збрехати, най-
певнійшу утіху мали, вхопившись за лежа-
19. щую передъ нами надію, Котра для душі є
ніби якірь надежний и міцний, и досягає
20. аже до самого нутра заслони, Куди предте-
ча Ісусъ увійшовъ за насъ, ставши архи-
реємъ навікъ по уряду Мелхиседековому.

Глава VII.

1. Бо той Мелхиседекъ, царь Салимський, архи-
рей Бога Вишнёго, котрий вийшовъ назустрічъ Авраамові, вертавшомусь изъ січи цар-
2. рівъ, и благословивъ ёго; Которому и деся-
тину съ усёго видівъ Авраамъ; котрого
имя складаєтця зъ словъ уперше царь
правди, а вдруге царь Салиму, що зна-
3. читця царь міра, безъ батька, безъ ма-
тери, безъ роду, не маючий ні початку
днівъ, ні кінця живота, прообразовавшій
Сина божого, остаєтця архиреємъ навікы.
4. Гляділь, якъ великий той, кому и Авраамъ
патріархъ давъ десятину зъ самого мучого.
5. И приймающі архирейство зъ синівъ Левія
мають право по закону брать десятину зъ
народу, значитця, зъ братій своєї, хочъ и
6. вони зъ утроби Авраамової вийшли. Але
той, хто не причитуєтця родомъ до іхъ,
взявъ десятину зъ Авраама, и маючого
7. обітьи благословивъ. А безъ усякого спору,
меншеє благословляєтця більшимъ.
8. И тутъ беруть десятини люде умираю-
щій, а тамъ той, про кого засвідчено, що
9. він живий. И якъ би такъ сказати,
самъ Левій, котрий бере десятини, у
10. лиці Авраама, давъ десятину. Бо він
був ще у утробі батьківській, коли Мел-
хиседекъ вийшовъ назустріч ёму.

11. Так коли б вінець усёму було архиерейству левитське, бо на ёму люд ставсь під
законом, то яка ж нужда була б вставати иншому архиреєві по уряду Мелхиседековому, а не по уряду Ааронівому
12. називатись? Бо за переміною архиерейства,
конечно и закону перемина повинна бути:
13. Затим що той, про кого то говорить,
виходить зъ иншого коліна, зъ котрого
14. ніхто не приступав до олтаря. А видочно, що Господь наш засіяв зъ коліна Юдиного, про котре коліно Мойсій нічого
15. за архиерейство не каже. А ще більш видочно, що по образу Мелхиседековому иншій
16. встав архиерей, Котрий не по закону заповіді плотські ставсь, а по силі живота
17. нетлінного. Бо свідчить: ти архиерей на-
18. віки по уряду Мелхиседековому. Одміна
ж перш бувшої заповіді бувае тількі по
19. немочі її и некористності. Бо закон нічого не привів до повноти, та введена ліпша надія, через котру ми приближаємось
20. до Бога. И наскількі було не без клятви:
21. Бо ті архиереми були без клятви; а сей зъ клятвою того, хто казав до ёго: „Клявсь „Господь, и не раскаєтця: ти архиерей на-„віки, по уряду Мелхиседековому": Псал. 109: 4.
22. На стількі ліпшого завіту ставсь сторук-
23. ником Ісус. И багато зъ ними було архиереми, затим що смерть не давала
24. їм жити; А сей їх живе вічно, так
25. и архиерейство має віковічне. Затим-то він и спасати довіку може приходящих через ёго до Бога, вічно живущий, що бо
26. за них заступаєтись. Такий нужний нам архиерей, святий, безвинний, безпорочний, обмученний од грішників, и
27. вишше небес стоящий, Котрий не має нужди щодень, як ті архиереї, перша за свої гріхи приносити жертви, опісля за людські: бо він одразу се вчинив,

28. принісшии самого себе у жертву. Бо законъ
постановивъ людьми архирєївъ, мающихъ
немочи, а слово клятвенне, що після за-
кону, сина, навіки виповненного.

Глава VIII.

1. А вінець всього сказанного — що ми такого
архирея маємо, котрий сівъ зъ правого
боку одъ престолу величества на небе-
2. сахъ, и є слуга святині и скинні правди-
вої, котру збудовавъ Богъ, а не чоловікъ.
3. Всякий архирей на те постановляється,
що бъ приносивъ дари та жертви; такъ
треба ись, що бъ и сей тожъ мавъ що при-
4. носити. Коли бъ вінъ булъ на земли, то
не булъ би архиреємъ, затимъ що ті тімъ-
кі тутъ архирєї, котрі по закону приносять
5. дари, котрі служать образу и тіні небесно-
го, якъ сказано було Мойсієві, коли вінъ
мавъ будовати скинню: гляди ись, сказавъ
Богъ, зроби все по образу, показанному тобі
6. на горі. А теперъ на стількі пітимої до-
булъ служби, на скількі и пітимого є вінъ
заступникъ завіту, котрий на пітимихъ
7. постановленъ обітахъ. Бо коли бъ пер-
ший той булъ безъ вади, то не ~~шукалось~~
8. ~~бъ~~ найшлось би місця другому. Але, до-
корючи іхъ, отъ настануть дни, каже Гос-
подь, и я постановлю на домъ Ізраіля
9. и на домъ Юдинъ завіть новий, Не по
тому завіту, який я давъ батькамъ іхъ
у той день, якъ я взявъ іхъ за руку, що бъ
вивести іхъ зъ земли Єгипетської: затимъ
що вони не вдержались у завіті моімъ,
10. и я занедбавъ іхъ, каже Господь; А по
завіту тому, який завіщаю дому Із-
раіловому по тихъ дняхъ, каже Господь:
вложу закони мої въ мисли іхъ, и на сер-
цяхъ іхъ напишу іхъ, и буду іхъ Богомъ,
11. а вони народомъ мині будуть. И не
матиме навчати кожний бли́знього
свого и кожний брата свого, кажучи:

познай Господа: бо всі, від малого до велико-
12. го, будуть мене знати: Затим що милостивий буду до неправд їхніх, и гріхів їхніх, и беззаконства їхніх більших уже помилувати
13. не стану. Єрем. 31: 31–34. Коли ж каже: новий, — то первого робить ветхим; а що ветшає и старіється, то близьке до зачину.

Глава IX.

1. И перший завіт мав устави божої слу-
2. жби, и святиню земную. Бо скиния збудована була перва, у котрій були лихтарі, та стіл, та хліби жертвенні,
3. и котра називається святая. А за другою заслоною друга скиния, котра нази-
4. вається святая святих, И мала золоте кадило, та вповсюди з усіх боків окутий ковчег завіту, де були: золота чаша з манною, та кий Ааронів зацвівший, та скрижалі завіту. А над нима херувими слави, осінюючі очищище: про що не час теперь говорити багато.
6. Коли так се було спорядженo, то у першу скинію завсіди входили попи, справ-
7. ляючі служби; А в другу один тільки архирей раз на рік, и не без крови, котру приносить за себе и за гріхи людсь-
8. кий. Сім Дух святий показує, що дорога до святині ще не відкрита, поки лежить перша скиния. Вона є образ теперішнього часу, коли приносяться дари и жертви, котрі не зможуть уповні
10. заспокоїти совісті приносящого, И котрі у їдцах та питтях та розличних умовеннях и уставах, що до плоті, постановлені були тільки до
11. часу ліпшої справи. Але Христос, архирей настаючих благ, прийшовши з більшою и ліпшою скиниєю, нерука-

ми збудованною, значитця, не тобі натури,
12. И не зъ кровью козлячею та телячею, а зъ свою
власною кровью, одинъ разъ увійшовъ до святи-
13. ні, щобъ вічного спасенія добути. Бо коли
кров козлича и телята, тай попелъ коровячій,
покропивши осквернене, освящає на чистоту
14. тіла, То якъ дашо більше кров Христова,
котрий Духомъ Святимъ себе, неповинного, при-
ніс Богові, очистить совість нашу отъ мерт-
вихъ дівъ, щобъ ми служили Богу живому
15. и правдивому. И затимъ він є заступникъ
нового завіту, щобъ черезъ смерть єго за иску-
пленне ~~вінъ єгіхъ~~ гріхівъ, учиненихъ у пер-
шому завіті, призванні прияли обітъ
16. вічного наслідства. Бо де завітъ, тамъ му-
сить настати смерть завіщователя:
17. Затимъ що завітъ приймаєтця тільки
після померших, и не має сілкі сили,
18. поки завіщователь живъ. Затимъ-то и
перший не безъ крови бувъ споряжень.
19. Бо коли Мойсій по закону передъ усімъ наро-
домъ прочитавъ усі заповіді, то взявъ кровъ
телячу и козлячу, зъ водою и шерстю гра-
натовою та иссопомъ и покропивъ и са-
20. ми ті книги и увесь народъ, Кажучи: се
кровъ завіту, що завіщував вамъ Бігъ.
21. А деле тожъ кровью покропивъ и скинию
22. и усі побудинки служебні. Та чи не все так-
таки по закону и освящаєтця кровью, и
гріхи не відпускаютьця безъ того, що бъ не
23. пролилась Кровъ? Такъ треба було, щобъ
образи небесного такими жертвами очи-
щались, а само небесне кращими отъ їхъ.
24. Бо Христосъ не въ рукотворенную увійшовъ
святиню, котра була образъ правдивої,
а въ саме небо, щобъ явитись теперъ
25. передъ лицемъ Бога за насъ, И не на те, що-
бъ часто приносити себе, якъ архирей ві
уходить у святую святихъ що року зъ чужою
26. кровью: А то часто прилилось би ёму терпі-
ти зъ початку світа; але явивъ себе теперъ
під конецъ віківъ одинъ разъ, зъ свою влас-
ного жертвою, щобъ заподіяти гріхъ.
27. И якъ постановлено людямъ разъ умерти,
28. а деле судъ: Такъ и Христосъ разъ приніс себе

у жертву, що б підняти багато инъдъ-
ких гріхів; а вдруге без гріха явитъ-
тимъ, котрі ждуть єго на спасеніе.

Глава X.

1. Бо законъ, маючи тільки тінь настающихъ
благъ, а не самий образъ річи, жими ихъ са-
мими жертвами, котрі що кождого року
неустанно приносятъ, ніколи не може
2. до кінця виповнити приносящихъ. А то
перестали б ги приносити, затимъ що при-
носящі, очищенні за один разъ, ніякого
спомину не мали б уже більше за гріхи.
3. А черезъ них що року бувае споминъ гріхів:
4. Бо то неподобна річъ, що бъ кровъ коровяча
5. та козяча заганяшувала гріхи. Затимъ
и Христосъ, входячи у світъ, каже: жертву
и дарів ти не схотів; але тіло приспосо-
6. бивъ мині. Цілопаленне и жертви за грі-
7. хи не сподобались тобі. И затимъ я ска-
завъ: ~~ось~~ отъ иду, ихъ спочатку книгъ напи-
сано про мене, що бъ вчинити волю твою,
8. Боже. Псал. 39: 7–9. ~~Вивъ~~ Висловивши
перше, що жертвъ и дарів и цілопаленнъ
за гріхи, котрі по закону приносятъ, ти
9. не схотів, и не сподобались тобі; Тогді
сказавъ: отъ иду вчинити волю твою, Бо-
же. Сіпъ віпъ одмінивъ перше, що бъ по-
10. ставити друге. По сій-то волі осві-
щені ми разъ принесеннимъ тілом
11. Ісуса-Христовимъ. И однакже усякий
піпъ щоденно стоіть на служебі, и часто
часто тіжъ самихъ приносить жертви,
котрі ніколи знищити гріхів не мо-
12. гутъ. А сей, принісшии одинъю за грі-
хи жертву, навіки сівъ зъ правого одъ Бо-
13. га боку, чекаючи за тимъ, поки вороги
єго не являтъ підніжкомъ ніг єго:
14. Бо віпъ одинимъ приношеннемъ навіки
15. довів до повноти освященихъ. Свідчитъ
намъ и Духъ Святий: бо сказавши перше:
16. Се той завітъ, що я завіщаю їмъ по дніхъ

тих, Господь каже: вложу закони мої
у серця їх, і на мислях їх напишу їх;
17. І гріхів їх і неправд їх
18. помилувати вже більше не стану. А де
прощення гріхів, там нема уже за них
19. і приношення. Тому, браття, маючи
смілість входити у святиню через кров
20. Ісуса-Христову, Дорогою новою і живою,
котру він нам відкрив завісою,
21. значить, тілом своїм; І архиєрея ве-
22. ликого над домом Божим: Приступаймо до Нього щирим серцем і в повній вірі, покропивши серця від совісті лукавої, і обмивши тіла водою чистою;
23. Держімось віри обіту непохитно: бо пев-
24. ний є той, хто обіцявся; Та й будьмо
вдатні друзіка за друзіку, заохочуючи до
25. любови і добрих діл; Не покидаючи
громади своєї, як у декого є звичай; а
навчаючи друзіка друзіку, і тим більше,
чим ближче бачитимете надходящий
26. день. Бо коли ми самохіть грішимо, до-
бувши познання правди: то вже за гріхи
27. не знаходиться жертви; Але страшно
якось чекати суда і жару огненного, що має пожирати супротивних.
28. Одвернувся хто від закону Мойсієвого
при двоїх чи троїх свідках, без ми-
29. лосердя мусив умерти: Якої ж, думаєте ви, далеко гіршої кари засудить той, хто зневажає Сина Божого, і кров завітную, котрою він посвячений, почитає нечистою, і зне-
30. важає Духа благодаті виявляє? Бо ми
знаємо того, хто сказав: Мені одмщення; і вдруге, каже Господь; і
ще: Господь судитиме народ свій.
31. Втор. 32: 32, 36. Страшно впасти
32. в руки Бога живого! Згадайте перші дні ваші, коли ви, уже просвіщені, видержали велике діло
33. муки: То самі, виставлені перед

Євр. 18.

усіма на нарічу и чинить, то яко товари-
ши тихъ, котрі були у такій же бідѣ,
34. яко и ви. Бо ви спільниками були мо-
іхъ кайданівъ, и на грабежи добра ваше-
го приймили зъ радостію, знаючи, що ви
маєте собі добро на небесахъ вічне и
35. лішше. Тако не тратьте жъ надії ва-
шої, котра готує вамъ запляту вели-
36. ку. Вамъ треба тількі терпіння, що-
бъ, вчинивши волю божу, добути обі-
37. цяного. Бо ще трохи ... отъ-отъ — и
той, хто має прити, приде, и не за-
38. барить. Праведний вірою живъ бу-
де; а коли хто вхилиться, не имѣть
39. до того душа моя. Аввак. 2:3,4. Але
ми не зъ тихъ, що вхиляються на погі-
бель, а зъ віруючихъ — на спасеніе ду-
ши.

Глава XI.

1. А віра є основа того, чого сподіваємось,
и певность у тому, чого не бачимо.
2. Черезъ її мають свідецьтво стародавнії.
3. Вірою познаємо, що віки встроєні
словомъ божимъ, що бъ зъ невидимого
4. сталось видиме. Вірою Авель лішшу
жертву приніс Богові, нізъ Каінъ, и
єю засвідчень бувъ, що він праведний,
коли Біг засвідчивъ за дари єго; єю живъ и
5. по смерті ще говорить. Вірою Єнохъ
перенесень бувъ, такъ що й смерті не ба-
чивъ, и не стало єго, затимъ що Біг єго
переніс: бо ще до перенесенія свого він
мавъ уже свідецьтво, що доводивъ Бо-
6. гові. Але безъ віри догодити Богові
не можна: бо приходящому до Бога
треба вірувати, що він є, и тимъ,
котрі єго шукають, платительникъ.
7. Вірою Ной, приймши наказъ про те,
чого ще не бачивъ, и пашючи благочес-
тивимъ жаромъ, збудувавъ ковчегъ

на спасенне господи своєї; и сю имъ осудивъ
світъ, и стався наслідникомъ правди, що
7. одъ віри. Вірою Авраамъ, призванний, по-
слухавсь, тай пішовъ до земли, котру мавъ
получити у наслідство, и пішовъ, самъ не
9. знаючи, куди йде. Вірою поселившсь вінъ на
землі обітованній, якъ на чужій, и жилъ
у шатрахъ зъ Исаакомъ и Яковомъ, на-
слідниками разомъ зъ нимъ того жъ обіцу:
10. Бо вінъ чекавъ маючого основу міста, ко-
11. трого майстеръ и будователь є Бігъ. Вірою
и сама Сарра, неплідная, прийнла сему
вдержати сімя, и не по часу віку породи-
ла, затимъ що певна була, що обіцявший-
12. ся є правдивий. И затимъ-то одъ єдиного,
та ще й обмерлівого, такъ багато наро-
дилось, якъ звіздъ на небі, якъ піску край
13. моря. По вірі, всі вони повмирали, не до-
бувши обітівъ, а здаля тількі бачивши
іхъ, и радуючись и признаючись, що вони
14. странники и пришлиці на земли. Бо ті,
котрі такъ говорять, показують, що вони
15. шукають родини. И коли бъ вони памя-
тали про ту, зъ котрої вишли, то ма-
16. ли бъ часъ вернутись. Але теперъ ліпшої
бажають, значитця, небесної: затимъ-то
Бігъ и не соромитця іхъ, називаючи себе
іхъ Богомъ, коли вже и місто ~~іхъ~~ іимъ наготу-
17. вавъ. Вірою, искушаючий Авраамъ, при-
вівъ Исаака, и маючи обітъ, принісъ у
18. жертву єдинородного, Про котрого було
сказано: що одъ Исаака назоветця тобі
19. сімя. Бо вінъ певний бувъ, що Бігъ и зъ мер-
твихъ имеетъ воскресити, затимъ єго и
20. за образъ прийнявъ. Вірою у настоящее
Исаакъ благословивъ Якова и Исава.
21. Вірою Яківъ, умираючи, благословивъ
кождого сина Осипового, и покланявся
22. до верху кия єго. Вірою Осипъ, умираю-
чи, про выходъ синівъ Израилёвихъ сказа-
23. вавъ, и про кості свої заповідавъ. Вірою,
народившогось Мойсія три місяці хрыли
батько й мати, затимъ що бачили,

що дитина красна, и не побоялись цар-
24. ського указу. Вірою Мойсій, ставши вели-
кий, не схотів називатись сином дочки
25. Хвараонової, И хутчій бажав терпіть
зъ народом божим, ніж мати у ми-
26. нущих роскошах гріха, За більше
багатство почитаючи наругу Христову,
ніж скарби єгипетські: бо він дивівся
27. на відплату. Вірою покинув він Єги-
пет, не побоявшись гніву царського: бо
він, як би бачучи невидимого, видав.
28. Вірою справив він Паску и пролив
кров, що б' губитель первородніх не
29. доткнувсь до них. Вірою перейшли во-
ни Червоне море, як по сусі, чого спіпав-
30. ши Єгиптяне, потопились. Вірою сті-
ни Єрихонські пали, після семиденної
31. го обходу. Вірою Раав', непотрібниця,
не згинула зъ невірними, прийнявши въз-
дала їв поприятельськи, и випроводив-
32. ши їх другою дорогою. И що ще ска-
жу? Не стане мині часу, коли б я по-
чав оповідати про Гедеона, Варака
и Самсона, ~~и про инших пророків~~,
~~33.~~ про Иєфая, про Давида и Самійла,
33. и про инших пророків, Котрі вірою
побідами царства, чинили правду,
добували обітів, загороджали пасті
34. львині, Загашали силу огненну, у-
ходили, видужували зъ немочей, були
міцні на войнах, и гнали полки чуже-
35. земників. Жінки стрічали мертве-
ців своїх воскресшими; инші зъ за-
мучені були, не дождавшись ратунку,
що б' ліпшого воскресення добути;
36. А другі наругу и побої прийняли, та
37. ще й кайдани и темницю; Камінєм
були побивані, пилами роспилю-
ні, въ муках допитувані, погибелю

лїча почнуть, у овечих та козиних
шкурах ~~блукали~~ тинялись, терпівши ну-
38. ждю, тужили, бідкувались. Ті, котрих
цїлий свїт не був вартий, ховались по
пустинях, по горах и вертепах и по
39. пропастях земних. И усі вони, свідоц-
твом віри засвідчені, не дождались о-
40. бітвї, Затим що Бог щось ліпше для
нас вигадав, що б вони не без нас дой-
шли до повноти.

Глава XII.

1. Затим и ми, маючи круг себе таку
хмару свідків, и окинувши з себе усяку
тяготу та з усіх боків снітуючий
нас гріх, з терпінням кинемось до
2. виставленого перед нами бою, Гледячи
на начальника віри и виповнителя
Ісуса, котрий, замість наложеної
йому радости, витерпів хрест, не дба-
чи за позор, та й сів з правого бо пре-
3. столу божого боку. Такж думайте ви
про того, що стількі потіся над собою
від грішників мали, що б ви не вни-
вали, слабіючи душами вашими.
4 Ще ви не дались до крови, стоячи супро-
5. тив гріха, И забули пораду, котрa
вам, як синам, промовляє: сину мій!
не обертай у лівець кари господньої, и не
6. вчивай, коли він тебе уличає: Бо кого
любить Господь, того й карає, и все ко-
жного сина, котрого приймає. Прит. 3:11,12.
7. Коли ви терпите кару, то Бог обходит-
ця з вами, як з синами: бо чи є ви та-
кий син, котрого б не карав батько?
8. А коли ви остаєтесь без кари, котрої усі
спільники були, то ви байстрята, а не си-
9. ни. Та вже ми коли ми плотських
батьків наших карателями, и бались
їх, то чи не далеко ми більше мусимо
повинуватись Батькові духів, и будемо живі?

Ген. 19.

10. Ті на малодніві, яко завсідно було їмъ, карали
нась; а сей на ту користь, щоб ѣ нами спіл-
11. никами стати його святості. Правда, усяка кара у той часъ, коли чинитця, не здається радістю, а печалію; за те потімъ
спокійний овощъ правди приносить тимъ,
12. котрі такъ учені. Такъ росправте имъ опущенні руки и зігнувшіся коліна.
13. Ісаи 35:3. И ідіть просто ногами вашими, щоб ѣ хромающее не збивалось зъ доро-
14. ги, а хутчій випрямилось. Живіть зъ усіма у мирі и святості, безъ чого ніхто не
15. ~~подасть~~ уздріть Господа. Дбайте за тимъ, щоб ѣ не одпавъ хто одъ благодаті божої, щобъ
який гіркий корень, підвившись вгору, не наробивъ пакості, и щоб ѣ багато инших не ос-
16. квернились імъ; Втор. 29:18. Щоб ѣ не було у васъ якого любочинця, або нечестивця, якъ
Исавъ, котрий за одну страву оддавъ свое пер-
17. воробство. Ви знаєте, що и після того, якъ захотівъ наслідувати благословенне, вінъ
бувъ одверженъ: бо не найшовъ місця покая-
18. ню, хочъ и зъ сльозами шукавъ єго. Ви приступили не до гори, до котрої доткнутись можна, и не до огню палающого, и не до вихру,
19. и хмари и бури, Не до трубного гуку и грому глаголівъ, котрого слухавшіі просили,
20. щоб ѣ не озивавсь до іхъ більше: Бо не змогли знести повеліваючого голосу: коли и скотина доткнетьця до гори, то камінням по-
21. бита буде. Исх. 19:13. И такъ страшне було усе видиме, що й самъ Мойсій сказавъ:
22. Я въ страсі и трепеті; – А приступили ви до гори Сіонської и до міста божого живого, Єрусалиму небесного, и до тем-
23. ноліві, И до громади и церкви перваківі, на небесахъ написанихъ, и до Судді усіхъ,
Бога, и до духівъ, праведниківі виповнен-
24. ихъ, И до Заступника нового завіту, Иісуса, и до краві кропящої, голоснійшъ про-
25. мовляючої, ніжъ Авелева. Стережіть ся, не послухатись повеліваючого: бо коли ті
не втікли одъ кари, не послухавшись глаго-

лавшого на землі, то далеко більше ми, одвер-
26. нувшись од небесного, Котрого голос потряс
тогді землю, а теперь обіцявсь, кажучи:
ще раз потрясу не тількі землю, а и небо.
27. Агг. 2:7. А що каже: ще раз, — то сіяв по-
казує перемину рухомого, якъ би воно сот-
ворено було на те, що бъ оставалось навікъ
28. одно тількі нерухоме. Такъ, приймаючи цар-
ство нерухоме, зберіймъ благодать, черезъ
котру будемо служити догоджаючи Богові
29. съ повною цнотою и страхомъ: бо Бігъ
нашъ є огонь зъідаючий.

Глава XIII.

1. Любовь братерська нехай буде промісь ваши.
2. Странноприімства не забувайте: бо черезъ те
3. инші, не знаючи, приймали анголівъ. Пам'я-
тайте про увязнівъ, якъ би и ви були съ ними,
та про терпячихъ муки, якъ и самі єсте
4. у тілі. Бракъ ваш що бъ був чесний у всёмъ,
и ліжко не схверне: бо любочинців и чу-
5. жоложників судитиме Бігъ. Не будте по зви-
чаю жадні; а приставайте на те, що є: бо
Самъ сказавъ: „не покину тебе, и не одступ-
6. „лю одъ тебе." Ис. Нав. 1:5. Такъ що ми сміло
можемо сказати: „Господь помічникъ
„мінї, и я не вбоюсь: що зробитъ мінї чоло-
7. „вікъ?" Псал. 117:6. Поминайте старшину
вашу, котрі слова божого вамъ навчали,
та гиваючи на конецъ життя іхъ, ідіть
8. по слідамъ іхъ у вірі. Ісусъ Христосъ вчо-
9. ра и сёгодні, той же и повікъ. У науки чу-
жині и розличні не вдавайтесь: бо найліп-
ше укріпляти серця благодаттю, а не так-
ими стравами, котрі не помогли тимъ, що
10. іхъ придержувались. У насъ є олтарь, зъ ко-
трого не мають власті істи ті, що служать
11. у скинії: бо тіла тихъ ~~скотських~~ животних, котрихъ
кровь за гріхи уносить архиереймъ у свя-
12. тиню, палять за містомъ. Затимъ и Ісусъ,
що бъ освятити людей своєю кровью, за во-
13. ріттями принявъ муки. Такъ вийдемо и
14. до ёго за місто, несучи ёго наругу. Бо ми

не маємо тут збудованого міста, а шу-
15. каємо будущого. Будемъ приносити че-
рез ёго Богові неустанно жертву хвали, що
вчинитъ, овощъ устъ, славлящихъ имя
16. ёго. Не забувайте тожъ подавати милос-
тиню и удїлятн на убогихъ: бо такими жерт-
17. вами догождаютъ Богові. Повинуйтесь стар-
шимъ вашимъ и покарйтесь: бо вони дбаютъ
за души ваши, затимъ що мусятъ дати
за нихъ одвїтъ: що бъ вони чинили то зъ ра-
дістю, а не зъ печалю: бо то було бъ вамъ
18. не въ користъ. Моліться за насъ: ми певні,
що добру совість маємо: бо хочемъ у всёмъ
19. жити чесно. Найбільше жъ, прошу васъ, ро-
біть се на те, що бъ мене вернутись до васъ
20. хутчій. А Богъ миру, котрий вивівъ зъ мер-
твихъ пастира вівцямъ великого, въ крові
завіту вічнёго, Господа нашого Ісуса Хрис̃а,
21. Нехай пристособитъ васъ до всякого дїла до-
брого, що бъ чинили волю ёго, якъ тїлькі
ёму завгодно, черезъ Ісуса Христа, кому
слава во віки вікївъ, аминь.
22. Прошу жъ васъ, браття, за добре прийміть
слово поради: бо не багато я й написавъ
23. до васъ. Знайте, що брата нашого Тимо-
хвія випустили, и я разомъ зъ нимъ, ко-
24. ли скоро прийде, побачу васъ. Кланяйтесь
усій старшимъ вашій и усімъ святимъ.
Вамъ кланяютъ тї, що въ Італії.
25. Благодать зъ усіма вами. Аминь.

1864.
Іюл. 20.
Старобубъ-конецъ.

АПОКАЛИПСИСЪ.

АПОКАЛИПСИС,
ЧИ
ОДКРОВЕННЕ
СВЯТОГО АПОСТОЛА
ИВАНА БОГОСЛОВА.

Глава I.

1. Апокалипсисъ Исуса Христа, що далъ ёмуу
Бігъ, що бъ оповістивъ рабамъ своімъ, чому
повинно статись незабаромъ, и одкривъ,
пославши черезъ янголъ свого, рабу своймуу
2. Іванові, котрий засвідчивъ слово божее и
свідецьтво Исусъ-Христове, и що тількі самъ
3. вінъ бачивъ. Блаженъ, хто читаєъ и слухаєъ
слова пророчества сёго, и хранитъ, що на-
писано у ёму: бо часъ близько.
4. Іванъ семи церквамъ, що у Азіі: благо-
дать вамъ и миръ бдъ того, хто є и бувъ
и буде, та одъ семи духівъ, що передъ ёго пре-
5. столомъ, та одъ Исуса Христа, котрий
є свідокъ певний, первакъ изъ мертвихъ,
и Царь надъ царями земними, и кот-
рий полюбивъ насъ, и кровью своєю обмивъ
6. насъ одъ гріхівъ нашихъ, И поробивъ насъ
царями та архиреями Богові и Батько-
ві своймуу. Тому слава и сила на віки
віківъ, аминь.
7. Отъ, йде на хмарахъ, и узритъ ёго усяє
око, и ті, що ёго роспинали, и плачъ
підіймутъ зъ-за ёго усі коліна земні.
Ей! аминь.

8. Я альхва и омега *), початокъ и кінецъ,
каже Господь Бігъ, котрий є и був и бу-
де, Вседержитель.
9. Я, Іванъ, и братъ вашъ и товаришъ
у недолі и въ царстві и въ терпінні І-
сусъ-Христовому, був на острові, що
зовуть Патмосъ, за слово боже и
10. за свідоцтво Ісусъ-Христове. Я був
у дусі у день неділі, и почувъ голосъ за
собою дзвінкий, якъ гукъ труби кажу-
щої: Я альхва и омега, перший и ос-
11. таннійй. То, що ти бачишъ, напиши у
книзі, та #4 пошли церквамъ, що у А-
зії: у Ефесъ, и въ Смирну, и въ Пергамъ,
и въ Хвеятиръ, и въ Сардисъ, и въ Хила-
12. делфію, и въ Лаодикію. Я озирнувсь,
що бъ побачити, що то за голосъ був,
що говорівъ до мене, и озирнувшись ва-
13. чивъ сімъ (тихъ) михтарівъ золотихъ; А посе-
редъ сімъ михтарівъ колось похожого
на сина чоловічського, котрий обличенъ
був у ризу довгу, и підперізанъ по-під
14. грудьми золотимъ поясомъ. А голова
єго и коси білі були, якъ вовна біла,
якъ сніг; а очи єго, якъ полумя огнен-
15. не; А ноги єго, якъ бронза, роспаленная
у печі; а голосъ єго, якъ шумъ водъ вели-
16. кихъ. И державъ вінъ у правій руці сво-
їй сімъ звіздъ, и зъ уста єго виходивъ мічъ
зъ обохъ боківъ гострий; а лице єго, якъ сон-
17. це у своїй силі сяло. Якъ тількі я єго
вбачивъ, то павъ єму въ ноги, мовъ не-
живий. Вінъ положивъ на мене свою
праву руку, та мині й каже: не бійсь;
18. я перший и останній, И живий, и бувъ
мертвий, и отъ живу во віки віківъ,
аминь, и маю ключи одъ пекла и одъ
19. смерті. Такъ напиши, що ти ба-
чивъ, и що є, и що має бути після сёго.
20. Тайна семи звіздъ, що ти бачивъ у пра-
вій руці моїй, и семи золотихъ михта-

---

*) Альхва — перша литера, а омега — остан-
ня у азбуці грецькій, якъ би наши азъ та
ижиця.

рів ось яка: сім'ох звіздох, то янголи семи церквей; а сім'ох лихтарів, що ти бачив, то сім'ох церквей.

Глава II.

1. Янголеві ефеської церкви напиши: так
2. каже той, що держить сім'ох звізд у пра-
вій руці своїй, и ходить посередь семи лих-
3. тарів золотих: Знаю діла твої, и пра-
цю твою, и терпіньє твоє, и як ти не
можеш зносити злих, и звідав тих,
що зовуть себе апостолами, а вони не те,
4. и найшов, що вони брехуни. Той пере-
ніс ти багато, и терпиш, и за имя
моє попрацював досить, та не знеміг.
5. Але маю и супротив тебе, що ти любов
твою першу покинув. Згадай же, звідкі-
ля ти спав, та покайся и чини перші
діла; а як ні, то незабаром прийду до
тебе, та ссуну лихтарь твій зъ місця сво-
6. го, коли не покаєшся. Тогоразъ ще, що ти
ненавидиш діл Миколаїтських, кот-
7. рих и я ненавиджу. Хто має ухо, нехай
чує, що дух каже церквам: побідному
дам їсти зъ древа живота, що
посередь раю божого.
8. И янголеві церкви смирнської напиши:
так каже перший и останній, котрий
9. був мертвий, и ожив: Знаю діла
твої, и недолю, и убожество (хоч ти и
багатий), и хулу на тебе тих, котрі
кажуть, що вони Жиди, а вони не те,
10. а хиба школа сатанинська. Нічого не
бійсь, що ти мусиш потерпіти. Ось,
дияволи инших зъ вас позасажує у
темницї, що вас искушати, и ма-
тимете тугу велику десять днів. Будь
вірний до самої смерті, и дам тобі
11. вінець живота. Хто має ухо, що бо
чути, нехай чує, що дух каже церквам:
побідний не матиме шкоди од
другої смерті.
12. И янголеві Пергамської церкви напиши:

так каже той, що має міч зъ обохъ боківъ
13. гострий: Знаю діла твої, и що ти живешъ
тамъ, де престолъ сатани, та держишъ
имя моє, и объ вірі моїй не одріклся и у
ті навєть дні, якъ Антипа, свідокъ мій
вірний, бувъ убитъ промежъ васъ, де живе
14. сатана. Тай супротивъ тебе маю трохи,
затимъ що ти терпишъ тамъ придер-
жующихся науки Валаама, котрий на-
вчивъ Валака ввести у искушеніе синівъ
Израилёвихъ, що бъ іли мерзви идольс-
15. кі та любочинствували. Такъ и ти
маешъ придержующихся науки Нико-
16. лаїтськи, котру я ненавижу. Покайся-
ишъ; а якъ ні, то приду до тебе незабаромъ, тай вийду супротивъ ихъ зъ мі-
17. чемъ усть моїхъ. Хто має ухо, що бъ чу-
ти, нехай чує, що духъ каже церквамъ:
побідаючому дамъ (істи) манну закриту,
и дамъ ёму каменъ білий, а на камені
тому написано имя нове, котрого ніхто
не знає, окромъ того, кому дастця.
18. И янголові Хвастирської церкви напи-
ши: так каже Синъ Божий, у котрого
очи, якъ полумя огняне, а ноги, якъ брон-
19. зи: Знаю діла твої, и любовъ, и служи-
бу, и віру, и терпінє, и що діла твої
20. останні більші, ніжъ перші. Але и су-
противъ тебе маю трохи, затимъ, що
ти потураешъ жінці Єзавелі, що зо-
ве себе пророчицею, учити и зводити
рабівъ моїхъ, що бъ любочинствува-
21. ли, та іли мерзву идольську. Я давъ
ій часъ, що бъ спокутувала любочинс-
22. тво свое, та вона не покаялась. И отъ,
я кину ії на ліжко, а тихъ, що любо-
чинствували зъ нею, у большу тіс-
ку, коли не спокутують дівъ своїхъ.
23. И дітей ії смертю побю, и усі цер-
кви познаютъ, що я той, що розпоз-
наю серця и утроби, и оддамъ кож-

24. ному зъ васъ подѣлатись вашимъ. Вамъ же
и другимъ, котрі у Ѳіятирі, у которихъ
сёкої науки нема, и котрі не знаютъ, якъ-то
кажутъ, глибинъ сатанинськихъ, ка-
жу, що не накину на васъ тягости ин-
25. шої; тількі держіть те, що вже маєте,
26. поки не приду. И тому, хто побѣдитъ,
та дѣла мої хранитъ до кінцю, дамъ
27. власть надъ невірними. И буде пасти
іхъ кіемъ залізнимъ: и якъ посудини
черепяні, розсипляться вони, якъ и я
28. прийнявъ іхъ одъ мого батька. И дамъ
29. єму звізду утреннюю. Хто має ухо,
що бъ чути, нехай чує, що духъ каже
церквамъ.

1864.
Грєч. 2
Шпаковка.

Глава III.

1. И ангелові Сардійської церкви напиши: такъ
каже той, що має сімъ духівъ божихъ и сімъ
звіздъ: знаю твої дѣла, и що маєш имя
2. ніби-то живого, а ти мертвий. Будь пиль-
ний, та укріпи усе инше, що має вмерти:
бо я не нахожу, що бъ дѣла твої були чисті
3. передъ богомъ моїмъ. Пам'ятай, що ти при-
нявъ и чувъ, та храни, и покайся. А коли
не будешъ пильнувати, то приду до тебе,
якъ злодій, и ти не вчуєшъ, у котру годину
4. приду я до тебе. Але и въ Сардисі у тебе є
сімъ имень, що не запляміли одежи сво-
іхъ, и будутъ ходити зо мною у бѣлихъ, бо
5. вони того годні. Хто побѣдитъ, той об-
лачитця у ризи бѣлі, и не вичеркну имя
его изъ книги життя, и визнаю имя
его передъ батькомъ моїмъ и передъ ангі-
6. лами его. Хто має ухо, нехай чує, що
духъ каже церквамъ.
7. И ангелові Филадельфійської церкви на-
пиши: такъ каже святий, правдивий, той,
що має ключъ Давидівъ, що отчинитъ, и ніхто
не зачинитъ, зачинитъ, и ніхто не отчинитъ:
8. Знаю твої дѣла: ось, я отчинивъ передъ то-
бою двері, и ніхто не зможе іхъ зачинити:
бо хочъ маю у тебе сили, та ти зберігъ

мое слово, и одъ имени мого не одрікся.
9. Отъ же я видамъ изъ сихоми сатанинсь-
кої тихъ, котрі кажутъ, що вони Жиди,
а вони не те, а тількі брешутъ; такъ я
имъ зроблю ійъ, що вони придутъ та й
поклонятця тобі въ ноги, и познаютъ,
10. що я полюбивъ тебе. За те, що ти зберіг
слово терпінья мого, и я збережу тебе
у годину искушенья, що має прити на
увесь світъ, що бъ искушати живущихъ
11. на землі. Отъ-отъ, иду незабаромъ: дер-
жи, що маєшъ, що бъ хто вінця твого
12. не взявъ. Побідаючого зроблю стовпомъ
у церкві Бога мого, и він не вийде уже
вонъ; и напишу на ёму имя Бога мого,
и имя города Бога мого, нового Єрусали-
му, сходящого зъ небесъ одъ Бога мого, и
13. имя моє нове. Хто має ухо, нехай
чує, що духъ каже церквамъ.
14. И янголові Лаодикийської церкви напи-
ши: такъ каже Амінь, свідокъ певний
и правдивий, початокъ твари божої:
15. Знаю твої діла, що ти ні холодний, ні
гарячий єси. О, бодай ти бувъ холодний,
16. або гарячий! Але затимъ, що ти тількі
теплий, а ні гарячий, а ні холодний, то
17. я выблюю тебе зъ устъ моїхъ. Бо ти
кажешъ: я багатий, живу у роскошахъ,
и ні въ чімъ нужди не маю; а того не
знаєшъ, яхий ти окаянний и бідний
18. и убогий и сліпий и голий. Раджу то-
бі купити у мене злота, огнемъ очищен-
ного, що бъ розбагатіти, и білу одежу,
що бъ одягтись, та що бъ срамоти голо-
ти твоєї не було видно, та мазю по-
19. маши очи твої, що бъ бачити. Я, ко-
го люблю, того уличаю и караю: сха-
20. менись же, та покайся. Отъ, стою підъ
дверима, ma и стукаю: коли хто голосъ мій
почує, та очинитъ двери, то я увійду до ёго,
21. и повечеряю зъ нимъ, и він зо мною. По-
бідаючому дамъ сісти зо мною на пре-
столі моїмъ, якъ и я побідивъ, та и
сівъ зъ батькомъ моїмъ на ёго престолі.
22. Хто має ухо, нехай чує, що духъ каже

церквами.

Глава IV.

1. Аделе дивлюсь: азнв отъ, двери очинились
на небі, и голосъ перший, що я чувъ яко ні-
би труба говорившій ~~со мною~~ до мене,
сказавъ: Війди сюди, то я покажу тобі, що-
2. му повинно статись після сего. И у той
же часъ я ставъ у дусі. Азнв ось, престолъ
стоіть на небі, а на престолі хтось-такий
3. сидить. И той, що сидівъ, видомъ похождивъ
на камень яспису и сардису, и весемка була
круг престолу, видомъ похожа на смарагдъ.
4. А навкруга того престолу двадцять и чо-
тири престоли, а на тихъ престолахъ,
бачивъ я, сиділо двадцять и чотири ста́р-
ці, обдягненні у білі ризи, и мали на
5. головахъ своіхъ вінці золотні. И одъ пре-
столу виходили блискавки и громи и го-
лоса; и сімъ ліхтъ огненних горіло пе-
редъ престоломъ: то були сімъ духівъ бо-
6. жихъ. И передъ престоломъ море шкляне,
похоже на хрусталь; а посередъ престолу
и круг престолу четверо животних, пов-
7. нѝй очей и спереду и ззаду. И перше жи-
вотне похоже на льва, а друге животне
похоже на вола, а трейте животне мало
лице якъ у чоловіка, а четверте животне
8. походило на орла летящого. И кожне зъ
чотирохъ животних мало по шести
крилъ навкруга; а унутрі навкруга пов-
но очей. И не мають вони ~~спокою~~ спочинку
ні въ
день, ні въ ночі, промовляючи: свят, свят,
свят Господь Бігъ Вседержитель, котрий
9. бувъ, є и буде. И коли животні дають
славу и честь и дяку сидящому на прес-
10. толі, живущому во віки віківъ: Тоді
двадцять и чотири ста́рці падають передъ
сидящим на престолі, и поклоняються
живущому во віки віківъ, та й кладуть
11. вінці свої передъ престоломъ, кажучи: Годенъ
єси, Господи, прийнять славу и честь и силу: бо ти
создавъ усе, и по волі твоій усе є, и сотворено.

Глава V.

1. И бачив я у правій руці сидящого книгу,
написанную ґмутрі и зверху, сімма печа-
2. тьми запечатанную. И бачив янгола
дужого, дзвінкимъ голосомъ промовляю-
щого: хто годенъ розгорнути книгу, и
3. роскрити печаті ії? И ніхто не здолівъ
ні на небі, ні на землі, а ні під землею
розгорнути тої книги, и наветь зазир-
4. ~~дѣти на~~ ґнути у ії. И я писавъ гірко, що не най-
шлось ніякого, хто бъ годенъ бувъ розгорну-
ти та прочитати книгу, и наветь за-
5. ~~дѣти на~~ зирнути у ії. И один зъ стáрцівъ озвавсь
до мене, кажучи: не плач; отъ левъ, зъ хо-
ліна Ігодимого, корень Давидівъ, побідивъ,
що бъ розгорнути книгу и розламати
6. сімъ печатей ії. Дивлюсь: а ось посередъ
престолу и чотирохъ животнихъ, и посе-
редъ стáрцівъ стоїть Ягнець, ніби захоле-
ний, мающий сімъ рогівъ и сімъ очей:
то сімъ духівъ божихъ, посланнихъ на
7. всю землю. И вінъ підійшовъ, та й взявъ
книгу зъ правої руки сидящого на прес-
8. толі. И коли вінъ узявъ книгу, то чо-
тири животні та двадцять и чотири
стáрці пали передъ Ягнецемъ, кожний
зъ гуслями у рукахъ и чашами золотими,
повними хвилимиму: то молитви свя-
9. тихъ. Та й заспівали пісню нову, промов-
ляючи: годенъ ся взяти книгу и роскри-
ти печаті ії: бо ти заколенъ бувъ, и ви-
купивъ насъ у Бога Кровью своєю, зъ усяко-
го коліна и язика и народу и племени;
10. И поробивъ насъ царями та сукнрезями
Богові нашому: и ми будемо царствувати
11. ти на земли. И бачивъ я и чувъ багато
голосівъ янголівъ навкруга престолу и
животнихъ и стáрцівъ, и було іхъ мі-
12. кожъ тьми тем и тисячи тисячъ. И
всі вони голосомъ дзвінкимъ промовля-
ли: годенъ Ягнець заколений прийнять
силу и багатство и премудрость и кріпость
13. и честь и славу и благословення. И всяку

тварь, що на небі и на землі и підъ землею
и на морі, и все, що у ихъ є, чувъ я, промов-
ляюче: сидящому на престолі и Агнцеві бла-
гословеніе и честь и слава и власть во ві-
14. ки віківъ. И четверо животныхъ промо-
вили: амінь; а двадцять и чотири старці
пали, та й поклонились живущому во
віки вікивъ.

Глава VI.

1. И бачивъ я, якъ Агнець одкривъ одну зъ семи пе-
чатей, и почувъ, що одно зъ чотирохъ живот-
ныхъ, якъ гукъ грому, промовило: ходи, та ди-
2. вись. И я дививсь: и отъ, кінь білий, а си-
дящий на ёму мавъ лукъ, и дана була ёму
корона, и вінъ вийшовъ, якъ побідитель, та
3. щобъ побідивъ. И коли вінъ одкривъ печать
другу, то я почувъ, якъ друге животне про-
4. мовило: ходи, та дивись. И вийшовъ другий
кінь, рижий, и сидящому на ёму дано
було одняти покій одъ землі, та що бъ
убивали другъ другу; и данъ булъ ёму
5. мечъ великий. И коли вінъ одкривъ трій-
тю печать, я почувъ, якъ трейтє живот-
не промовило: ходи, та дивись. Дивлюсь: а ось
ось, кінь, чорна вороний; а сидящий на ёму
6. мавъ міркy у руці своій. И чувъ я голосъ зъ-
посередъ чотирохъ животныхъ, промов-
ляющий: міра пшениці за динарій, и
три міри ячменю за динарій; оливи
7. и вина не шкодь. А коли вінъ од-
кривъ четверту печать, я почувъ голосъ
четвертого животного, котре промо-
8. вило: ходи, та дивись. И я дививсь: и отъ,
кінь пічий, а сидящий на ёму, имя
ёму — смерть; и пекло брело за нимъ;
и дана була ёму власть надъ четвертою
долею землі, убивати оружиемъ и го-
лодомъ и смертю и звірми земни-
9. ми. А коли вінъ одкривъ пьяту печать,
я побачивъ підъ олтаремъ души убі-
тыхъ за слово божіе и за свідецтво, що
10. вони мали. И завопили вони голосомъ

тяжкими, промовляючи: доки ж, Владика святий и певний, не судитимеш ти, та не одомщатимеш за кров нашу
11. живущими на землі? И дані були кожному зъ них ризи білі, и сказано було їм, що бъ ще спочили трохи, поки и товариши їхъ и браття, котрі убиті будуть, їхъ и вони, не доповнять міку.
12. И коли він одкрив шосту печать — дивлюсь: аж земля затрясись міцно, а сонце почорніло, як волосяниця, и увесь
13. місяць став як кров; И звізди небесні попадали на землю, як зъ смоковниці падають земні сухоти, коли потрясе її буйний вітер; И небо зникло,
14. звернувшись у клубок; и всяка гора и
15. острів зъ своїх місць рушили. И царі земні и князі и тисячники, и багаті и сильні, и всякий рабъ и вільний поховались у печери и
16. скелі гір, И говорили горам и скелям: упадіть на нас, и закрийте нас одъ лиця сидящого на престолі,
17. и одъ гніву Агнеця: бо прийшов великий день гніву его, и хто встоїть зможе?

Глава VII.

1. Після сего бачив я чотирох ангелів, стоящих на чотирох углах землі, котрі держали чотирох вітрів земних, щоб не віяв вітер ні на землю, ні на море, а ні на яке древо.
2. Ще бачив я иншого ангела, що виходив одъ сходу сонця, и мав печать Бога живого: и завопив він голосом дзвінким на чотирох ангелів, котрим дано було причинити шкоду
3. землі и морю, Кажучи: не чиніть шкоди ні землі, ні морю, ні древам, поки не наложимо печаті на чолах рабів
4. Бога нашого. И чув я ліки запечатаних:

сто сорок и чотири тисячі запечатанних
5. зъ усіхъ коліно синівъ Ізраилєвихъ. Зъ коліна
Іюдиного запечатано двандцять тисячъ;
зъ коліна Рувимового запечатано двандцять
тисячъ; зъ коліна Гадового запечатано два-
6. ндцять тисячъ; Зъ коліна Асирового запеча-
тано двандцять тисячъ, зъ коліна Нехва-
лимового запечатано двáндцять тисячъ;
зъ коліна Манасіиного запечатано двандц-
7. ять тисячъ; Зъ коліна Симеонового запеча-
тано двандцять тисячъ; зъ коліна Левіино-
го запечатано двандцять тисячъ; зъ коліна
Исахарового запечатано двандцять тисячъ.
8. Зъ коліна Завулонового запечатано двандц-
ять тисячъ; зъ коліна Іосифового запечатано
двандцять тисячъ; зъ коліна Веніямінового
запечатано двандцять тисячъ.
9. Адеже дивлюсь: ось отъ, велика сила наро-
ду, котрого и перелічити ніхто не зможе,
зъ усіхъ язиківъ и коліно и роду и племени,
стоячи передъ престолом и передъ Ягнецем
у білих одежах и зъ пальмовими гілька-
10. ми у рукахъ, Та й (гукнули) (вони) звінкими голо-
сом, кажучи: спасення сидящому на пре-
11. столі Богові нашому и Ягнецеві! І всі
янголи (постали) круг престолу и старцівъ
и чотирохъ животних, и пали ницъ передъ
12. престолом, и поклонились Богові, кажучи:
амінь; блогословення и слава и премудрость
и дяка и честь и сила и крітость Богові на-
13. шому во віки віківъ, амінь. — І один зъ
старцівъ озвався до мене, питаючи: сі об-
лаченні у одежи білі, хто вони, и відкі-
14. ль прийшли? Я сказавъ ёму: добродію! ти
знаєш. І він мині сказавъ: се ті, що
прийшли зъ недолі великої, та випрали оде-
жи свої, и убілили одежи свої у крові
15. Ягнецевій. За те вони теперь передъ пре-
столом божим, и служать ёму день и
ніч у церкві его, и сидящий на престолі
16. покровом ім буде. Вони не (багатимуть)
уже більш ні істи, ні пити, ні сонце не
17. палитиме іхъ, а ні яка спека. Бо Ягнець,
що посередъ престолу, пастиме іхъ, и направля-
ме на живі потоки водъ, и Бігъ утре усяку

слёзу зъ очей ихъ.

Глава VIII.

1. А коли вінъ одкривъ сему печать, то стало
2. тиша на небі мовне на півъ-години. И
я бачивъ сімъ ангелівъ, котрі стоять
передъ Богомъ, и дано було имъ сімъ труб.
3. И прийшовъ другий ангель, та й ставъ пе-
редъ олтаремъ, маючи кадило золоте:
и дано було ёму кваминому багато, щобъ
вінъ оддавъ зъ молитовъ усіхъ святихъ
на олтарь золотий, що бувъ передъ пре-
4. столомъ. И підійшовъ дымъ кадильний
зъ молитовъ святихъ одъ руки ангела
5. передъ Бога. И взявъ ангель кадило, и
наповнивъ ёго жаромъ зъ олтаря, та
й кинувъ на землю: и загули голоса, и
загуркотіли громи, и блиснули блискав-
6. ки, и затряслась земля. И сімъ ангелівъ,
що мали сімъ труб, наготовились тру-
7. бити. Перший ангель затрубивъ — и
отъ, градъ та огонь, змішанний зъ кровью
зявились, та й пали на землю, и третя до-
ля дерева згоріла, и вся трава зелена ви-
8. горіла. Другий ангель затрубивъ — и мі-
бы гора яка велика, огнемъ палающая,
пала въ море, и третя доля моря ста-
9. лась кровью. И пропала третя доля
тварей, живущихъ у морі, и третя
10. доля карабликівъ погибла. Затрубивъ трей-
тій ангель — и упала зъ неба звізда ве-
лика, якъ ліхтарь палающая, и пала
на третю долю рікъ и потоківъ водъ.
11. И имя звізді Полинъ, и третя доля
води стала якъ полинъ, и багато зъ
людей повимирало одъ водъ, що були гір-
12. кі. Четвертий ангель затрубивъ — и
поразилась третя доля сонця и трей-
тя доля місяця, и третя доля звіздъ,
такъ що третя доля ихъ затьмилась,
и дня третя доля не світила, и ночи

13. точнъ. И бачивъ я и чувъ, якъ одинъ янголъ
летівъ посередъ неба, ~~а~~ ма голосомъ дзвінкимъ
проповідавъ: горе, горе, горе живущимъ
на землі одъ останнійхъ трубнихъ голо-
сівъ трійхъ янголівъ, що мають трубити!

Глава IX.

1. Пьятий янголъ затрубивъ — и я бачивъ
звізду, упавшую зъ неба на землю, и дань
2. був ій ключъ одъ пропасті бездні. Вона
отчинила пропасть бездні — и підня̀вся
димъ зъ пропасті, якъ димъ зъ печи вели-
кої, и затьмилось сонце и воздухъ одъ ди-
3. му зъ пропасті. И зъ диму вийшла сара-
ни на землю, и дана була ій сила, яку
4. мають скорпіони земні. И повелено
було ій, що бъ не шкодила трави земної,
и нїякого зілля и нїякого древа, а одних
тільки людей, котрі не мають печаті бо-
5. жої на чолахъ своїхъ. И дано ій було не
вбивати іхъ, а тільки мучити повнъ
місяцівъ: а мученне одъ неї, якъ мучен-
не одъ скорпіона, коли вінъ укусить чо-
6. повіка. И у ті дні шукатимуть люде
смерті, и не найдуть ій, и бажатимуть бъ у-
мерти, та утіче одъ нихъ смерть.
7. И сарана та похбдила на коней, приго-
ванихъ на войну; а на головахъ у неї ні-
би корони, покожі на золоті, а лиця
8. у неї, якъ лиця чоловічеські; А волосе
мала, якъ коси у жінокъ; а зуби якъ у
9. львівъ були. На ій була броня, ніби бро-
ня залізна; а шумъ крилъ ій, якъ шумъ
колесницъ, коли багато іхъ ~~бъгає~~ коротять на войну.
10. Мала вона хвости, якъ у скорпіонівъ,
а у хвостахъ ій були жала; и дана бу-
ла ій власть шкодити людямъ повнъ
11. місяцівъ. И мала вона надъ собою ца-
ремъ янгола бездні, котрому имя по жи-
дівськи Абаддонъ, а по грецьки Апполіонъ *).

*) А по-нашому-Губитель.

12. Одно лихо минуло; отъ идутъ за нимъ ще два
13. лиха. Шестий янголь затрубивъ — и я почувъ
одинъ голосъ зъ чотирохъ рогівъ олтаря золо-
14. того, що передъ Богомъ, Котрий промовивъ
шестому янголеві, мающому трубу: розвя-
зни чотирохъ янголівъ, звязанныхъ при
15. річці великій Евфраті. И розвязані були
чотири янголі, приготованныі на годину
и на день и на місяць и на рікъ, що въ по-би-
16. ли третю долю людей. И війська кінного
лікомъ було дві тьмы тьмъ: и чувъ я лікъ
17. іхъ. Такъ бачивъ я у видінні коней, и сидя-
щихъ на нихъ мали броні огненныі, та гіяцин-
товыі, та сірныі; а голови у коней, якъ голо-
ви у львівъ, и зъ пасті іхъ выходивъ и огонь
18. и димъ и ўрка. Одъ сіхъ трохъ кари третій
части людей згинуло, одъ огню, та одъ
диму, та одъ сірки, выходившихъ изъ пасті
19. іхъ. Бо сила коней у пастяхъ іхъ була, та
у хвостахъ, затимъ що хвости іхъ похо-
жі були на зміи, мающихъ голови, и
20. ними-то вони усякі лихоби робили. А
другі люде, котрі не були побиті тими
карами, не покаялись одъ дівъ рукъ сво-
іхъ, що бъ не поклонятись демонамъ та
идоламъ золотымъ, срібнымъ, мідянымъ,
каменнымъ и деревяннымъ, котрі ні ба-
чити, ні чути, ні ходити не можутъ;
21. И не покаялись одъ душогубствъ своіхъ, ні одъ
чаръ своіхъ, ні одъ любочинства свого, ні
одъ злобійствъ своіхъ.

Глава X.

1. И бачивъ я другого янгола, дужого, сходя-
щого зъ неба посередъ хмари, и веселка надъ
головою его; а лице его, якъ сонце; а ноги
2. его, якъ стовпи огненныі. У руці своій мавъ
він книшку розгорнуту, и ставъ правою
ногою своєю на морі, а лівою на земли;
3. Та й завопивъ голосомъ дзвінкимъ, якъ левъ
ревущій, и коли він промовивъ, то сімъ
громівъ ~~проговорили~~ голосами своіми зало-

4. ворими. И коли сімъ громівъ голосами свої-
ми говорили, я хотівъ бувъ писати, та по-
чувъ голосъ зъ неба, що мині казавъ: запеча-
тай те, що говорили сімъ громівъ, и не пи-
5. ши того. Тогді янголь, котрого я бачивъ,
що стовъ на морі и на земні, підивъ ру-
6. ку свою до неба, и клявся живущимъ во вікы
віківъ, котрий создавъ небо, и все, що на ёму,
и землю и що на ній, и море и що у ёму,
7. що часу більше вже не буде; але у дні голо-
су семого янгола, коли він почне трубити,
тогді виповнитця тайна божа, як
він благовістивъ чрезъ рабівъ своіхъ проро-
8. ківъ. И голосъ, що я чувъ зъ неба, знову оз-
вавсь до мене, та й каже: піди, та возьми
книжку розгорнуту зъ руки янгола, що сто-
9. їть на морі и на земні. Я пішовъ до янго-
ла, та й кажу ёму: дай мині книжку; а
він мині каже: на, та зъіж її: гірка во-
на буде у животі твоімъ, а у роті солод-
10. ка тобі буде, як медъ. И я взявъ книж-
ку изъ руки янгола, та й зъівъ її: и була
вона у роті моімъ, як медъ, солодка, а
коли зъівъ її, то гірка стала у животі мо-
11. імъ. И сказавъ він мині: ти знову мусиш
пророковаіти народамъ и племенамъ и
язикамъ и розмаітимъ царямъ.

Глава XI.

1. И дана була мині тростъ, похожа на кий,
и сказано: піди, та вимірій церкву божу и
2. олтарь, и поклонюющихся у ій. А двірь,
що кругъ церкви, викинь, и не мірій ёго:
бо він данъ невірнимъ, и вони топтати-
муть святий городъ сорокъ и два місяці.
3. И дамъ двомъ свідкамъ моімъ, и вони
пророковатимуть тисячу двісті и міся-
десять днівъ, ~~одягнуті~~ у вовосячниці.
4. То дві оливи та два мистари, що сто-
5. ять передъ Богомъ Земні. И коли хто імъ
яку кривду зробить, то огонь вийде зъ устъ
іхъ, та й погире ворогівъ іхъ; а коли бъ хто

захотів їм шкодити, то тому повинно
6. бути убитому. Вони мають власть
~~зачинити~~ зачинити небо, щоб не йшов дощ
на землю у дні їхнього пророцтва; і влас
мають над водами, обертати їх у кров,
і насилати на землю усяке лихо, коли
7. тільки захочуть. А як скінчать справу
свою, то звірюка, що виходить із про-
сті, стане з ними битись, і побідить
8. їх і побє. І трупи їх покинє на ули-
цях города великого, котрий духовно
зоветься Содом та Єгипет, де і Господь
9. наш був розп'ятий. І багато з народів
і племен і язиків і колін гледітимуть
на тіла їх три дні з половиною, і тру-
пів їх не допустять положити у домо-
10. вини. І живущі на землі радуватимуть-
ся і веселитимуться з сього, і посил-
датимуть дари другий другові: за тим
що обидва пророки сі мучили живущих
11. на землі. І ось через три з половиною дні
дух життя увійшов у їх від Бога, і
обидва вони стали на ногах своїх, і
страх великий напав на всіх, що їх
12. бачив. І почули вони голос дзвінкий
з неба, кажучий їм: ідіть сюди; і
вони ввійшли на небо на хмарах; і гля-
13. ли на них вороги їх. І у той же час
земля затрясла дуже, і десята часть
города пала, і згинуло, їх трясла
земля, сім тисяч імен чоловічес-
ких; а другі налякались дуже, і да-
ли славу Богові небесному.
14. Друге лихо минуло: от лихо третє
15. йде незабаром. Сьомий ангел заграв-
и почулись голоса дзвінкі на небі, про-
мовляючі: царство світу стало ся цар-
ством Господа нашого і Христа Його,
і буде царствувати на віки віків.
16. І двадцять і чотири старці, сидячі
перед Богом на своїх престолах,

17. пали ниць, та й поклонились Богові, Кажучи: дякуємо тобі, Господи Боже Вседержителю, котрий є и був и будеш, що ти прийняв силу твою велику, и воцарився єси;
18. Невірні збожеволіли, и прийшов гнів твій и час судити мертвих, и оддати нагороду рабам твоїм, пророкам и святим, и боящимся имення твого, малим и великим, и погубити губивших землю. И очинилась церква божа на небі, и явився ковчег завіту господнього у церкві єго: и блискавки, и загуки голоса, и загуркотіли громи, и затрясась земля, и зашумів град великий.

Глава XII.

1. И знак великий явився на небі: молодиця, облаченная у сонце, и місяць під ногами її, а на голові у неї корона зъ двана-
2. цятьох звізд. Вона була череватa, кричала на чім світ од болі, и мучилась
3. родами. И явився другий знак на небі: от, змій великий, червоний, изъ сёма головами и десятьма рогами; а на головах у
4. єго сім корон. И хвіст єго захопив третю долю звізд небесних, та й скинув іх на землю. И змій став перед молодицею, котра мала породити, щоб, коли породить,
5. пожирати її дитину. И породила вона сина, хлопчика, котрий мав пасти усі народи хисим залізним, и взята була дитина її до Бога и до єго престолу. А молодиця утікла у пустиню, де було наготовано їй ~~місце~~ богом місце, щоб вона там тисячу двісті и шістьде-
7. сять днів. И почалась война на небі: Михайло и анголи єго воєвали зъ змієм,
8. и змій воював и анголи єго; та не встояли, и місця не найшлось уже їм на небі.
9. И скинуто був змій великий, змій предковічній, що зоветься дияволом та сатана, звідником усього світу, и скинуто на землю,

10. и ангелі его зъ нимъ були скинуті. И чувъ я голосъ дзвінкій на небі, що казавъ: теперъ настало спасеніе и сила и царство Бога нашого, и
власть Христа его: бо скинутъ наклікачъ бра-
тій нашої, що брехавъ на ії передъ Богомъ на-
11. шимъ день и ніч. Вони побідили его кровью
Агнеця та словомъ свідецтва свого, и не злю-
12. били душъ своіхъ аждъ до самої смерті. Такъ
веселітеся ви небеса и живущі на нихъ! Го-
ре живущимъ на землі и на морі! бо зійшовъ
до васъ дияволъ, дуже розлютованій, зна-
13. ючи, що мало часу ёму осталось. И якъ
тількі побачивъ змій, що вінъ скинутъ на
землю, то й почавъ ганятись за молодицею,
14. що породила хлопчика. И дані молодиці
два крила орлині, що бъ летіла у пус-
тиню на свое місце, де и живилась бъ
часъ и часи и півчасу, укриваючись одъ
15. змія. И пустивъ змій за молодицею
изъ пасті своєї воду, якъ ріку, що бъ по-
16. топити ії у річці; Та земля помогла
молодиці: одкрила земля уста свої, та й
проковтнула ріку, що змій пустивъ изъ
17. пасті своєї. И розлютовавсь змій на мо-
лодицю, та й пішовъ, що бъ стати супро-
тивъ останкомъ сімъю ії, котрі хра-
нятъ заповіді божі, и маютъ свідецтво
Ісусъ-Христове.

Глава XIII.

1. И ставъ я на піску морському, и бачивъ ви-
ходячу зъ моря звірюку изъ сёма головами
и десятьма рогами, а на рогахъ у ії де-
сять коронъ, а на головахъ именна богохуль-
2. ні. Звірюка, котру я бачивъ, похібна
на барса; а ноги у ії, якъ у ведмедя, а пасъ
у ії, якъ пасть у льва. И далъ ій змій силу
3. свою и престолъ свій и власть велику. И
бачивъ я, що одна зъ голівъ ії ніби поране-
на була на смерть; та рана смерті ії за-
лічилась, и вся земля дивувалась за звірю-
кою, и поклонились змієві, котрій далъ

4. власть звірюці. И поклонились звірюці, кажу-
чи: хто зрівнявсть зъ сею звірюкою? и хто
5. стати супротивъ ії зможе? И дані ій уста,
промовляющі високомірне та богохульне; и
дана ій власть верховодити сорокъ и два мі-
6. сяці. И одкрила вона уста свої, щоб хулити
бога, хулити имя его, и господу его, и зи-
7. вущихъ на небі. И дано ій вести войну зъ
святими, и побідити іхъ; и дана ій власть
надъ усякимъ коліномъ и народомъ и язи-
8. комъ и племенемъ. И кланялись ій уси зи-
вущі на землі, которихъ имення не на-
писані у книзі живота у Агнеця, заколе-
9. ного одъ создання світу. Хто має ухо, нехай
10. чує. Коли хто у полонъ водитъ, то той самъ
у полонъ пійде; коли хто мічем забиває,
той самъ мічем побитъ буде. Отъ-тутъ-
11. то терпіння и віра святихъ! И бачивъ я
другу звірюку, виходящую зъ земли; вона
мала два роги, похожі на Агнечі, и гово-
12. рила, якъ змій. И всю власть першої зві-
рюки чинила передъ нею: и зробила, щоб зе-
мля и всі живущі на ній поклонились пер-
шій звірюці, у которої заічена була рана
13. смерті. И сотворила чудеса великі, що и
огонь звела зъ неба на землю у очахъ людей;
14. И чудесами, которі дано було ій передъ звіри-
кою творити, морочила живущихъ на
землі, кажучи іхъ, щоб вони зробили об-
разъ звірюці, котра мала рану одъ міча,
15. и заічена була. И дано було ій вложити
духъ у образъ звіря, щоб образъ звіря зато-
ворив та зробивъ, щоб, хто тількі не
поклонитъся образу звіриному, буде убивъ;
16. И та вчинивъ, щоб усімъ малимъ
и великимъ, багатимъ и убогимъ,
вольнимъ и рабамъ, дано було
знакъ на правій руці іхъ, або на
17. іхъ чолахъ; И щоб никому не воль-
но було ні купувати, ні прода-
вати, окромъ того, хто має
сей знакъ, або имя звіря,
18. або лікъ его имення. Тутъ му-
дрость: хто має розумъ, нехай
перелічитъ лікъ звіриний: бо то лікъ — чоло-

вічеський, и ліхъ ёго шістьсотъ шістьдесятъ и шість.

Глава XIV.

1. Дивлюсь: аджь ось, Ягнецъ стоіть на гурі Сіоні,
и зъ нимъ сто сорокъ и чотири тисячи, у
котрихъ имья Батька ёго написано на
2. чолахъ. И чувъ я голосъ зъ неба, ікъ шумъ
великихъ водъ, и ікъ гуркотъ грому вели-
кого; и чувъ голосъ кобзарівъ, що грали на
3. кобзахъ своіхъ, И співали ніби пісню нову
передъ престоломъ и передъ чотирма имья-
ними и передъ стáрцями: и ніхто не
зміігъ перенятти пісні тої, окромъ сіхъ
ста сорока и чотирохъ тисячъ, викуплен-
4. ныхъ одъ землі. Се ті, котрі не осквер-
ли себе зъ жінками, бо вони дівственни-
ки; се ті, котрі идуть слідомъ за Ягне-
цемъ, куди бъ вінъ ні пішовъ; се ті, ко-
трі куплені одъ людей, первакы Богові и
5. Ягнецёві. И въ устахъ іхъ лукавства не-
ма: вони безвинні передъ престоломъ
6. Божимъ. И бачивъ я иншого ангола, що
летівъ посередъ небесъ, и мавъ єванґеліе
вічне, що бъ благовістити живущимъ на
землі, и всякому племені и коліну и язи-
7. ку и народу, И голосомъ дзвінкимъ гово-
ривъ: побійтесь Бога, та дайте ёму славу:
бо часъ суда ёго настався; и покланяйтеся
сотворившому небо и землю и море и
8. потоки водъ. И другій ангольшовъ
слідомъ за нимъ, кажучи: пала, пала
Вавилона, городъ великій: за те, що во-
на винною отрутою любочинства сво-
9. го напоіла усі народи. И трейтій ан-
голь слідомъ за тими шовъ, кажучи
дзвінкимъ голосомъ: коли хто покла-
няється звіреві и образу ёго, та березнакъ
10. на чоло свое, або на руку свою: То и той
мусить пити вино гніву божого, вино
суцільне, изъ чаши гніву ёго, и буде мученъ
на огні и сірці передъ ангольми святими,

11. та передъ Агнецемъ. И дымъ мукъ ихъ пі-
дойметься буде во вѣки вѣковъ, и не мати-
муть вони спочинку ні въ день, ні въ ночі,
ті, котрі покланяютьця звіреві и образу
12. ёго, та беруть знакъ ёго именнѣ. Тутъ
терпіннє святихъ, що хранятъ заповіді бо-
13. жі и вѣру Ісусову. И чувъ я голосъ зъ неба,
котрій говоривъ мині: напиши: блаженні
мертвій, котрі умираютъ у Господі
зъ сёго часу. Такъ, каже духъ, нехай спочи-
нутъ одъ працъ своіхъ: бо дѣла ихъ идутъ
14. слідомъ за ними. Дивлюсь: а ось хмар-
ка ясна, а на тій хмарці сидитъ похо-
жій на Сина чоловічьского: на голові у
ёго вінецъ золотій, а у руці серпъ гострій.
15. И инший Агнець вийшовъ изъ церкви, тай
завопивъ дзвінкимъ голосомъ до сидящого
на хмарці: запусти серпъ твій, и жни: бо
часъ жнивъ настався, збіжжє земле поспіло.
16. И запустивъ сидящій на хмарці серпъ свій
17. на землю, и земля була пожата. И инший
Агнець вийшовъ изъ церкви, що була на не-
18. бі, и той мавъ серпъ гострій. И ще инший
Агнець, що мавъ власть надъ огнемъ, вийшовъ
зъ олтаря, та й завопивъ зъ крикомъ великимъ
до маючого серпъ гострій, кажучи: запусти
серпъ твій гострій, та збери ґрони виногра-
19. ду земного: бо ґрони ёго уже поспіли. И за-
пустивъ Агнець серпъ свій на землю, и зі-
брався виноградъ земний, тай зложивъ у
20. кадку великого гніву божого. И топтали
кадку за містомъ, и полилась кровъ изъ
кадки аже до удилъ кінськихъ, на тися-
чу и шістсотъ стадій.*)

Глава XV.

1. И бачивъ я инший знакъ на небі, вели-
кій та дивний: сімъ Агнголівъ, котрі ма-
ли сімъ каръ останніхъ: бо ними уже за-
2. вершивсь гнівъ божий. И бачивъ я ніби-то
море шкляне, зміщане зъ огнемъ, и по-
бідившихъ звіря и образъ ёго и знакъ ёго, и ліки

*) 1600 стадій рівняютьця 285 верстамъ: затимъ що 7 стадій рів-
няютьця 1¼ версти. Дивись на листкі 2-е Дивнаго Апокалипсиса. Пер. 8.

именнаго его стоять на тімъ тихомъ морі,
3. зъ гуслями божими у рукахъ, И співають пісню Мойсія, раба божого, и пісню Агнцеву, промовляючи: великі та дивні діла твої, Господи Боже Вседержителю! праведні и прав-
4. диві шляхи твої, Царю святихъ! Хто не боятиме тебе, Господи, и именя твого не славитиме? Бо ти одинъ святий, и всі народи прийдуть, та й поклоняться передъ тобою,
5. що суди твої одкрилися. Я зирнувъ потімъ: аж ось, церква скинії свідоцтва отвори-
6. лась на небі; И вийшли изъ церкви сімъ ангелівъ, що мали сімъ карь. Сорочки на нихъ тихомирні, чисті та ясні, підперізанні по-під грудьми золотими поя-
7. сами. И одно зъ чотирохъ животних дано сімома ангельми сімъ чашъ золотихъ, повнихъ гніву Бога, живущого во
8. віки віківъ. И церква повна стала диму отъ слави божої та отъ сили Его, и ніхто не зміг увійти у церкву, поки не скончилися сімъ карь сімохъ ангелівъ.

Глава XVI.

1. И чувъ я дзвінкий голосъ изъ церкви, который казавъ сімома ангельмъ: ідіть, и вилийте
2. сімъ чашъ гніву божого на землю. И пішовъ перший ангелъ, и виливъ чашу свою на землю: и сталися рани гнойні, гидкі та лютні, на людяхъ, котрі мали знакъ
3. звіря и поклонялись его образу. Другий ангелъ виливъ чашу свою въ море: и сталась кровъ, якъ у мертвеця, и все, що жівкі ма-
4. ло душу, змінуло въ морі. Трейтій ангелъ виливъ чашу свою у ріки и потоки
5. водъ: и сталась кровъ. И почувъ я ангела водного, що говорівъ: праведний ти, Господи, который є и бувъ, и святий, що такъ
6. осудивъ! За те, що вони кровъ святихъ и пророківъ проливали, ти давъ імъ пити
7. кровъ: такъ імъ и треба! И чувъ я, якъ другий отъ олтаря казавъ: Такъ, Господи

Боже Вседержителю! правдиві и праведні суди
8. твої! Четвертий ангель вилив чашу свою
на сонце: и дано було йому палити людей о-
9. гнем. И палились люде спекою великою, и
хулили имя Бога, що мав власть над ка-
рами сими, та не покаялись, що б дати йому
10. славу. Пятий ангель вилив чашу свою
на престол звіра: и стало царство его тем-
нилось, и гризли языки свої од болести,
11. И хулили Бога небесного од болести и од
ран своїх, та од дїл своїх не покая-
12. лись. Шестий ангель вилив чашу свою
на рїчку велику Ефрат: и висхла вода
у ній, що б готова була дорога царям од
13. сходу сонечного. И бачив я, зъ уст змія
и зъ уст звіра и зъ уст пророка хвалишивого вийшли три
14. духи нечисті, ніби жаби: То духи демонські,
творящі чудеса, и виходять до царів усе-
го світу, що б зібрати їх на войну у той
15. великий день Бога Вседержителя. Ось, иду,
як злодій: блаженъ, хто тримає та береже
одежу свою, що б не приходилось ходити го-
16. лому, та що б не бачили сраможи его. И
зібрав він їх на місце, которе по-жидівсь-
17. ки зовется Армагеддонъ. Сьмий ангель
вилив чашу свою на воздух: и загримів
голос дзвінкий изъ церкви небесної од прес-
18. толу, кажучи: стало! И блиснули блис-
кавки, и загуркотіли громи, и затрясла
ся земля дуже, як не трясласъ ніко-
ли, одколи люде стали на земли, так
19. трясласъ дуже, дуже. И роспався город
великий на три часті, и городи невірних
пали; и Вавилона велика згадалась
перед богом, що б дать їй чашу вина
20. люстя гніву его. И всякий острів
21. зник, и гір не стало. И градъ, завбільш-
ки зъ таланть*), пав зъ неба на людей:
и люде хулили Бога за кару од граду:
бо дуже була тяжка.

---

*) Таланть — віз срібла, зъ наш хунть буде.

Глава XVII.

1. И підійшов до мене один зъ семи ангелівъ,
що мали сімъ чашъ, та й озвавсь до мене,
казучи: ходи, я покажу тобі судъ надъ ве-
2. ликою любочинницею, що сидить на водахъ
3. великихъ, Съ которою любочинствували цари земскії, и впивались виномъ любочин-
ства її живущії на землі. Та й повівъ
мене у дусі въ пустиню. И побачивъ я
молодицю, сидящую на звірі червоному,
повному имєнъ богохульныхъ, изъ сёма го-
4. ловами и десятьма рогами. И молоди-
ця обдягена була у порфиру та багря-
ницю, и всяма злотомъ та камінємъ
дорогимъ, та жемчугами, и чашу золо-
ту чашу у руці своїй, повну гидості та
5. пакостей її любочинства. А на чолі
у неї написано имя: Тайна: Вавилонъ
великая, матірь любочинницъ и пакос-
6. тей земныхъ. Я бачивъ, що молодиця
упоєна була кровю святихъ и кровю
мучениківъ Ісусовихъ, и дивовався, ди-
7. вячи на її, дивомъ великимъ. И сказавъ
мині ангелъ: чого ти дивуєсся? Я рос-
кажу тобі тайну молодиці сёкі, и звіря, що її носить и має сімъ голівъ и де-
8. сять рогівъ. Звірь, которого ти бачивъ,
був и нема, вийде зъ безодні, и пійде на
погибель: и дивуватимутьця живущії
на землі, которихъ имєнна не написані
у книзі живота одъ создання світу, ба-
чучи звіря, що був и нема, и знов я-
9. витиця. А тутъ є розумъ, маючий
мудрость. Сімъ голівъ, то сімъ гіръ,
10. на которихъ сидить молодиця, Та сімъ
царівъ: пять зъ нихъ пало, а одинъ є,
а останній ще не приходивъ, и коли прій-
11. де, не довго ёму буть. А звірь, которій
був и нема, той восьмий, и є зъ тихъ
12. семи, и на погибель пійде. А десять ро-
гівъ, що ти бачивъ, то десять царівъ,
которі царства ще не добули, але при-

мутъ власть, якъ царі, на одну годину
13. зъ звіремъ. Вони мають одну мисль, и передадуть силу и власть свою звіреві.
14. Вони воюватимуть зъ Ягнецемъ, и Ягнець побідить іхъ: бо вінъ Владика надъ владиками и Царь надъ царями; а ті, що зъ нимъ, то званні, та збранні, та
15. вірні. Та й каже мині: води, що ти бачивъ, то люде и народи и племена и язики.
16. А десять рогівъ, що бачивъ ти на звірі, ті зненавидять блудницю, и обдерутъ її, и оголять, и тіло її істинуть, а саму
17. спалять на огні. Бо Богъ положивъ іхъ на серце, що бъ вони вчинили волю єго, одину волю вчинили, та й обдали царство свое звіреві, поки не виповнятця
18. слова божі. Молодиця жъ, котру ти бачивъ, то городъ великий, царствуючий надъ царями земними.

Глава XVIII.

1. Адепе побачивъ я иншого Ягнеця, сходячого зъ неба, и маючого власть велику:
2. земля объ єго слави засьяла. И завопивъ вінъ дуже, дзвінкимъ голосомъ, кажучи: пала, пала Вавилона велика, и стала сидлищемъ бісовъ, и притулкомъ усякому духу нечистому, и прихилкомъ усякому
3. птаству нечистому та гидкому. Бо винна отрути любочинства свого напоіла усі народи, и царі земні любочинствували зъ нею, и купці земні у роскошахъ спастей її розбагатіли.
4. И почувъ я иншій голосъ зъ неба, котрій говорівъ: вийди звъ її народу мій, що бъ не бути вамъ спільниками гріхівъ її, и
5. не мати шкоди объ карвъ її. Бо гріхи її дойшли аже до неба, и Богъ згадавъ не-
6. правди її. Оддайте имъ ій, якъ и вони оддавала вамъ, та удвойте ій удвоє по дінамъ її: чашу, що вона наливала
7. вамъ, наливайте ій удвоє. Скільки

славилась вона та роскошувала, стільки
дайте їй муки та плачу: бо вона у серці
своїм каже: сиджу царицею, та не вдо-
8. вою, і не бачитиму горя! І зате у о-
дин день постигнуть її кари: смерть
і горе і голодь, і буде спалена огнем:
бо сильнь Господь Бігь, що її судить.
9. Запачуть і зарюдають за нею царі
земний, котрі любочинствували зь нею
та роскошували, коли уздрять дим
10. її пожару; Та стовчи здаля із страху
муки її, казатимуть: горе! горе! городь
великий, Вавилоне, городь міцний, а
у один чась постиг тебе судь твій!
11. І Крамарі земний запачуть і зарюда-
ють за нею: бо крам їхній ніхто вже
12. не купує, Крам: злота, і срібла, і ка-
міння дорогого, і жемчугу, і віссону,
і порфіри, і шовку, і багрянці, і
всякого древа пахучого, і всяких ро-
бот зь кості слонової, і всяких ро-
бот зь древа дорогого і зь міді і зь за-
13. ліза і зь мрамору, Кориці, і хвили-
аму, і мастей, і ладану, і вина, і
оливи, і муки, і пшениці, і скоту,
і овець, і коней, і колесниць, і тіл
14. і душ людських. І овощи пожалей
душі твоєї минулись тобі, і все слас-
не та смачне зникло од тебе, і слід
15. їх пропав. Купці, розбагатівші
од неї, стануть здаля, із страху муки
16. її, плачучи і рюдаючи, І казатимуть:
горе! горе! городь великий, обличенний у
виссон і порфіру і багрянцю, і свя-
щий злотом, та камінням дорогим,
та жемчугом: і у одну єдину стіль-
17. кі багатства зникло! І усі корми-
чки, і всі плаваючі на карабликх, і
всі карабельщики, і всі торгуючі
18. на морі стали здаля, Та глядячи
на дим пожежі її, вопіяли, промов-
ляючи: який городь зрівнявсь зно-
19. ву зь городом великим? І посипа-
ли голови свої попелом, і кричали
плачучи та рюдаючи, і промовляли:

горе! горе! городъ великий, де всі, маючі
кораблі въ морі, його багатствами обога-
20. тились: у одну годину запустівъ! Весе-
лись зъ сего небо, та святії апостоли и
пророки: бо осудивъ его Богъ судомъ ва-
21. шимъ. И взявъ одинъ дужий янголъ ка-
мень великий, якъ гиорна, та й кинувъ у
море, кажучи: съ такою бистриною ки-
нута буде Вавилона, городъ великий, и
22. сліду его не останеться. И голосу кобза-
рівъ и музикъ и пісень и трубъ не чути
вже буде въ тобі; и нікого майстра ні
зъ якого майстерства не найдеться уже у
тобі; и шуму гиорнового не чутно въ
23. тобі буде. И світло лампи не світитме
уже въ тобі, и голосу женика и невіски
не чутиметься уже у тобі: бо купці
твої були князі земні, бо чарами
твоїми заморочені були усі народи.
24. И у ёму найшлась кровъ пророківъ и
святихъ, и всіхъ убитихъ на земні.

Глава XIX.

1. Адже почувъ я голосъ дзвінкий, якъ би
дуже багато народу на небі говорило:
аллилуйя! спасенне и слава и честь и си-
2. ла Господеві нашому! Бо справедливі и
правдиві суди его, що осудивъ недащи-
цю ту велику, котра зопсована зем-
лю любочинствомъ своїмъ, и одомстивъ
3. за кровъ рабівъ своїхъ одъ руки ії. И ще
сказали: аллилуйя! А дымъ одъ неї пі-
4. йнявсь на віки віківъ. Тоді двад-
цять и чотири старці и чотири живот-
ні пали, та й поклонились Богові, си-
дящому на престолі, кажучи: аминь, ал-
5. лилуйя! И голосъ вийшовъ одъ престолу,
казавший: хваліть Бога нашого усі раби
6. его, и боящиїся его, малі и великі! И
чувъ я ніби голінь незлічимого народу,
ніби шумъ водъ великихъ, и ніби гуркотъ
громівъ міцнихъ, кажущихъ: аллилуйя!

7. бо воцарився Господь Вседержитель. Ра-
дуймось и веселімось, и даймо славу ёмў:
бо настало весілле Ягнецёве, и ~~внятка~~ молода
8. ёго знарядила уже себе. И дано ій об.ла-
читись у виссонь чистий та ясний: бо
9. виссонь є оправданне святих. И сказав
мині: напиши: блаженні званні на
весільний бенкет Ягнецёв. И додав
10. мині: то правдиві слова божі. Я пав
ёмў в ноги, щоб поклонитись ёмў;
а він сказав мині: отц, не роби сёго:
я товарищ тобі по службі и брат-
тям твоїм, котрі мають свідоц-
тво Ісусове. Богу кланяйсь; свідоц-
тво бть Ісусове, то дух пророцтва.
11. Я зирк знову: ось небо очинено, и ось
кінь білий, а сидящий на ёмў зовуть
Певний та Правдивий; и судить праве-
12. дно и воює. Очи у ёго, як полумя огнен-
не, а на голові у ёго корон багато, и
має имя своє написане, котрого ніхто
13. не знає, окром ёго самого. Він обли-
чен у ризу, покроплену кровю, и
14. имя ёго зовуть: Слово боже. И вій-
ско небесне йшло слідом за ним на
конях білих, облачене у виссонь
15. білий та чистий. А зь уст ёго вихо-
див меч гострий, щоб побити ім
народи. Він-то упасе іх кием
залізним; він тонче кадку вина
лютості и гніву Бога Вседержителя.
16. На ризі и на стегні ёго написано имя:
Царь надь царями и Владика надь Вла-
17. дыками. И бачив я одного ангела, сто-
ящого на сонці: и завопив він дзві-
нким голосом, кажучи усім пта-
хам, літающим посеред неба:
ходіть, та зберіться на вечерю вели-
18. ку божу — Кіївати тіла царів, та
тіла сильних, та тіла тисячників, та
та тіла коней и сидящих на них, та
тіла усіх вольних и рабів, и ма-
19. лих и великих. И бачив я, як звірі

и царі земнії и військо їхъ зібрались,
що бъ стати супротивъ сидящому на
20. коні и єго війську. И пойманъ бувъ звірь
и въ нимъ хвалившій пророкъ, що тво-
ривъ передъ нимъ чудеса, котрими зво-
дивъ тихъ, що прийнявши знакъ звіря
и поклонившись єго образу: та обидва живущимъ
~~бли~~ живуті були у озеро огняне, на-
21. повнене сіркою; А другії побиті мічемъ
сидящого на коні, виходящимъ изъ устъ
єго: и усі птахи наситились ихъ тру-
пами.

Єврейс. 9.

Глава XX.

1. И бачивъ я янгола, сходящого зъ неба, що мавъ
ключъ отъ бездні та ланцюгъ великій у своїй руці.
2. Вінъ узявъ змія, гадюку предковічную, котрий
є дияволъ и сатана, та й звязавъ єго на
3. тисячу літъ, И кинувъ єго у бездню, и зам-
кнувъ и запечатавъ єго, що бъ не звводивъ
більше народу, поки не скончиться тисяча
літъ; а потімъ має вінъ бути розвязанъ
4. на малий часъ. И бачивъ я престоли, и
тихъ, що на нихъ сиділи; и судъ данъ бувъ
імъ: и душі тихъ, котрімъ обтяті були
голови за свідоцтво Ісусове и за слово боже,
котрі не поклонились звірюці, а ні образу ії,
и не прийняли знаку на чолахъ своїхъ и на
руці своїй: вони ожили, и царствували
5. зъ Христомъ тисячу літъ. Инші изъ по-
мершихъ не ожили, поки не скончиться ти-
сяча літъ. Се воскресеннє перше.
6. Блаженъ и святъ, хто має долю у воскре-
сенні першому: надъ нимъ друга смертъ
не матиме власті; але вони будутъ священі
богові и христові, и царствуватимутъ зъ нимъ
7. тисячу літъ. А коли скончиться тисяча літъ,
то випущенъ буде сатана зъ темниці своєї,
8. И вийде зводити народи, що на чотирохъ
кутахъ земні, Гога и Магога, та й збере
їхъ на войну, котрихъ ліхомъ буде, якъ
9. піску морського. И вийшли вони на ширину

землі, и обійшли навкруга станъ святихъ
и городъ ~~кохання~~ любий: и спавъ огонь одъ Бога
10. зъ неба, та й пожравъ іхъ. А дияволъ, що
зводивъ іхъ, ужинутъ у озеро огню и сірки,
туди, де и звірь и пророкъ хванливий, и
мучитись будутъ день и ніч во віки ві-
11. ківъ. И бачивъ я престолъ великий білий,
и сидящого на ёму, одъ лиця котрого зни-
кло небо и земля, и місцу іхъ не стало.
12. И бачивъ я мертвихъ, малихъ и ве-
ликихъ, стоящихъ передъ Богомъ, и книги
були розгорнуті; и друга книга розгор-
нулась: то книга живота: и суд прийня-
ли мертві зъ написаного у книгахъ,
13. по ділахъ іхъ. И море оддало мертве-
цівъ своіхъ, и смерть и пекло оддали сво-
іхъ мертвецівъ: и кожний приймавъ судъ
14. по ділахъ своіхъ. И смерть и пекло ужи-
нуті були у озеро огняне: и то є — смерть
15. друга. И хто не найшовсь у книзі жи-
вота написаннимъ, той ужинутъ у озеро
огняне.

Глава XXI.

1. И бачивъ я небо нове и землю нову: бо пер-
ше небо и земля перша минули, и моря
2. уже нема. И я, Иванъ, бачивъ городъ святий,
Єрусалимъ новий, сходящий одъ Бога зъ неба,
зготовленний, якъ невіста, убранная для
3. свого жениха. И чувъ я дзвінкий голосъ зъ
неба, кажущий: се скиния Бога зъ людьми,
и вінъ житиме зъ ними, и вони народомъ
його будуть, и самъ Бігъ зъ ними буде іхъ
4. Богомъ. И утре Бігъ усяку сльозу зъ очей іхъ,
и смерті уже не буде, ні плачу, ні смутку,
ні болесті не буде вже більше: бо перше
5. усе минуло. И сказавъ сидящий на пре-
столі: отъ, творю усе нове! та мині й
каже: напиши: бо слова сі певні и прав-
6. диві. И додавъ мині: сталось! я альфа
и омега, початокъ и конець. Я ~~Хотящо~~ жадаю
му пити дамъ зъ потоку води живої
7. даромъ. Хто побідивъ, той наслідує

усе, и я буду ёму Богомъ, а вінъ сыномъ мині
8. буде. А пужливимъ, та недовіркамъ, та непотрібнимъ, та душогубцямъ, та любочинцямъ,
та чарівникамъ, та ідолопокланникамъ, та
усімъ брехунамъ долі у озері, палающому ог-
9. нем и сіркою, що и є смерть друга. И підійшовъ до мене одинъ зъ семи анголівъ, у ковчихъ
було сімъ чашъ, повнихъ сёмма карами ослан-
німи, та й озвався до мене, кажучи: піди, я
10. покажу тобі невісту, жінку Ягнецёву. И занісъ мене въ дусі на гору велику та високу, та
й показавъ мині городъ великий, святий Єруса-
11. лимъ, котрий сходивъ зъ неба одъ Бога. Вінъ
мавъ славою божою, и ~~свитло~~ блескъ його походивъ
на самий дорогший камень, ніби камень
12. яспису хрустальнаго. Мавъ стіну велику
та високу, мавъ двинадцять воріть, а на во-
ротяхъ двинадцятехъ анголівъ, и имення
написані, то имення двинадцятехъ колінъ
13. синівъ Израилёвихъ. Одъ сходу воріть трое,
и одъ півночи воріть трое, и одъ півдня во-
ріть трое, и одъ заходу воріть трое.
14. Стіна города мала двинадцять основъ,
а на нихъ двинадцять имень двинадця-
15. тёхъ апостолівъ Ягнеця. И той, що говоривъ зо мною, мавъ тростъ золоту,
що бъ вимірять городъ и ворота ёго и
16. стіни. Городъ стоіть чотирма углами,
и довжина ёго така жъ, яка и ширина.
И вимірявъ городъ тростю на двинад-
цять тисячъ стадій*), довжина и шири-
17. на и вишина ёго однакі. И вимірявъ
стіну ёго у сто сорокъ и чотири локті,**)
въ міру чоловічеську, котра була и анголе-
18. вого. Стіна ёго збудована зъ яспису; а городъ
зъ чистого злота, похожого на чисте
19. скло. Основи стіни города вкрашені бу-
ли усякимъ дорогимъ камінямъ: осно-
ва перша — ясписъ, друга — сапхвиръ, трей-
та — халкидонъ, четверта — смарагдъ,
20. пята — сардоникъ, шеста — сардъ,
сема — хризолитъ, вісьма — вирилъ,
девята — топазъ, десята — хризопрасъ,
одинадцята — гіяцинтъ, двинадцята —
21. аметистъ. А двинадцять воріть —

*) 12,000 стадій рівняются 2140 верстамъ.
**) 144 локті = 48 саженямъ.

двандцять жемчужинъ; кожні ворота
були зъ одної жемчужини; а улиці горо-
да — чисте злото, якъ шкло, наскрізь
22. світле. Церкви жъ у ёшу я не бачивъ: бо
Господь Богъ Вседержитель церква ёшу, та
23. Агнецъ. И городу не шасъ нужди ні въ сон-
ці, ні въ місяцю, дня свого світла: бо
слава божа освіщала ёго, а свічпа ёго —
24. Агнецъ. Спасенні народи ходитимуть
у світлі ёго, и цари земні принесуть
25. у ёго славу и честь свою. Ворота ёго не
зачинятимуться надень; а ночи тамъ
26. не буде. И принесуть у ёго славу и честь
27. народівъ. И не увійде у ёго ніщо нечисте,
або чинящее пакость та брехні, а тільки
ті, котрі написані у Агнеця у книзі
живота.

Глава XXII.

1. И показавъ мині чистую річку води жи-
вота, ясну, якъ хрустань, витікающую
2. одъ престолу божого и Агнецёвого. Посередъ
улиці ёго и зъ обохъ боківъ річки древо жи-
вота, котре двандцять разъ родить ово-
щи, на кожний місяць даючи овощъ свій;
а листтє древа на исціленне народівъ.
3. И нічого проклятого уже не буде; але пре-
столъ божий и Агнецівъ буде у ёшу, и ра-
4. би ёго служитимуть ёшу; И узрять
лице ёго, и имя ёго на чолахъ ихъ буде.
5. И ночи не буде тамъ; не треба буде світ-
ла лампи, а ні світла сонечного: бо Гос-
подь Богъ освіщатиме ихъ, и будуть цар-
6. ствувати во віки віківъ. И сказавъ ми-
ні: слова сі певні и правдиві; и Господь
Богъ святихъ пророківъ послався Ангела
свого показати рабамъ своімъ те, що-
7. му повинно статись незабаромъ. Отъ,
гіду незабаромъ: блаженъ, хто хранитъ
слова пророцтва книги сёї.
8. Я, Иванъ, бачивъ се и чувъ; и коли по-
чувъ, та побачивъ, то павъ покланятися

до ніг ангелові, котрий се мені показував;
9. А він сказав мені: отв, не роби сього: бо я
товариш тобі по службі, и братам
твоїм пророкам, и хранящим слова
10. книги сеї: Богови кланяйсь. Та й додав
мені: не запечатуй слов пророчества кни-
11. ги сеї: бо час близько. Неправедний нехай
ще чинить неправду, нечисто нехай ще не-
чистіє; а праведний нехай ~~ще~~ творить ще
правду, и святий нехай ще святитиця.
12. Отв, иду незабаром, и оплата моя до мною,
що б оплатити кожному по ділам его.
13. Я альфа и омега, початок и конець, пер-
14. ший и останній. Блаженні ті, котрі хра-
нять заповіді его, що б мати ім право
на древо живота, та ворітьми увійти у
15. город. А за городом пси та чарівники,
та любочинці, та ~~душегубці~~ розбійники, та ідоло-
покланники, та всякий, хто любить и
16. творить брехню. Я, Ісусв, послав ангела
мого, що б засвідчив вам те у цер-
квах. Я корень и рід Давидів, и звізда
17. ясная и утренняя. А дух та невіста
кажуть: приди. И хто чує, нехай каже:
приди. И хто пити ~~хоче~~ бажає, приходь, и хто
хіть яку має, бери воду живота даром.
18. И я тому свідчу всякому, хто слухає сло-
ва пророчества книги сеї: коли хто при-
ложить що до них, приложить тому
19. Бог кари, написанні у сій книзі; И коли
хто викине що з слов книги пророчества
сього, то Бог викине долю того з книги жи-
вота, и з города святого, и з того, що на-
20. писано у сій книзі. Той, хто свідчить
се, каже: ~~отв отв~~ Ей, приду незабаром!
Амінь! ~~Отв отв~~ Ей, приди, Господи Ісу-
21. се! — Благодать Господа нашого Ісуса
Христа з усіма вами.

Амінь.

Февр. 10.
1864.